

OBČINSKA PRIZNANJA

ČASTNI OBČAN BOJAN STARMAN

Gospodarstvenik in politik, direktor, krizni menedžer, štirikratni župan občine, dvakratni poslanec v državnem zboru, državni sekretar, nadzornik, predvsem pa človek.

4

KULTURA

PREGLEDNA RAZSTAVA TOMAŽA KRŽIŠNIKA

Umetnik je še danes moderen avtor, morda vedno bolj. Njegovo delo je izhajalo iz ljudske motivike, ki se je večkrat napajala iz žirovskega okolja.

7

ŽIROVSKO PODZEMLJE

V ŠIRŠEM OBMOČJU OBČINE JE POZNANIH OKROG TRIDESET JAM

V Žireh sta dve vrsti podzemlja; ločnica med njima poteka po dolini Račeve, kjer je prehod iz alpskega v dinarski svet.

26

GLASBENA ŠOLA

PRI OSNOVNI ŠOLI DELUJE ODDELEK GLASBENE ŠOLE ŠKOFJA LOKA

Letos pouk v Žireh obiskuje štiriintrideset učencev. Naslednje leto načrtujejo razširitev z glasbeno pripravnico ter učenjem saksofona in violončela.

30

WWW.ZIRI.SI

29

Žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ZIRI

APRIL 2019

ŠTEVILKA 2 LETO 9

NAKLADA 1800 IZVODOV

ŽIROVSKE STOPINJE

Glasilo Občine Žiri
Loška cesta 1
4226 ŽIRI
www.ziri.si

ODGOVORNA UREDNICA

Jožica Kacin
jozi.kacin@siol.net
T: 031 309 672

POMOČNICA UREDNICE

Maja Justin Jerman

ČLANI:

Amadea Jesenovec
Milena Miklavčič
Andrej Praznik

STROKOVNI SODELAVCI

Srečo Gaber
Rok Klemenčič
Gregor Mlinar
Tanja Mlinar

OGLASNO TRŽENJE

Gregor Mlinar
gregor.mlinar@ziri.si
T: 04 50 50 700

LEKTORICA

Tjaša Benedičič

OBLIKOVANJE IN RAČUNALNIŠKI PRELOM

Darjan Kacin

TISK

Medium, d. o. o., Žirovnica

NAKLADA

1800 izvodov

Naslednja številka izide junija 2019.
Prispevke zbiramo do 3. junija 2019.

Glasilo Žirovske stopinje je vpisano v razvid medijev pod zaporedno številko 1719. Glasilo izhaja šestkrat letno. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Žiri. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja besedil glede na tehnične in materialne možnosti ter v skladu z uredniško politiko. Avtorji člankov in fotografij osebno odgovarjajo za njihovo verodostojnost in vsebino. Objavljeno je last glasila. Brez pisnega soglasja uredništva je prepovedana reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje avtorskih del in njihovih prispevkov.

ISSN 2591-0779

SLIKA NA NASLOVNICI

POLJUB
Katja Bogataj

Katja Bogataj je na ALUO diplomirala pri prof. Alenu Ožboltu iz kiparstva. Trenutno na akademiji Belas-Artes v Lizboni končuje magisteriji kiparstva pri prof. Joseju Teiveirju. Vsi njeni projekti izražajo mlado avtorico, ki deluje avtorefleksivno ter družbeno angažirano.

Poleg klasičnega kiparstva, kjer se pogosto loteva oblikovanja kovinskih skulptur z varjenjem, se ukvarja tudi z video-inštalacijami, intermedijskimi postavitvami, videom, fotografijo, kostumografijo in plesom. Slika na naslovnici iz serije »Poljubi ME« želi poudariti pomen občutenja drug drugega in izražanje spoštovanja življenju in sočloveku.

Maja Justin Jerman

NOETOVA BARKA

Jožica Kacin, urednica

Če je župana mag. Janeza Žaklja k pisanju uvodnika spodbudil klic podjetja za odvoz embalaže, ki se je pritožilo nad ločevanjem odpadkov, pa je mene nagovorilo županovo pisanje. Njegov zapis je večinoma posvečen skrbi za lepše in čistejše okolje in prav takrat sem v časopisu Delo (8. april 2019, str. 1,3) zasledila naslov Kako bodo živeli naši otroci in vnuki? Avtorja N. Gole in K. Lipnik sta za projekcijo izbrala leto 2040. Po podatkih Evrostata bo v Sloveniji takrat le petintrideset odstotkov delovno aktivnih prebivalcev. Spremenila se bo tudi struktura gospodarstva. Veliko naših proizvodnih podjetij je vezano na avtomobilsko industrijo, kjer pa se obetajo velike spremembe. Ena izmed njih se kaže v upadu prodaje avtomobilov, ki se iz lani nadaljuje v letošnje leto.

Avtorja še ugotavljata, da bo v prihodnjih dveh desetletjih močno napredovala robotizacija, navidezna resničnost, internet, umetna inteligenca ... Mobilnost bo veliko bolj nevidna in neslišna, posegi v prostor bodo manjši. Našemu okolju pa kljub temu grozi velika nevarnost. Naravovarstvenik Anton Komat opozarja, da bomo v petdesetih letih uničili ves humus (prst), ogroženi sta tudi voda in biotska raznovrstnost. »Sledi lahko Noetova barka, a le za bogate,« opominjajo avtorji.

Naj bo to v premislek in spodbudo vsem, da bomo po svojih močeh prispevali, da bomo lahko še naprej pili vodo iz studenca in vodovodne pipe, nabirali regrat, borovnice, gobe in da nas ne bo strah prihodnosti. Delo, 3. aprila 2019 na prvi in drugi strani v prispevku Česa se Slovenci najbolj bojimo? avtorice B. Hočevnar navaja, da je naš največji strah, kako bomo shajali v starosti. Kar velja za širše območje, gotovo vsaj delno drži v Žireh, čeprav so tudi razlike. Npr. pri volilni udeležbi, ki je pri nas običajno višja od slovenskega povprečja. Prav je, da tudi 26. maja, ko bomo izbirali poslance za evropski parlament oddamo svoj glas. Veliko si moramo še izbojevati in postoriti, da bomo slišani in upoštevani, zato ni vseeno, kdo nas zastopa v sicer dokaj okorni Evropi.

Koga smo izvolili v občinski parlament vemo. Osem svetnikov, ki jih poznamo že iz prejšnjega mandata, se predstavlja v tokratni številki. Vsi so enotni, da bodo delali za dobro ljudi in kraja. Vsi pravijo, da bodo prisluhnili našim pobudam. Seveda v okviru možnosti in zastavljenih ciljev. Trenutno je največji projekt športna dvorana, zaradi katere bo treba v naslednjih dveh letih nekoliko zategniti pas kot pravi tudi svetnica Mateja Velkavrh. Pred kratkim je bila ponovno izvoljena za predsednico občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Svet je takoj začel z delom in kot je bilo videti na prvi seji, ga čaka pester mandat.

Tako svet za preventivo kot občinski svetniki poudarjajo nujnost ureditve krajevnih cest in ulic. To je osnova za varno udeležbo v prometu. O poznavanju in spoštovanju predpisov ter varni in strpni vožnji, so govorili tudi na posvetu, ki ga je pripravilo Avto-moto društvo Žiri. Njegov predsednik Edo Demšar je naredil nekaj povzetkov in med drugim opozarja, da je kljub sodobni avtomobilski tehnologiji z asistencami, še vedno najpomembnejši dober in odgovoren voznik. Odgovorni so tudi naši častni občani. Kar o vseh štirih teče beseda v tokratnih Stopinjah. Na prvih straneh je nekoliko zapozneli intervju z Bojanom Starmanom, ki je naziv častnega občana prejel lani. Sledi prispevek o pregledni razstavi akademskega slikarja Tomaža Kržišnika ter predstavitvi knjige Čebela na cvetu in v svetu akademikinje red. prof. ddr. Marije Stanonik. Častnega občana Miha Nagliča pa najdemo v vlogi urednika in moderatorja ob predstavitvi knjige Fotografije in fotokolaži Franca Temelja in dr. Primoža Lampiča. •

KAZALO

- 02 NOETOVA BARKA
- 03 DRAGE OBČANKE IN OBČANI!
- 04 OBČINSKA PRIZNANJA 2018
- 07 PREGLEDNA RAZSTAVA TOMAŽA KRŽIŠNIKA
- 08 ČEBELA NA CVETU IN V SVETU
- 09 MAREC – MESEC, KO VRTEC PRI SVETI ANI PRAZNUJE
- 09 DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA ODPRTO ZA NOVE ČLANICE
- 10 OBČINSKI SVETNIKI SE PREDSTAVIJO
- 16 S SEJE OBČINSKEGA SVETA
- 16 PRIPRAVE ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA ZA MEDGENERACIJSKI CENTER
- 17 POROČILO O RAVNANJU Z ODPADKI
- 17 NOVE CENE KOMUNALNIH STORITEV
- 18 LANSKO LETO ZA POCLAIN HYDRAULICS REKORDNO
- 19 IZGORJE
- 19 BEZGOV SIRUP
- 20 USPEŠNA INTERVENCIJA OŽIVLJANJA
- 20 ČIPKA LAURE STANOVNIK ZMAGALA NA NATEČAJU
- 21 PGD ŽIRI PREJELO PLAKETO CIVILNE ZAŠČITE
- 21 BORIS OBLAK, PIONIR RADIA ŽIRI SE JE POSLOVIL
- 22 ŠTIRIDESET LET ZDRUŽENJA ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČEV
- 22 ŠPORTNI SPEKTAKEL V ŽIREH
- 1 - 4 OBJAVE
- 23 LANI SE JE DRUŠTVU UPOKOJENCEV PRIDRUŽILO ŠTIRINDEVANJE ČLANOV
- 23 POPOLNA ALI DELNA ZAPORA CESTE ŽIRI–ROVTE
- 24 ROJAKINJA CENA KESIČ PRAZNOVALA STO LET
- 24 NAJVARNEJŠI SISTEM V PROMETU JE DOBER VOZNIK
- 25 SPOMINI NA ROJSTNI KRAJ
- 25 MLADI O TURIZMU
- 26 PODZEMLJE NA ŽIROVSKEM
- 28 FOTOGRAFIJE IN FOTOKOLAŽI FRANCA TEMELJA
- 28 POGLEDI IRME KOPAČ
- 29 TOMI ALBREHT – SLIKAR
- 30 GLASBENA ŠOLA ŠKOFJA LOKA – ODDELEK V ŽIREH
- 32 VZBUDI MI ZANIMANJE IN BOM RAZUMEL
- 32 UČENCI ZBIRAJO ODPADNI PAPIR
- 33 REŠEVANJE ŽAB
- 33 KLEKLJARICE PRED ŠTALARJEVO HIŠO V STARIH ŽIREH
- 34 NOVOSADSKA TEKAŠKA SIMFONIJA
- 35 DVAKRAT ZLATI NA FESTIVALU TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
- 36 ŠESTDESET LET JUDA V ŽIREH IN TRETJI POKAL ŽIROV
- 36 URŠA SEDEJ IN ANDRAŽ JEREB DRŽAVNA PRVAKA
- 37 ŠPORTNE NOVIČKE
- 38 TOMAŽ NAGLIČ KONČAL TEKMOVALNO KARIERO
- 38 NOGOMETAŠI NADIGRALI PRVOVRŠČENE BLEJČANE
- 39 VLOGA ŽIRFITA PRI CELOSTNI ZDRAVSTVENI OBRAVNAVI
- 39 NOGOMETNE PRIPRAVE V UMAGU
- 40 BREZPLAČNA IZOBRAŽEVANJA ZA VSE GENERACIJE
- 41 JEZIKOVNE ZANIMIVOSTI
- 42 ZASVOJENOST IN VIRTUALNA RESNIČNOST
- 43 KLEMEN DEMŠAR
- 43 ANTON ŽAKELJ
- 44 DOGODKI V SLIKAH

DRAGE OBČANKE IN OBČANI!

mag. Janez Žakelj, župan

Pomlad prihaja k nam hitreje, kot smo bili vajeni pred desetletji. Iskanje razlage, ali je to posledica normalnega podnebne nihanja ali pa negativnega vpliva človeka in prekomernega obremenjevanja okolja, ni namen tega uvodnika. Kot pri vseh drugih informacijah, s katerimi nas dnevno zasipajo mediji, je tudi pri temah onesnaževanja okolja in podnebnih sprememb potrebna določena previdnost. Saj veste, kapital, ki mu radi rečemo kar Zahod, pa to že dolgo ni več čisto res, ima pri teh temah svoje račune, neuvrščeni svoje, z nafto bogate države spet tretje ... Kot povsod se mora tudi pri teh temah o vzrokih, posledicah in krivcih za slabo stanje odločati vsak sam.

Brez dvoma pa bo naše neodgovorno ravnanje imelo posledice za naše zanamce. In tudi zato je prav, da se obnašamo odgovorno in skrbno. V Žireh se zavedamo pomena čistega okolja. To dokazuje tudi dober odziv nekaterih društev, ki so sodelovala pri vsakoletni čistilni akciji Ribiške družine Žiri. Še posebej dobro so se tokrat odzvali naši taborniki pa planinci, lovci in judoisti ter seveda ribiči. Vsem, ki ste se tokratne akcije udeležili, se iskreno zahvaljujem.

K pisanju tega uvodnika me je spodbudil klic podjetja, ki odvažajo našo embalažo. Že dolgo namreč ni bilo težav, sedaj pa so se pritožili, da se je v embalaži znašlo preveč odpadkov, ki tja ne sodijo. Zato bomo morali v prihodnje spet več aktivnosti usmeriti v boljše ločevanje. Pri skrbi za okolje je najpomembnejše ozaveščanje, ki se mora začeti že v vrtcu in osnovni šoli. Čeprav letos zaradi dežja otroci še niso pobirali smeti, pa vsako leto opažam, da smo odrasli manj ozaveščeni kot naši otroci. Spodbudno je, da je ob vodotokih manj smeti, slabše pa je ob cestah in na pločnikih. Nedopustno je, da odpremo vrata ali okno avtomobila in odvržemo smeti, kar nam je trenutno odveč. Tudi v centru Žirov, v neposredni bližini ekološkega otoka je brežina potoka Račeva polna odpadkov. Tu in še kje je izgovor, da ni košev za smeti, še posebej praznih.

Na občini smo izvedli že kar nekaj investicij za prijazno okolje. Poleg nove čistilne naprave in sanacije osnove šole, vrtca ter muzeja, ki se ogrevajo na čistejšo energijo, pridobljeno s toplotno črpalko, se trudimo tudi, da bi omogočili pogoje, ki bi nam čim bolj olajšali oddajo smeti.

V Osojnci smo v zadnjih letih investirali v ureditev centra za zbiranje odpadkov, ki je zgledno urejen. Zahvala gre prizadevnim sodelavcem in še posebej našemu Miranu, ki ob velikih količinah pripeljanih odpadkov uspe v centru vzdrževati red. Lahko rečem, da se tudi obiskovalci deponije trudite za red in zgledno ločevanje. Hvala! Človek pa se kljub temu zamisli, ko vidi, kaj se znajde na prostoru ponovne uporabe. Tega smo uvedli zato, da bi stvari, ki jih ne potrebujemo več, lahko služile komu drugemu. Vsak ponovno uporabljen predmet namreč pomeni tudi manj odpadkov in manj nepotrebnih nakupov. Občina bo tudi v prihodnje skrbela za okolje. Zavedamo se, da imamo še veliko možnosti za izboljšave. Prav je, da se vsi skupaj trudimo, da bomo našim potomcem pustili naš kraj in našo Slovenijo, naše reke in potoke ter naravo lepo in čisto. •

OBČINSKA PRIZNANJA 2018

Foto: Mikor

Bojan Starman, častni občan občine Žiri.

BOJAN STARMAN

ČASTNI OBČAN

Občina Žiri podeljuje naziv častni občan gospodarstveniku in politiku Bojanu Starmanu, štirikratnemu županu Občine Žiri (1994–2010), dvakratnemu poslancu Državnega zbora Republike Slovenije (2004–2008 in 2011–2014) in dolgoletnemu uspešnemu gospodarstveniku, za trajen pečat in prispevek k vzpostavitvi, razvoju, ugledu in uveljavitvi Občine Žiri.

OBRAZLOŽITEV PREDLOGA:

Bojan Starman se je rodil 4. julija 1950 v družini vaškega kovača Alojza Starmana. Osnovno šolo je končal v Žireh, gimnazijo pa leta 1969 v Škofji Loki. Študiral je na Ekonomski fakulteti v Ljubljani in diplomiral 1977.

Že leta 1974 se je zaposlil v Alpini in tu ostal do leta 1996. Vmes je bil leta 1980 direktor Poliksa. Po vrnitvi v Alpino je delal na vodilnih delovnih mestih, največ v komerciali. Leta 1988 je postal njen glavni direktor. Njegov večji uspeh je bil, da je Alpina uspešno nadomestila izgubo jugoslovanskega trga. Po izvedenem lastninjenju Alpine mu nadzorni svet ni podaljšal mandata, Bojan pa je prevzel še zahtevnejšo nalogo, tj. vodenje Planike v Kranju, ki se je že več let spopadala s težavami. Družbo je prek stečaja očistil in ohranil okoli tisoč šeststo delovnih mest. V Planiki je bil do jeseni 1998. Leta 1999 je na pobudo takratnega obrambnega ministra na Ministrstvu za obrambo RS (MORS) prevzel funkcijo direktorja Urada za logistiko. Leta 2000 je bil v vladi Andreja Bajuka državni sekretar na ministrstvu za gospodarstvo. V letih

2001–2004 je bil direktor podjetja Jelovica, ki ga je potegnil iz rdečih števil.

V letih 2004–2008 je bil na listi stranke SDS poslanec v Državnem zboru RS in bil med drugim predsednik parlamentarnega odbora za finance in monetarno politiko. Po volitvah 2008 ga je v parlamentu kot poslanca nadomestil župan sosednje občine.

5. oktobra 2009 je bil imenovan za predsednika uprave Mura in partnerji v Murski Soboti. V Muro ga je povabil tedanji gospodarski minister Matej Lahovnik. Skoraj vsak delovni dan se je vozil iz Žirov na delo v Prekmurje in nazaj. S 1. januarjem 2011 se je upokojil. Ni zdržal dolgo. Na volitvah 2011 je bil kot kandidat Državlanske liste ponovno izvoljen v državni zbor, kjer je ostal do predčasnih volitev 2014.

Posebno zaupanje so Bojanu Starmanu izrekli delavci Alpine, ki so ga po prenosu Alpine v last Slovenskega državnega holdinga (SDH), 19. januarja 2016, imenovali za svojega predstavnika v nadzornem svetu podjetja.

Štirikrat zaporedoma je bil izvoljen za nepoklicnega župana (1994, 1998, 2002, 2006) Občine Žiri.

Na prvih volitvah je prejel 79,81 odstotkov glasov. Z velikim zaupanjem volivcev je lažje pristopil k vzpostavitvi samostojne občine, saj je bilo treba organizacijo tedanje Krajevne skupnosti Žiri pripraviti na veliko večji obseg nalog.

Bojan Starman se je odločno lotil županovanja. Njegov moto je bil: takoj pričnimo z delom, morebitne pomanjkljivosti bomo že popravili. Največji del aktivnosti je bil usmerjen v ureditev komunalne infrastrukture. Znal je združiti sredstva občine in občanov, saj se je vzpostavil način rekonstrukcije lokalnih in krajevnih cest tako, da so občani prispevali pripravo spodnjega ustroja ceste, občina pa je financirala izgradnjo cestnih prepustov in asfaltiranje. V lokalnih medijih so to poimenovali kar asfaltna revolucija. Tako se je obnovilo več kot petdeset kilometrov lokalnih in krajevnih cest, sofinancirala pa se je tudi ureditev regionalne ceste skozi Selo ter izgradnja pločnikov v Starih Žireh in na Dobračevi v skupni dolžini skoraj tri kilometre.

Kot prva občina v Sloveniji so pričeli izvajati gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter ravnanja z odpadki preko režijskega obrata v okviru občinske uprave. Ta oblika, ki je primernejša za manjše občine, odpravlja rivalstvo med občino in komunalnim podjetjem, zato sta se gradnja kanalizacijskega omrežja in sanacija

vodovoda lažje izvedli, največkrat hkrati z obnovo ceste. Glede na danes že pozabljene težave z vodooskrbo, tako glede kakovosti kot zagotovljene količine pitne vode, se je izvedla celovita sanacija črpališč pitne vode in vodovodnega omrežja. Zgradil se je nov vodohran. Dosedanja dezinfekcija s plinastim klorom se je zamenjala z UV-napravami, azbestno-cementne cevi z jeklenimi, cena vodooskrbe pa je sčasoma postala najnižja v Sloveniji.

Na področju varstva okolja so med prvimi pristopili k temeljitemu ločevanju komunalnih odpadkov. Zgradile so se kanalizacija s črpališčem Stare Žiri, kanalizacija na Partizanski ulici in v novi soseski Plastuhova grapa ter kanalizacija na območju Nove vasi. Za izgradnjo manjkajočega omrežja na Dobračevi in celovito rekonstrukcijo Čistilne naprave Žiri pa so bila zagotovljena kohezijska sredstva Evropske unije v višini petinosemdeset odstotkov investicije.

V celotnem obdobju županovanja se je občina celovito razvijala. Da si danes (maj 2018, op. urednice) občina Žiri po državni metodologiji razvitosti deli četrto mesto med najbolj razvitimi občinami, je zagotovo rezultat njegovih usmeritev. Res je bil poudarek predvsem na izgradnji komunalne infrastrukture, predvsem cest, saj je bil prav tu največji primanjkljaj v primerjavi s sosednjimi občinami. Celovit razvoj občine Žiri se kaže tudi v industrijski coni, kjer rastejo nova podjetja. Tudi cona je bila delno zgrajena s pomočjo evropskih sredstev. Občina se nikdar ni vtikala v poslovanje podjetij, pač pa se je trudila vzpostaviti čim bolj ugodne pogoje za razvoj gospodarstva in zagotoviti prostor za gradnjo. Sofinancirale so se tudi investicije v šport, prioritete pa so se določale tudi na podlagi aktivnosti športnih društev (nordijski center, balinišče, nogometno igrišče), vzgojo in izobraževanje (prizidek vrta) in kulturo, saj je bilo za kulturne spomenike lokalnega pomena razglašeni sedem objektov, na lokaciji obnovljenega objekta Stara šola pa so našle svoj prostor muzejske zbirke in knjižnica.

Bojan Starman je županoval nepoklicno. Taka je bila tedaj tudi državna usmeritev za manjše občine, kar pomeni tudi manjši strošek za občinski proračun. Zaradi drugih poklicnih aktivnosti se je manj udeleževal družbenih dogodkov v kraju, vendar so občani vedno lahko stopili v stik z njim. In tu se je Bojan izkazal kot človek, ki si je za vsakega posameznika vzel čas.

Bojan Starman nikdar ni bil goreč politični aktivist. Njegova politična usmerjenost je ▶

omogočila celovit razvoj občine in umirila občasne razvnete strasti med predstavniki političnih strank, ki so sestavljali občinske svete. Večina odločitev občinskega sveta je bila soglasnih, če pa ni bilo mogoče takoj doseči kompromisa, so odločanje prestavili za poznejši čas. Tako je bila občina Žiri več let brez simbolov in praznika, saj o tem ni bilo mogoče doseči soglasja. Po potrditvi grba in zastave pa je Bojan Starman predlagal, da se za občinski praznik določi 25. junij, dan državnosti, in tako zagotovil soglasno potrditev datuma občinskega praznika.

Bojan Starman je s svojim delom pomembno oblikoval razvoj občine Žiri. S svojo osebnostjo je bil garant za umirjen in celovit razvoj kraja, zato mu za njegovo delo lahko izrazimo hvaležnost in ga imenujemo za častnega občana občine Žiri.

Predlagatelji, to je skupina občanov, so pripravili obsežno in temeljito obrazložitev vaše bogate kariere. Rodili ste se v delavski družini. Kakšno je bilo vaše otroštvo?

Oče je bil kovač, zaposlen je bil v Alpini, doma na Selu pa je imel kovačnico in je ljudem rad naredil kako uslugo. Mama je bila gospodinja in je lepo skrbela za dom, sestro in mene, tako da lahko rečem, da sem imel lepo otroštvo.

V gimnaziji so v vas odkrili poseben talent.

Kot mlad fant sem se dokaj resno ukvarjal z atletiko. Do tega je prišlo povsem po naključju. Pri teku na šestdeset metrov sem dosegel odličen rezultat. Zaradi domnevno predobrega časa sem moral na progo še enkrat, a izkazalo se je, da so bile meritve prave. Profesor telesne vzgoje je predlagal, naj začnem trenirati, in sprejel sem.

Vaša disciplina je bila tek na sto metrov. Bili ste tudi državni prvak.

Da, takrat mi je šlo kar dobro, saj sem dosegel čas 10,8 sekunde (jugoslovanski rekord je bil 10,4). Z Atletskim društvom Kladivar iz Celja sem se dogovarjal, da bi tekmoval v njihovih vrstah in začel s pripravami za nastop na olimpijskih igrah leta 1972 v Münchnu. Poškodba noge mi je preprečila načrte in tako se je končala moja športna kariera. Nikoli več se nisem resneje ukvarjal s športom. Ostala pa je kondicija in delovne navade, oboje pa mi je prišlo zelo prav.

Že zelo mladi ste začeli graditi poklicno kariero.

Bil sem poln energije, kjer koli se je dalo, sem črpal znanje in hotel narediti nekaj več.

Po končani ekonomski fakulteti sem se kot pripravnik zaposlil v Alpini. To je bilo obdobje, ko naj bi mlad šolan kader spoznal podjetje in se usposobil za delo. Spomnim se, da sem že takrat, če nisem imel drugega dela, brskal po fasciklih, raziskoval in iskal rešitve.

Nadrejeni so v vas videli velik potencial, zato so vam takoj zaupali pomembne naloge.

V Alpini sem delal na različnih področjih. Največ sem bil v komerciali, bil sem vodja prodaje, prav tako vodja proizvodnje, plastike, tehnologije, dva mandata generalni direktor.

V obrazložitvi je navedeno, da je bil vaš največji uspeh, da ste v Alpini ob osamosvojitvi uspeli nadomestiti izgubo jugoslovanskega trga.

Takrat ni bilo lahko. V vseh pogledih smo bili vezani na jugoslovanski trg, potem pa se je vse kar naenkrat sesulo.

Za velik uspeh štejem tudi obdobje, ko sem leta 1988 prevzel vodenje Alpine. Takrat je bilo podjetje zelo zadolženo in potreben je bil temeljit poseg, ki je bil za nekatere tudi boleč. Z prerazporejanjem zaposlenih iz režije v proizvodnjo smo znižali stroške režije, stroške materiala in za sto odstotkov zvišali produktivnost.

Kako vam je to uspelo?

Imel sem dobre sodelavce in, kar je zelo pomembno, z njimi sem znal vzpostaviti primeren odnos; z dobro komunikacijo, spoštovanjem in upoštevanjem mnenj vseh v ekipi smo uspeli narediti marsikaj. Vsak direktor bi se moral zavedati, da so zaposleni njegovi enakopravni sodelavci, ljudje se morajo počutiti sprejeti in slišani.

Kljub vodstvenim delom, kjer je včasih potrebna tudi trda roka, ste bili med sodelavci vedno priljubljeni.

Kot rečeno sem znal nagovoriti sodelavce. Nikoli nisem imel težav s komunikacijo. Vsako stvar sem želel čim bolj nazorno razložiti in pojasniti svoja stališča in ljudje so to običajno lepo sprejeli.

Ko ste bili generalni direktor v Alpini, ste ob volitvah v samoupravne organe predlagali še glasovanje o svoji zaupnici.

Takrat je bilo treba narediti bolj odločne korake in hotel sem preveriti, ali imam dovolj podpore za korenite spremembe, ki so bile pogoj za nadaljevanje uspešne zgodbe Alpine. Takrat je bila še socialistična ureditev in v podjetju smo imeli številne organe delavskega odločanja, od delavskih svetov do različnih komisij in delegacij.

Bojan Starman leta 1990, ko je bil generalni direktor Alpine.

☐ Brigita Zemljarič

Zaposleni so svoje delegate volili po enakem postopku, kot to počnemo na državnih in lokalnih volitvah. Direktorja je potrjeval delavski svet, jaz pa sem se odločil, da hkrati preverimo še zaupanje, ki ga imajo delavci do generalnega direktorja. Visok odstotek zaposlenih, ki so na tajnem glasovanju podprli politiko vodenja in mene osebno, mi je dal voljo in moč, da sem se lotil reforme, ki je bila ključna za nadaljnji razvoj Alpine. Tako nam je tudi v težkih časih uspelo obdržati blagovno znamko, programe, zaposlene.

Začeli ste v Alpini. Bili ste mlada ekipa, s Tomažem Koširjem kot generalnim direktorjem še niste dopolnili trideset let, ko ste že bili na vodilnih mestih.

Ja, bili smo mladi in polni energije. Verjeli smo, da zmoremo, tudi zato nam je uspelo.

Težko bi našli vse vaše funkcije in zadalžitve, tudi vam so gotovo že šle v pozabo. ►

Zdaj sem od začetka leta 2011 v pokoju. A kljub temu nisem miroval. Že isto leto sem v domačem okraju kandidiral na Državlanski listi Gregorja Viranta in bil poslanec v Janševi vladi do njenega razpada leta 2013 ter mandat nadaljeval v vladi Alenke Bratušek. Leta 2014, ko je Državlanska lista zaradi predčasnih volitev izpadla iz parlamenta, sem bil izvoljen za njenega predsednika.

Se še pojavljate v politiki?

Državlanska lista še vedno deluje, ne izvajamo pa kakih večjih aktivnosti. Sicer je pa politike dovolj. Leta 1999 sem bil državni podsekretar Urada za logistiko pri obrambnem ministrstvu, leta 2000 državni sekretar na ministrstvu za gospodarstvo v vladi Andreja Bajuka, en mandat poslanec Slovenske demokratske stranke (2004–2008) ter član odbora za finance in monetarno politiko, kjer sem bil tudi predsednik, odbora za gospodarstvo ter delo, družino in socialne zadeve, v letih 2011 do 2014 ponovno član državnega zbora, štiri mandate župan Občine Žiri; človek mora znati presoditi, da je dosegel svoje in da mora odnehati, sicer ga povozi čas.

S svojimi bogatimi izkušnjami bi lahko naredili še marsikaj.

Drži in prav zato leta 2016 nisem odrekel prošnje delavcem Alpine, ki so želeli, da zastopam njihove interese v nadzornem svetu. V tem mandatu sem tudi član nadzornega sveta Občine Žiri.

Mislím, da lahko tu z izkušnjami in dobrim predhodnim poznavanjem Alpine in občine naredim še kaj koristnega. Za zgled nam bi bili v marsičem lahko tudi Japonci. Ti na poslovne obiske pošljejo starejše gospode, ki s svojo avtoriteto in znanjem dobro opravijo svoje poslanstvo, medtem ko mlajši obvladujejo področja, ki gredo starejšim težje od rok. Tudi pri nas bi morali spoznati prednosti in vrednost starejših in jim dati priložnost za dodaten zaslužek, predvsem pa bolje izkoristiti njihov potencial v družbi.

Gotovo je ena izmed stvari, ki je mladim zelo blizu, starejši pa smo je nekoliko manj večji, svet sodobnih elektronskih medijev.

Res je in jaz se načrtno izogibam tem tehnologijam. Spletno pošto uporabljam le za najnujnejše. Enako velja za mobilni telefon. Današnji svet je preveč prepleten z elektronskimi mediji in to me po eni strani skrbi, čeprav nikakor ne nasprotujem napredku. Vedno in povsod sem se zavzemal, da smo sledili času in bil v prvi vrsti tudi sam zgled uporabe naprednejših rešitev.

Podjetjem gre trenutno večinoma dobro, toda nekateri analitiki napovedujejo novo gospodarsko krizo.

Tudi sam mislim, da kriza ni več daleč. Vzrok zanjo je med drugim tiha vojna med ZDA, Evropo in državami daljnega vzhoda. Vpliv nanjo ima tudi begunska kriza, ki Evropi pobere veliko časa, živcev in denarja. Tretja stvar je nasičenost vsega in velike razlike med bogatimi in revnimi, kar lahko privede do velikih težav. Ljudje zanemarjamo možnost kibernetične vojne. Preveč smo se prepustili svetovnim medijskim gigantom, nalagamo podatke na vse strani, večkrat pa se je že izkazalo, kako malo je treba, da se sistem sesuje. Prav zato bi morali še vedno ohraniti nekaj starega, papirnatega načina dela. Pomemben faktor, ki napoveduje gospodarsko krizo je tudi okolje. Ko je Slovenija predsedovala Uniji, sem bil kot poslanec predsednik odbora za finance. V Uniji je to področje združeno z gospodarstvom. Bil sem na zasedanju odborov Evropske unije in govoril v evropskem parlamentu. Povedal sem, da Slovenija lepo napreduje, da imamo gospodarsko rast, kar je sicer zelo pohvalno, da pa se pri tem ne zavedamo, da nimamo pravice, da na račun gospodarske rasti uničimo svet v naslednjih tridesetih do štiridesetih letih in da bi morala biti naša dolžnost in dolžnost celega sveta, da usmerimo vse moči in znanja v življenje v sožitju z naravo brez njenega uničevanja. Še celo več, v naslednjih petih do desetih letih bi morali poskrbeti, da bi bili zmožni živeti brez kakršnih koli organskih goriv, nafte in plina, jedrskih elektrarn in umetnih gnojil. Le če se bomo zares potrudili, bomo lahko svet in življenje na njem ohranili še naslednjih par stoletij.

Kje vidite razlog za premajhen interes za ohranjanje čistega in zdravega okolja?

Težava je, ker je večina vlad, razen nekaterih redkih izjem, na položaju eno ali največ dve mandatni obdobji, ko pa je njihova vladavina končana, je konec tudi njihovega dela in skrbi za prihodnje rodove. Tako na svetu ni nikogar, ki bi se dolgoročno in resneje zavzel za varstvo okolja in ustvarjanje pogojev za življenje. Tako imenovane dnevne politike so premajhne, prav tako je v takih prizadevanjih premajhna Evropska unija, da ne govorimo o družtvih, ki delujejo na tem področju.

Omenili ste Evropsko unijo. Kakšno prihodnost ji napovedujete?

Evropski uniji se po mojem mnenju ne piše najbolje in je na poti razpada. Eden izmed razlogov je, ker niso uvedli pravega proračunskega nadzora v posameznih državah, skupne

monetarne politike, ki se prepočasi razvija, in skupne finančne policije, ki bi države držala skupaj. Vsi poslušamo o zapletih ob izstopu Velike Britanije iz Unije, Grčija, Italija in Španija zmeraj bolj bežijo iz finančnih okvirjev, finančne pomoči se bodo počasi izjalovile, Evropska unija nima veliko skupnega, razen skupnega trga, in se razdvaja od znotraj. Mislím, da vseeno nekako pozabljam Rusijo, ki je velika in bogata država in ima naravne dobrine, ki jih bo začelo počasi primanjkovati.

Kakšno pa je vaše stališče do lokalnih skupnosti oziroma občin in njihovega financiranja?

Znesek, ki je določen kot glavarina, je za obseg nalog, kot je predviden za občine, premajhen. Na to sem že večkrat opozarjal. Druga težava pa je birokracija, ki se je preveč razbohotila. Plače zaposlenih so prevelik strošek in tudi zato manjka denarja za druge investicije. Rešitev vidim v oblikovanju pokrajin, v katerih pristojnost bi se prenesle nekatere naloge skupnega pomena.

Kaj menite o investicijah v domači občini?

Živimo v lepem okolju in k še lepšemu življenju v mestu bi prav gotovo prispevala obvoznica, s katero bi bil promet vsaj delno preusmerjen iz centra. Športna dvorana je velik projekt, vendar je prav, da smo se ga lotili. Vsaka taka investicija je vložek v dobro počutje občanov, predvsem mladih in ti bodo tudi zato raje ostali v kraju. Poskrbeti bo treba za ceste, tudi za več storitvenih dejavnosti, od obrti do trgovin, zagotoviti boljšo internetno povezavo ...

Poznano vam je delo v gospodarstvu in politiki tako na lokalni kot državni ravni, poslovno ste potovali tudi po drugih državah ter se srečevali z različnimi kulturami. Če bi se lotili spominov in dognanj, bi lahko napisali obsežen roman. Natrpane urnike, sestanke, poti in razmišljanja, kako iz političnih in gospodarskih zagat, ste zamenjali za umirjeno življenje običajnega upokojenca. Kako pa se znajdete v tej vlogi?

Svoj čas posvečam družini. Imam štiri vnuke. Rad grem v naravo, v velik užitek mi je nabiranje gob, lahko pa le pohod po okoliških gričih, včasih tudi izlet ali daljše potovanje. Upam, da bova z ženo še dolgo zdrava. Žal mi je, da v Žireh nismo uspeli zgraditi doma za ostarele. Takrat, ko je bilo že skoraj vse pripravljeno, se je vmešala politika in bilo je konec naših načrtov. Upam, da bo dom zgrajen vsaj zdaj v drugem poizkusu. •

UMETNOST MISLI, PREGLEDNA RAZSTAVA TOMAŽA KRŽIŠNIKA

Maja Justin Jerman

Že druga uresničena razstava kot plod uspešnega sodelovanja Loškega muzeja in Občine Žiri z Muzejskim društvom. Po uspešni razstavi, posvečeni Jožetu Mauerju, smo si z direktorico Loškega muzeja Sašo Nabergoj in kustosom Boštjanom Sokličem zastavili zahteven cilj – prvič v Žireh pregledno razstaviti dela vsestranskega žirovskega umetnika in oblikovalca Tomaža Kržišnika.

V petek, 29. marca, je bilo že leto prej začeto delo dokončno na ogled. Izbor in postavitve sta pomenila izziv, saj je umetnik Tomaž Kržišnik v svojih najbolj ustvarjalnih letih predstavljal neusahljiv vir različnih umetniških idej, ki jih je v žirovski delavnosti in vztrajnosti tudi dosledno realiziral. Zato je kustos Boštjan Soklič Tomažev vseobsežen umetniški angažma predstavil v vseh treh razpoložljivih prostorih Muzeja Žiri. V pritličnem prostoru je postavil risbo s keramiko in knjižno ilustracijo, ki navdušuje s svojo izvirnostjo in drugačnostjo, saj danes česa podobnega ne najdemo v knjižni ponudbi. Vse zvrsti kažejo na širok spekter likovnega izraza: risba kot občutljiv, osebni popotni dnevnik iz evropskih prestolnic in barvita topla pastela kot poklon Mediteranu. Izbor keramike prikazuje igrive in barvite poslikave na glinene postrvi, race, vaze. V najmanjšem prostoru v pritličju so razstavljene fotografije Janeza Pelka z izborom žirovskih interjerjev in vrtov, kamor je umetnik s svojo kreativnostjo posegal. Posnetki ograj, vrat, mozaikov, peskanih stekel, slikovitih peči, triptihov, keramike in vitražev so zbrani tudi v preglednem katalogu, ki je dokument umetnikove močne likovne sledi v Žireh. V gornji galeriji so razstavljene plakati in grafike, ki govorijo o Kržišnikovem izvirnem doprinosu k slovenski grafiki prejšnjega stoletja. Osrednji pogled v prostoru je namenjen šestim grafikam Prešernovega Sonetja nesreče, na katerega se je odzval z modernim grafičnim pristopom in z nadčasovnim sporočilom, da si pesnik in slehernik z umetnostjo izrisujeta obraz. Plakati po časovni distanci ponovno navdušujejo z močno zgodbo in simboliko v primerjavi z današnjo površinskostjo oglaševanja. Razstava nas navdaja z nostalgijo po časih z več vsebine, oblikovne drznosti, izvirnosti ter avtorske moči.

Uvodni poudarki kustosa Boštjana Sokliča, da je Tomaž še danes moderen avtor, morda vedno bolj, in da v loškem slikarskem okolju Kržišnikova umetnost pomeni temeljit odmik od realistične figuralike v igrivo in človeško toplo likovnost, nas navdajajo s posebnim zadovoljstvom. In tudi izrečena misel, da je že od Zlate ptice dalje izhajal iz ljudske motivike, ki se je večkrat napajala tudi iz žirovskega okolja (Lintvern), se tako prileže prav v domačih muzejskih prostorih. Tako kot je v uvodnem nagovoru poudarila direktorica Saša Nabergoj, je bil res skrajni čas, da smo prikazali tako vseobsežno ustvarjalnost Tomaža Kržišnika, ki nas navdušuje in hkrati ozavešča, kako dobro ga je imeti v Žireh, zbranega v muzeju in posejanega po žirovskih domovih, banki, lokalih in ne nazadnje v žirovski cerkvi. In dobro mu je v njegovi umetnostni misli tudi slediti. Saj je bil v svojih najboljših časih drzni znanilec drugačnega, bolj sodobnega in hkrati na zlahtno tradicijo pripetega sveta. Če povzamem s Sokličevo uvodno mislijo, da Tomaž Kržišnik zna združevati ljudi, kar se je v petek, 29. marca, z množico obiskovalcev tudi potrdilo. •

Akademski slikar in častni občan občine Žiri Tomaž Kržišnik, dobitnik nagrade Prešernovega sklada leta 1975 in Plečnikove nagrade leta 1988, na slovesnosti ob odprtju razstave, 29. marca 2019. Jožica Kacin

Kustos loškega muzeja Boštjan Soklič je predstavil vseobsežni umetniški angažma akademskega slikarja in častnega občana Tomaža Kržišnika. Večer je popestrila glasbena skupina Plašurji z avtorskima pesmima Vodomec Matjaža Zabukovca in Draga Kramperška ter Poljub sonca Franca Kopača in Matjaža Jereba. Jožica Kacin

DOGODKI V POVEZAVI Z RAZSTAVO

Razstava Umetnost misli bo odprta do konca leta 2019. Do konca aprila si jo lahko ogledate v ponedeljek, torek, petek in nedeljo od 15. do 18. ure.

Poletno muzejsko noč 15. junija 2019 bomo zaokrožili s pogovorom o ustvarjalnih začetkih Tomaža Kržišnika v Žireh in prvih 50 let znaka Alpina.

Vrt Kržišnik ponujaj vodene ogleda po Kržišnikovih oblikovalskih in likovnih poteh izven Žirov, kot so Idrija, Laško in Novo mesto.

Zavod Vrt in galerija Tomaža Kržišnika pripravlja tudi Jutin dan, Dan odprtih vrat Vrta Kržišnik, ki bo 1. junija 2019 med 10. in 17. uro.

Vabljeni! •

Moderatorica večera, tajnica-urednica pri Slovenski matici dr. Ignacija Fridl Jarc in akademikinja red. prof. ddr. Marija Stanonik ob predstavitvi knjige *Čebela na cvetu in v svetu*. Jožica Kacin

ČEBELA NA CVETU IN V SVETU

dr. Ignacija Fridl Jarc

V četrtek, 7. marca 2019, je Slovenska matica ob 19. uri v Krajevni knjižnici Žiri predstavila knjigo o čebelah, ki jo je napisala izredna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti, redna profesorica ddr. Marija Stanonik, zaslužna raziskovalka ZRC SAZU-ja in znanstvena svétnica.

Avtorica se je rodila na Dobračevi, diplomirala iz slovenščine in etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, doktorirala pa najprej leta 1993 v Zagrebu in leta 2011 še na Teološki fakulteti v Ljubljani. Zaposlena je bila na Inštitutu za slovensko narodopisje, ki deluje v okviru Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Utemeljila je slovstveno folkloristiko kot samostojno disciplino in zasnovala knjižno zbirko *Glasovi*, v kateri je doslej v 51 knjigah izšlo že kar 20.215 slovenskih folklornih in spominskih pripovedi.

Knjiga *Čebela na cvetu in v svetu* pa je še posebej zanimiva, saj je izšla v času, ko je čebela na pobudo slovenskih čebelarjev dobila tudi svoj svetovni dan, ki smo ga lani maja praznovali prvič, prav tako pa je beseda čebela postala tudi »slovenska beseda leta 2018«. V resnici pa je raziskava o podobi čebele v slovenski kulturi, družbenem življenju in gospodarstvu rezultat avtoričinega desetletnega raziskovanja čebel in čebelarjenja na Sloven-

skem. V uvodnih poglavjih je prikazan izvor imena, življenje čebel v naravnem okolju ter njeni bogati simbolni pomeni v antiki in zgodnjem krščanstvu. Osrednji del monografije je namenjen prvim slovenskim strokovnim spisom o čebelarstvu, ustanovam, ki govorijo o čebelah ali se navezujejo na njihovo simboliko, motivu čebele in čebelarjenja v slovenski literaturi in literarjenju. Deseto poglavje je zasnovano etnološko in sega čez meje države Slovenije, med Slovence v zamejstvu in po svetu. Sledita še razdelka *Čebela* v gospodarstvu ter *Čebele* in politika. *Čebela na cvetu in v svetu* je literarni spomenik čebeli, ki je zaznamovala tako slovensko gospodarsko kot duhovno zgodovino, in opomin vsem, da bo človeštvo, kot ugotavlja avtorica, živelo tako dolgo, dokler bo naše brezbrizno ravnanje z okoljem preživela čebela.

O vsem tem je na predstavitvi knjige v Žireh spregovorila tudi njena avtorica v pogovoru s tajnico-urednico Slovenske matice dr. Ignacijo Fridl Jarc. Uvodoma je poudarila, da njeno zanimanje za čebelarstvo izvira prav iz rodnih, žirovskih krajev, saj jo je še kot srednješolko, najbrž zaradi znanja strojepisja, sosed Franc Grošel povabil za tajnico Čebelarke družine Žiri. Ob 90-letnici njenega obstoja je tako pripravila tudi knjižico z naslovom *Čebela – žlahtna spremljevalka slovenske kulture*. Mislila je, da je s tem dejanjem zaključila svoje strokovno ukvarjanje s čebelami, a te so znova in znova priletele k njej nazaj, nazadnje kot močna spodbuda Mirana Vajde, odvetnika, ki tudi sam izhaja iz čebelarke družine, naj svoje široko znanje zajame v obsežno monografijo o čebelah.

Moderatorica se je ob tem pošalila, da se sicer

ljubezen vedno nekje neha in tako je tudi z avtoričinim odnosom do čebel, čemur je Marija Stanonik delno pritrčila, saj je opozorila na njihov okrutni odnos do trotov, ki jih čebele pred zimo našene iz panjev v kruto smrt in mraz. Mimogrede pa je še pristavila, da tudi Janez Vajkard Valvasor o čebelah ni govoril ravno lepo, saj je o njih pisal kot o mrčesu in golazni, precej bolj navdušeno pa je opisoval medico, po kateri so Slovani sloveli po vsej Evropi.

Precejšen del pogovora se je sukal okrog vprašanja, v kakšni podobi čebela nastopa v slovenski književnosti, tako pri vrhunskih literatih kot v ljubiteljskih literarnih zapisih. Ob tem je avtorica Marija Stanonik opozorila na Ančko Šumenjak, doma iz Poljanske doline, ki se je priženila v Jareninski Vrh na Štajersko in se tam zaljubila v čebele. Posvetila jim je vrsto svojih pesmi, napisanih za različne priložnosti in čebelarstva društvena praznovanja.

Sicer pa je neverjetno, kot ugotavlja Marija Stanonik, vsaj dvoje: da skorajda ni slovenskega literata (od Trubarja, Levstika do Cankarja in Vladimirja Kavčiča), ki čebelam s svojo literarno besedo ni postavil veličastnega spomenika. Prav tako pa veliko pove dejstvo, da je čebela, najbrž zaradi svoje organizacije v panju, edina žival, ki jo Slovenci izenačujemo s človekom, saj čebela ne pogine, temveč umre.

Ker je bil pogovor že kar dolg, je Marija Stanonik na predstavitvi v Žireh delila le nekaj zanimivih zgodb, kako je pridobivala gradivo o čebelarjenju pri zamejcih in izseljencih po vsem svetu. Domače čebelarje pa je izzvala s trditvijo nekaterih raziskovalcev, da naj bi popularne, urbane čebele, ki jih gojijo v mestih, na primer tudi v panjih na strehi Cankarjevega doma, prinašale čistejši in bolj zdrav med kot tiste na deželi, ki so na kmetijskih površinah izpostavljene herbicidom in drugim nevarnim strupom.

Dogodek so močno popestrili žirovski domači čebelarji, ki so se povabilu na literarni večer množično odzvali ne samo kot vneti poslušalci, ampak tudi kot gostoljubni gostitelji. Po pogovoru so namreč na stojnici predstavili svoje izdelke, obiskovalcem pa ponudili tudi posebno kulinarično doživetje – medenjake, spečene iz različnih vrst medu, in medico. Gostiteljem bo večer ostal v spominu predvsem zaradi cenjene sokrajanke, njenega izjemnega znanja in prizadevanj, da zgodbe iz domačih krajev in minulih časov ponese med vse Slovence, gostom pa zaradi prisrčne gostoljubnosti žirovskih čebelarjev. •

»Podaj mi roko« – geslo, ki je bilo rdeča nit prireditve ob materinskem dnevu in je letošnji slogan katoliških vrtcev v Sloveniji. Viljem Eržen

MAREC – MESEC, KO VRTEC PRI SVETI ANI PRAZNUJE ROJSTNI DAN IN KO JE PRAZNIK VSEH MAM

Silvija Pavšič,
vzgojiteljica v Vrtcu pri sv. Ani

V Vrtcu pri sv. Ani smo preživeli lep in predvsem prazničen mesec. Marec ima za naš vrtec poseben pomen, saj v tem mesecu še posebej doživeto praznujemo rojstni dan vrtca in praznik vseh mam – materinski dan.

V petek, 22. marca, smo tako v sodelovanju z

vzgojiteljicami in otroki iz vrtca pri Osnovni šoli Žiri ter kitaristom Timotejem Pivkom pripravili prireditev ob materinskem dnevu in obletnici vrtca. Potrudili smo se in mamam ter vsem obiskovalcem prireditve podarili eno izmed najlepših daril. Otroci so se predstavili s predstavo Medo je bolan, povedali nekaj zanimivih deklamacij, peli in plesali. Prireditev je z veznim besedilom obogatila povezovalka Jana Jenko, že na začetku pa je vse zbrane nagovoril direktor vrtca, župnik Andrej Jemec. Skozi celotno prireditev se je vila rdeča nit, geslo »Podaj mi roko«. Geslo je v tem šolskem letu skupno vsem katoliškim vrtcem v Sloveniji in ga tudi v Vrtcu pri sv. Ani vpletamo v dejavnosti iz različnih področij. Otroci so nastopali sproščeno in pogumno

in so nas vse zelo lepo presenetili. Vzgojiteljice in otroci smo se dolgo pripravljali na prireditev. Najprej smo skrbno izbrali pravo vsebino, nato pa vneto vadili. V kinodvorani smo že v sredo izvedli čisto pravo generalko, da so otroci že pred prireditvijo spoznali prostor, v katerem bodo nastopili. Na generalki smo z nekoliko prestrašenimi očmi gledali velik oder in številne sedeže v dvorani. V petek pa nas je že ob zbiranju pred prireditvijo pozdravila lepo okrašena dvorana, ki se je hitro polnila z nasmejanimi in prijaznimi obrazi. Kinodvorano je preplavilo toplo in sproščeno razpoloženje, kar so začutili tudi naši najmlajši, ki so pogumno stopali na oder in zbranim pokazali svoje talente. •

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA ODPRTO ZA NOVE ČLANICE

Primožič Frančiška,
predsednica društva

Društvo kmečkih žena Žiri ne združuje le žena in deklet, ki delajo na kmetiji, kar bi lahko sklepali po imenu, ampak vse ženske, ki v društvu najdejo nekaj zase. Povezujejo nas želje po dodatnem znanju, druženju, izmenjavi informacij, skrbi za zdravo življenje.

V društvo je včlanjenih sto petinšestdeset članic in vsako leto se zberemo na občnem zboru, kjer pregledamo preteklo delo in pripravimo program, katerim tekočim aktivnostim se bomo posvetile. Poskrbimo tudi za kulturni program in prijetno druženje. Preko društva dobimo zelo pomembne informacije s področja kmetijske regulative in tovrstne zakonodaje. Veliko zanimanje je za kuharske tečaje, peko potic in peciva. Tako smo letos organizirale

Članice Društva kmečkih žena 14. septembra 2018 na prireditvenem prostoru pred Zadržnim domom, od koder je v živo tekla oddaja Dobro jutro, ki jo pripravlja RTV Slovenija. Jožica Kacin

tečaja priprave sladice v kozarčkih in peke pic. Velika udeležba je bila na predavanju o pridelavi zelenjave v rastlinjakih, ki je potekalo že drugo leto, prav tako je bilo dobro obiskano predavanje o vzgoji jagodičevja. Rade pa se tudi razgibamo, zato organiziramo vaje za pravilno držo in pravilno dihanje. Še posebej so zanimive strokovne ekskurzije, na katerih spoznavamo življenje, delo in

navade ljudi ter znamenitosti krajev. Tudi platinškemu pohodu, ki je vsako leto v avgustu, se pridruži veliko članic. Sodelujemo tudi s soslednjimi društvi. Skupaj gremo na oddih v Izolo, Dobrno, na poletno kopanje v Dolenjske Toplice, včasih tudi na večdnevna potovanja. Društvo je vedno odprto za sprejem novih članic, zato lepo povabljeni! •

OBČINSKI SVETNIKI SE PREDSTAVIJO

Jožica Kacin

V prejšnji številki so svoje poglede na delo sveta in občino predstavili novi svetniki, tokrat pa predstavljamo tiste, ki so bili ponovno izvoljeni in nadaljujejo delo iz prejšnjega mandata. Do sredine aprila so imeli v novi sestavi pet sej. Največji zalogaj je bil sprejetje proračuna za naslednji dve leti.

Jožica Kacin

MATEJ GREGUROVIČ,
Neodvisna lista za napredek Žirov

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Naj se najprej zahvalim vsem občankam in občanom, ki ste dali glas meni in kandidatom naše liste. Uspeh na volitvah je v okviru mojih pričakovanj in sem vesel, da občani Neodvisni listi za napredek Žirov zaupajo in verjamejo v nas. Pomeni mi potrditev, da delamo dobro in smo na pravi poti.

Zakaj ste se odločili za ponovno kandidaturo za občinski svet?

V prejšnjem, mojem prvem mandatu sem z delom v občinskem svetu in odboru za prostorsko planiranje in gospodarjenje z nepremičninami spoznal delovanje občine in občinske uprave, hkrati pa s svojimi izkušnjami prispeval k delovanju in razvoju občine, kar mi daje zadovoljstvo. S člani Neodvisne liste za napredek Žirov me združujejo podobne ideje in mnenja, sodelujemo odlično in smo prava ekipa. To me je prepričalo še za eno kandidaturo.

Kako ocenjujete delo v prejšnjem mandatu?

V prejšnjem mandatu smo delali dobro, tvorno smo sodelovali pri nekaterih projektih

Občine, opozarjali na pomanjkljivosti in bili proti, ko smo bili mnenja, da stvari ne gredo v pravo smer. Pristojnosti občinskega sveta so zakonsko določene, torej svetniki delujemo omejeno. Menim, da smo vsi skupaj bili premalo dejavni pri projektu žirovske obvoznice. Kot vidimo, država investira v regionalno cesto s popolno ureditvijo ceste Žiri-Logatec, odseka na Selu, gradnjo krožišča pri bencinskem servisu, načrtuje se prva faza obvoznice na odseku od mosta proti Logatcu do novega krožišča. Upam, da bomo kot občina Direkciji RS za infrastrukturo čim prej zagotovili pogoje za nadaljevanje projekta proti industrijski coni in naprej do Sela ter še ujeli ta investicijski val. Vemo, da se bo tudi konjunktura končala.

Kako boste nadaljevali delo v svetu?

Usmeritve ostajajo iste, tj. delovati v dobro Žirov in Žirovcev, skupaj s kolegi svetniki, občinsko upravo in predvsem s poslušom za občane. Za dobro delo svetnika je potrebno kritično mišljenje in seveda obenem iskanje dobrih rešitev v vseh pogledih.

Kaj vas v Žireh najbolj moti?

Ne morem reči, da me kaj posebej moti. So pa seveda področja, ki bodo morala prav kmalu priti na vrsto. Eno takih je prenova cestišč ulic (npr. Dobračevska, Maksima Sedeja, Dražgoška, Čevljarska), izgradnja pločnika in osvetlitev ceste Pod Griči, nadaljevanje projekta Pustotnik na delu postajališča za avtodome in kampa, ribnika itd.

Kaj bi pohvalili?

Na prvem mestu gre pohvala žirovskemu gospodarstvu. Obiskovalci iz tujine in tudi slovenskih mest mi med pogovori izražajo začudenje, da ima naš kraj tako močno gospodarstvo. Odgovor je vedno enak – zaradi delovnih, sposobnih in odgovornih prebivalcev. To se kaže tudi pri prostovoljstvu, delovanju športnih klubov in društev.

Česa se boste oziroma bi se, če bi bile za to možnosti, najprej lotili?

Uspešno dokončanje gradnje večnamenske dvorane in povezovalnega dela šole je prav gotovo na prvem mestu. To pomeni izvedbo v pogodbenem obsegu, kakovosti in ceni ter predajo v uporabo. Kot sem že omenil, je po mojem mnenju prioriteta nadaljevanje izgradnje obvoznice vsaj od nogometnega igrišča do potoka Rakulk. Urejen in sodoben vstop v industrijsko cono je za tovrtni promet in razvoj cone nujnost, za lokalni promet pa velika razbremenitev.

Katerim področjem ali projektom bi vi namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

Poleg začelih in navedenih prihodnjih prioritarnih projektov ne smemo zanemariti delovanja lokalnih društev in prostovoljnih organizacij. Gasilska društva so ena tistih, ki so v zadnjem obdobju očitno finančno podhranjena, na kar tudi opozarjajo. Države in lokalne skupnosti jim delegirajo vedno več nalog, kar posledično pomeni tudi večje stroške za opremo in delovanje, hkrati pa so na drugi strani prejeli manj sredstev. Ob potrjevanju proračuna za leti 2019 in 2020 smo na seji občinskega sveta vložili amandmaje za povečanje sredstev za gasilce, nekatera društva in športne dejavnosti, a žal ni bilo večinske podpore.

Bo vaše delo v svetu potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Že v preteklem mandatu sem deloval v interesu občanov in tako bo tudi v tem. Brez zadržkov se lahko vsakdo obrne name osebno ali preko spletne strani www.zaziri.si

Kaj bi želeli povedati občanom Žirov?

S svojim znanjem, idejami, izkušnjami, delom in nenazadnje skupnim interesom k napredku in sožitju prispevam vsi. Po raziskavi revije *Moje finance* se v naši občini dobro živi. Delajmo, da bo tako in še boljše tudi naprej. ►

Željka Karin

MAJA JUSTIN JERMAN,

Neodvisna lista za napredek Žirov

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Z uspehom sem zadovoljna, saj nismo imeli županskega kandidata, ki bi nam dodatno prinesel glasove, tako da smo z izkupičkom več kot zadovoljni.

Zakaj ste se odločili za ponovno kandidaturo za občinski svet?

Za ponovno kandidaturo sem se odločila, ker na ta način lahko dejavno prispevam k spremembam v občini.

Kako ocenjujete delo v prejšnjem mandatu?

Z delom v prejšnjem mandatu smo zadovoljni, popolnega zadovoljstva sicer nikoli ni, vedno razmišljam o tem, kaj bi lahko naredil več in bolje. Ampak vzdržali smo v konstruktivni drži, ki je naše vodilo, ne iščemo preprirov in razprtij, ampak skupne cilje v dobrobit Žirov in občanov.

Kako boste nadaljevali delo v svetu?

Delo v svetu bomo nadaljevali po zastavljenih smernicah, spremembe se bodo kazale v pomlajeni ekipi, ki ponuja številne predloge, ideje in izjemno pripravljenost za delo.

V Žireh je tako kot povsod veliko izzivov, ki nas čakajo, veliko dela, ki ga je za postoriti in se ga občinska struktura resno in odgovorno loteva, a vsega naenkrat ni mogoče uresničiti. Najbolj me moti odnos do dediščine, ki ne izkazuje nobenega spoštovanja do žirovske preteklosti, kot da jo želimo izbrisati iz spomina, pozabiti nanjo, kot da se jo sramujemo. Žal mi je, da se to dogaja prav v mojem rojstnem kraju, težko se sprijaznim z mislijo, da nam

je vseeno za arhitekturno dediščino, ki priča, kako smo nekoč živeli, kakšen je bil naš odnos do lepega, narave, dela. Vse to smo pripravljene zrušiti v imenu nekega »napredka«, poenostavljanja, praktičnosti. To res boli in mi je žal, da nimamo več ponosa, zavesti in ljubezni do sebe in svoje preteklosti. To res ni ljubezen do naroda, preteklosti, ampak njeno zanikanje. Tako smo živeli in tega nas ne sme biti sram.

Kaj bi v Žireh pohvalili?

Pohvalila bi Žirovce kot zvesto in najboljšo publiko. V Žireh so prireditve dobro obiskane, publika jim je naklonjena in v sprejemanju široka in hvaležna. To me res veseli.

Česa se boste oziroma bi se, če bi bila za to možnost, najprej lotili?

Česa bi se najprej lotila, če ne bi bilo nobenih če-jev v glavah in na papirju? Najprej bi se lotila obnove Starih Žirov in oživljanja obrti, ki so nas določale in pripeljale do tega, kar danes smo. Obnovljeni prostori bi pričali o vseh obrteh, ki smo jih Žirovci znali: čevljarstvo, čipkarstvo, pletarstvo ... Poleg muzejske predstavitve bi bile v njih tudi novodobne delavnice, ki bi mlade in tujce učile spoznavati in izdelovati različne izdelke. Prav tako bi vzpostavila galerijo likovne umetnosti: tako naivcev kot akademskih slikarjev, kjer bi bili tudi ateljeji za sodobne umetnike. Skratka, Žiri bi zaživele v prepletu preteklosti s sodobnostjo, polnile kvaliteto življenja občanov, nudile nova delovna mesta, ponujale turistom aktivna doživetja in utrdile poznavanje in odnos do preteklosti. Vsa napredna mesta vlagajo v kulturo, saj vedo, da to ni porabništvo, ampak zanesljiva veja, ki vrača denar in zadovoljstvo občanov.

Čemu bi v občini namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

Letošnji proračun je obremenjen z velikim gradbenim podvigom. Kljub temu pa ni dopustno, da bi pozabili na mlade družine, ki bi se rade vrnile živeti v Žiri, pa jim določeni »birokratski« zapleti trenutno tega ne omogočajo. Prav tako ne bi jemala kulturnim dejavnostim in bi predlagala delež sofinanciranja občine pri obnovi hiš, ki pričajo o naši kulturni dediščini.

Bo vaše delo v svetu potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Moje delo v svetu poteka v okviru lastnih interesov, ki sem jih vedno lahko povezala z neodvisno listo, če tega ne bi mogla realizirati, bi že zdavnaj prenehala s tem delom.

Nas združuje skrb za Žiri, nismo ideološko obremenjeni ali komu podrejeni. Prisluhnila bom interesom občanov in sledila svoji vesti in poslanstvu.

Kaj bi želeli povedati občanom Žirov?

Občanom bi rada povedala, da živimo v zdravem okolju, kjer nam je dostopna doma pridelana hrana, kar je danes izjemna redkost in prednost, ki je v velikih mestih veliko težje dostopna. V Žireh smo z zdravo hrano dobro oskrbljeni. Prav je, da znamo to ceniti in podpirati.

Prav tako bi želela Žirovcem povedati, da je prav, da razvijamo novo podobo Žirov, ampak nikakor ne na račun zanemarjanja starih Žirov, ki so utrpeli že nepopravljivo škodo, in je zadnji čas, da s tem odločno prenehamo. Sicer bomo resnično kraj brez arhitekturne identitete. Si naši vnuki res zaslužijo preteklosti oropanega kraja? Morda je še čas, da pokažemo, koliko se zdimo sami sebi vredni in koliko ponosa je v nas.

Željka Karin

DRAGO KRAMPERŠEK,

Neodvisna lista za napredek Žirov

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Z rezultatom na volitvah sem seveda zadovoljen, saj je lista, na kateri sem kandidiral, rezultat s prejšnjih volitev celo izboljšala. Volivci so nam s tem naložili dodatno odgovornost in nas primorali k še večji angažiranosti.

Zakaj ste se odločili za ponovno kandidaturo za občinski svet?

Že večkrat sem poudaril, da mora človek tako ali drugače prispevati tudi kaj za dobrobit skupnosti. Zaradi te prepričanosti sem še ▶

vedno predsednik žirovskega nogometnega kluba in dejaven član Neodvisne liste za napredek Žirov.

Kako ocenjujete delo v prejšnjem mandatu?

Še kar nekaj je projektov, ki so pred dokončanjem ali v fazi načrtovanja, kar je zahtevalo precejšnjo angažiranost predvsem občinske uprave pa tudi svetnikov. Na koncu smo ravno svetniki najvišji organ odločanja v občini, zato se trudimo delovati odgovorno do javnega denarja in do tistih, ki so nas izvolili. Člani naše liste se sestajamo redno vsaj pred vsako sejo občinskega sveta in poskušamo najti najboljše rešitve in zdi se mi, da je odgovorno ravnanje v skladu z zakonom tista lastnost, ki definira našo listo.

Kako boste nadaljevali delo v svetu?

Načina dela naša lista bistveno verjetno ne bo spreminjala. Se pa, kot sem že omenil, tudi sam zavedam odgovornosti in potrebe po še večji angažiranosti.

Kaj vas v Žireh najbolj moti?

Sem mnenja, da bi morali v večji meri negovati to, kar smo Žirovci izoblikovali skozi zgodovino. V tem pogledu me moti propadanje stavbne dediščine v Žireh, zato se bo naša lista v prihajajočem mandatu posvetila tudi tej temi. Pripravljamo predlog, na kakšen način ohraniti vsaj del tega, kar je še ostalo, in s tem je na nek način povezana tudi že večkrat poudarjena potreba po ureditvi centra Žirov.

Kaj bi pohvalili?

Predvsem se mi zdi fenomenalno, kako aktivni smo Žirovci v športnih, kulturnih, gasilskih in vsemogočih ostalih društvih. Ta društva niso samo dejavna, precej jih je tudi zgledno organiziranih, s številnim članstvom in v zares dobri kondiciji. Tudi sam sem predsednik enega izmed društev in dobro vem, koliko truda je potrebnega za delovanje, zato še v večji meri cenim angažiranost vseh, ki so za delo v teh društvih pripravljani žrtvovati svoj prosti čas.

Česa se boste oziroma bi se, če bi bila za to možnost, najprej lotili?

Kot član Komisije za šport bom v prihajajočem mandatu poskušal vplivati na večjo zavzetost komisije, ki jo čaka najprej uskladitev občinskega pravilnika z novim nacionalnim zakonom o športu. Zavzel se bom tudi za oblikovanje izhodišč za prihodnje aktivnosti, ki so vezane tako na gradnjo kot vzdrževanje športne infrastrukture v našem kraju, ki bi morala potekati bolj načrtno. Za obravnavo

imam že pripravljenih tudi nekaj iniciativ občanov.

Čemu bi v občini namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

Sredstev zaradi gradnje večnamenske dvorane v tem mandatu seveda ne bo v izobilju. V tem duhu bi vsekakor podprl pripravo pogojev za nadaljevanje izgradnje celotne obvoznice, ki jo bo na koncu financirala država. Njeno dokončanje se mi zdi poleg večnamenske dvorane in doma starejših eden pomembnejših projektov. Šele z izgradnjo obvoznice bodo namreč izpolnjeni pogoji za zmanjšanje prometa v centru Žirov in njegovo ureditev.

Bo vaše delo v svetu potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Seveda so pobude občanov vedno dobrodošle in jih je treba upoštevati. Je pa res, da je na koncu stvari treba skrbno pretehtati in jih uskladiti z realnimi možnostmi.

Kaj bi želeli povedati občanom Žirov?

Imejmo radi Žiri, tako njihovo zgodovino kot sedanost. In skupaj poskrbimo, da se bodo v našem kraju tudi mladi, ki so naša prihodnost, počutili dobro.

↳ Jozica Kaden

MARTIN OBLAK,

Slovenska ljudska stranka (SLS)

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Z rezultatom na volitvah sem delno zadovoljen. Glede na stanje Slovenske ljudske stranke v državi, ki se ji že drugi mandat ni uspelo prebiti v državni zbor, v naši občini pa imamo

stalno svetniško mesto, sem zadovoljen. V politiki je pač tako: zelo se izpostavljajo napake ali slabe poteze, le malokrat pa dobre odločitve. Še posebej, če je dobrobit namenjena širšemu krogu ljudi. Prepričan sem, da je tako veliko število glasov naši stranki prineslo ozaveščanje o tradicionalnih vrednotah, na katerih gradimo.

Zakaj ste se odločili za ponovno kandidaturu za občinski svet?

Za ponovno kandidaturu sem se odločil zato, ker me občinski odbor stranke v tem podpira. Ugotovil sem, da le tako lahko tvorno sodelujem pri izpeljavi zastavljenih projektov in uvajanju novih, ki jih podpira naša stranka in ki bi v bodoče lahko izboljšali kakovost življenja na širšem območju občine. Obenem pa se zavedam, da to delo ni le mrtva črka na papirju ali številka v proračunu, pač pa tudi odgovornost. Tu je lahko samo dvoje: si ali nisi izpeljal. Izmikanj in filozofije volivci v naslednjem mandatu prav gotovo ne bodo nagradili.

Kako ocenjujete delo v prejšnjem mandatu?

V občinskem svetu, v katerem je petnajst članov, en glas ne more postaviti stvari na glavo, čeprav velja stari rek, da vsak glas šteje. V petnajstini, ki mi pripada, pa sem deloval suvereno, opozarjal na morebitne pasti pri obravnavanih temah in tudi zastavljal vprašanja o temah, ki v gradivu niso bile dovolj pojasnjene. Skupaj s somišljeniki smo dosegli začetek urejanja ceste na Selu. Premalo pa sem opozarjal na prepotrebne protipoplavne ukrepe, zaščito vodnih virov in kakovostno obnovo ter vzdrževanje podeželskih cest, kar je v prioriteti programa občinskega odbora naše stranke. V zadnjem času se namreč sredstva koncentrirajo v strogi center Žirov in to v investicije, ki niso najbolj nujne ali pa so bile slabo načrtovane. Izpostavil bom gradnjo še enega nogometnega igrišča, prestavitev črpališča, vlaganja v »Roviše« pa še kaj bi se našlo. V teh zadevah s svojim glasom nisem mogel zadovoljiti pričakovanja članov stranke.

Kako boste nadaljevali delo v svetu?

Še naprej se bom trudil uresničevati program občinskega odbora SLS-a. Podpiral bom pametne in racionalne predloge drugih ter tudi sam izpostavljati perečo problematiko, predvsem na obrobju Žirovske kotline. Da se bo slišalo in vedelo ter tudi kaj rešilo. Bolj se bom posvetoval s svojo »bazo« in preko svetniških možnosti poizkušal poiskati odgovore na vprašanja članov stranke. ►

Kaj vas v Žireh najbolj moti, kaj bo treba spremeniti?

Ne samo v Žireh, tudi v državi me zelo moti, da delo ni več vrednota. Pa naj gre za enostavna dela v podjetjih, na gradbiščih, kmetijah, gospodinjstvu ali pa za zahtevnejša vlaganja pridobljenega znanja. Delo ni cenjeno, prav tako ni nikakršne odgovornosti pri vodenju projektov ali nadzoru. Izpostavljam primer slabega dolgoročnega načrtovanja industrijske cone, ki nima ustreznega dostopa za tovorni promet. Posledično je glavna cesta skozi Žiri že sedaj precej uničena, kaj šele bo in koliko bo šlo denarja za vzdrževanje, si lahko le mislimo. Zdi se mi nesorazmerno nalaganje krivde, če primerjam globo za parkiranje brez parkirne ure in gradnjo industrijske cone brez ustrezne ceste. Tudi za varnost ljudi in premoženja po mojem mnenju ni nikoli dovolj poskrbljeno (npr. izpusti škodljivih snovi v vodo ali zrak, nevarne žive meje ob cestah, ustrezno pregledani strelovodi, reševanje iz višjih nadstropij blokov). Največ časa, denarja in energije pa občina še vedno namenja kulturi in športu. Pravzaprav me kulturni evro iz proračuna toliko ne moti, saj temelji na narodnih vrednotah in tradiciji, kar poudarjamo tudi v naši stranki. Moti pa me, ker se vse preveč vrti okrog športa in rekreacije in s tem povezanih investicij. Poudarek je na »vse preveč«.

Kaj bi pohvalili?

V Žireh bi najprej pohvalil nizko brezposelnost. Res da plače ne dosegajo najvišjih povprečij, vendar je brez dela zelo malo ljudi, ki so sposobni za delo in tudi želijo delati. Pa seveda zdravstveno oskrbo. Po dolgem času imamo v Žireh tri zdravnike, pediatra, okulišta, odlično patronažo. Preteklo jesen je stekla akcija za ponovno vzpostavitev ginekološke ambulante. Kljub oddaljenosti od bolnišnic dobro deluje usposobljena zdravniška in gasilska prva pomoč, nujne prevoze večkrat opravi helikopterska enota. Razveseljiva je tudi visoka rodnost, ki nam daje upanje, da bodo zanamci nadaljevali naše delo.

Česa se boste oziroma bi se, če bi bila za to možnost, najprej lotili?

Zavedam se, da je v tem mandatu glavni poudarek na dokončanju velike investicije, to je telovadnice. Nato pa ustvarjanje ustreznih pogojev za oskrbo starejših. Kar zadeva občinske finance, so torej že vnaprej razporejene in zdaj o kakih drugih večjih investicijah ne moremo razmišljati. Prav zato pa je še bolj pomembno, da s sredstvi, ki so kljub vsemu namenjena za posamezna področja, ravnamo gospodarno. Prednost morajo imeti ceste in gasilska oprema ter usposobljenost služb.

Precej lokalnih cest in javnih poti še čaka na asfalt, da o vzdrževanju niti ne govorim. Poškodbe cest so večje in se hitreje pojavijo, če niso primerno vzdrževane, če niso urejeni odvodnavanje, tamponi ... Se je pa v tem varčevalnem obdobju treba preusmeriti na druge aktivnosti. Npr.: pritisk na državne institucije, da uredijo hudournike, izvajajo meritve onesnaženosti. Vodstvo občine moramo spodbujati, da spremlja razpise, sodeluje z ministrstvi, žirovskim gospodarstvom, se povezuje regijsko in pripravlja pogoje za nove projekte. Kar bo v moji moči ali v dejavnosti stranke SLS, bom tudi sam prispeval v dobrobit občine in kraja.

Čemu bi vi namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

Kot sem že prej omenil, kaj večjega v tem mandatu ni smiselno odpirati. Zatečena dela je treba dokončati, pri čemer pa podpiram gospodarno porabo sredstev, ki ne bo preseгла dovoljenega okvirja. Ne nazadnje sem v prejšnjem mandatu te projekte podprl in tudi zato jih bom z budnim očesom spremljal do uresničitve. Ponovno pa poudarjam, da so za Žiri z okolico najbolj pomembne ceste in še enkrat ceste.

Bo vaše delo v svetu potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Že do sedaj smo z ožjim odborom stranke več ali manj uspešno predelali gradivo za posamezno sejo občinskega sveta in izoblikovali skupno stališče. Tak način dela želim še izboljšati. Zavedam se, da so me za svetnika izvolili volivci, zato bom zelo resno obravnaval vsakršno pobudo, ki jo bom dobil od občanov, in jo posredoval na ustrezen naslov. Seveda bom dolžan dati tudi odgovor, pa naj bo zadovoljiv ali ne. Najbrž bo tudi kakšna želja, ki ne bo mogla biti uresničena, saj »če bi lahko obrnil svet na bolje«, bi to zagotovo naredil. Pobude in vprašanja pa lahko naslovite na sodelavce, navedene v predvolilnem gradivu, ali pa mi pišete osebno na e-naslov oblak.martin@siol.net ali me pokličite na telefonsko številko 041 375 390.

Kaj bi želeli povedati občanom Žirov?

Ničkolikokrat se je že izkazalo, da je pri posameznih odločitvah še najboljša kmečka logika. Bolj če kompliciramo, slabše je. In »naj tradicija velja«, kar je bilo naše predvolilno geslo. Ob tem pa naj samo še dodam, da je kmečki logiki in tradiciji treba dodati še malo merico razuma in optimizma, s katerim gremo naprej. Skupaj, razumevajoče, delovno in uspešno.

Ida Filipič Pečelin

IDA FILIPIČ PEČELIN, Neodvisna lisa za napredek Žirov

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Nastop naše liste na volitvah ocenjujem kot zelo uspešen. Pričakovala sem dober, ne pa tako dober rezultat. Delež volivcev, ki so se odločili za nas, se je povečal za skoraj šest odstotkov in je znašal 38,21 odstotka. To ni zanemarljivo, saj je bil že izid leta 2014 dober. Preračunano v glasove pa smo ostali pri šestih svetnikih, za sedmega nam je malo zmanjkalo. Kaže, da so Žirovke in Žirovci prepoznali našo konstruktivno držo, dejavno delo v svetu, odborih, komisijah in drugih delovnih telesih, neodvisnost od usmeritev od zunaj ter neobremenjenost z ideološkimi ali drugimi delitvami. Tega smo veseli in se vsem zahvaljujemo, izkazano zaupanje pa nas tudi v tem mandatu zavezuje k enakemu ravnanju.

Zakaj ste se odločili za ponovno kandidaturo?

Moj resen namen je bil, da ne kandidiram več, ampak pomagam listi kot koordinator pri organizacijskih in administrativnih zadevah. Še zlasti ker smo pridobili nekaj dobrih mladih ljudi. Potem smo kombinirali s spolnimi kvotami pa svežimi idejami mlajših in izkušnjami starejših itd. in rezultat je bil, da sem še tokrat pristala na kandidaturo. Moram pa biti poštena in priznati, da mi je sodelovanje pri reševanju problemov in odločanju o razvoju našega domačega okolja blizu in da je ta mandat malo poseben tudi po tem, da bomo »stari« svetniki želi, kar smo v prejšnjem sejali.

Kako ocenjujete vaše delo v preteklem mandatu? ►

Delo v prejšnjem mandatu ocenjujem kot dobro. V pozitivnem smislu bi izpostavila naš bistven prispevek k temu, da je bila dokumentacija za gradnjo večnamenske dvorane kakovostno in temeljito pripravljena. Slabost pa je vsekakor premalo temeljit in poglobljen pristop k obravnavi dokumentov v čisto začetni fazi priprave investicij. Takrat gredo običajno zadeve hitro mimo, češ saj to je šele ideja, potem bodo še zasnova pa osnutek pa predlog – možnosti za pripombe bo torej dovolj. In tako od koraka do koraka, naenkrat pa se znajdemo pred dokončnim dokumentom, s katerim nismo zadovoljni, so pa bile rešitve, ki jih vsebuje, že sprejete v eni od predhodnih faz. To seveda ne velja le za našo listo, ampak občinski svet v celoti. Mi te napake v bodoče ne bomo več storili.

Kako boste nadaljevali delo v svetu?

Pri bodočem delu v občinskem svetu kaj bistvenega ne bomo spreminjali. Naša vodila ostajajo še naprej konstruktivno sodelovanje tako z vodstvom občine kot z ostalimi svetniki, neodvisnost, tolerantnost. Kot že rečeno, pa se bomo temeljiteje poglobili v projekte v začetni fazi, pri predlogih, kjer bodo mnenja različna, bomo skušali doseči konsenz pred obravnavo na svetu, da ne bi prihajalo do nepotrebnih razhajanj.

Kaj vas v Žireh najbolj moti?

Zagotovo mestu ni v čast center, kakršen je oziroma ga ni. O potrebi po njegovi ureditvi govorimo že kar nekaj časa (nekaj mandatov), pripravljen je idejni načrt, kaj konkretnega se še ni premaknilo. In se tudi ne bo, dokler ne bo prišlo do prometne razbremenitve državne ceste skozi center z izgradnjo obvoznice. Tudi zgodba o njej ima že dolgo brado, prvi konkreten poseg v tej smeri je gradnja odseka od mostu pri Petrolu ob Sori vzdolž bodoče večnamenske dvorane.

Kaj bi pohvalili?

Pohvaliti se imamo v Žireh z marsičem. Naši predhodniki so znali že zelo zgodaj, v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, določiti rezervat za razvoj industrije izven naseljenega območja, ki jim ga je uspelo ohranjati do vzpostavitve pogojev za gradnjo gospodarske cone ob prelomu tisočletja. Tako imamo danes urejeno gospodarsko cono s številnimi zdravimi rastočimi proizvodnimi podjetji. Imamo dobro urejeno komunalo. In imamo zelo razvejane društvene dejavnosti z najrazličnejših področij, med njimi naj omenim številna športna društva, katerih članstvo in

dejavnost sta v stalnem porastu. Mladi imajo tako pestre možnosti izbire in kakovostnega preživljanja prostega časa, kar se kaže v nadpovprečni gibljivosti in vpliva na razvoj zdrave osebnosti. Po kakovosti življenja se Žiri v slovenskem merilu uvrščajo zelo visoko.

Česa se boste najprej lotili?

Glavne aktivnosti občine, torej tudi občinskih svetnikov, v tem mandatu bodo vsekakor usmerjene v spremljanje in nadzor poteka največje tekoče investicije v športno dvorano ter odločitve o optimalnem načinu njenega upravljanja. Zaradi manjšega obsega razpoložljivih sredstev bo treba zelo skrbno preverjati ostale postavke, da bo poraba čim bolj racionalna. Menim, da naj ne bi zmanjševali že dosežene ravni financiranih dejavnosti, ampak preložili na kasnejši čas začetek novih projektov, ki v tem trenutku niso neobhodno potrebni. Vsekakor pa je nujno pospešiti priprave na gradnjo obvoznice.

Čemu bi vi namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

Dvoletni proračun za leti 2019 in 2020 je sprejet. Največji investicijski delež seveda predstavlja telovadnica, zelo pomemben projekt je tudi cesta v gospodarski coni. Dalo pa bi se najti še nekaj rezerve (npr. v postavkah za prireditve in promocije občine ter manjše projekte, sicer sofinancirane z evropskimi sredstvi, na katere se prijavljamo, ker pač so razpisani, in ne zato, ker bi jih v nekem trenutku nujno potrebovali, s čimer ni nič narobe, vendar je manj primerno v času, ko je treba »zategniti pas«) in v večji meri podpreti nakup gasilske opreme, delovanje glasbene šole pri Pihalnem orkestru Alpina ter obdržati sredstva za dejavnosti društev, športa, kulture na dosedanji ravni.

Bo vaše delo v svetu potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Pri delu v svetu bom dejavna tako na področju problematike, ki jo bom zaznavala sama ali za katero bomo v listi skupno ocenili, da bi jo bilo potrebno prednostno reševati. Predvsem pa se bom odzvala na vsak predlog, vprašanje ali pobudo občanov.

Kaj bi želeli povedati občanom?

Neodvisna lista za napredek Žirov želi biti odprta za potrebe in želje občanov in seveda v okviru realnih možnosti zastopati njihove interese.

Spoštovani Žirovke in Žirovci, na kogar koli od nas, ki smo kandidirali na volitvah, se lahko obrnete osebno, veseli pa bomo, če boste spremljali našo internetno stran www.zaziri.si, ki vsebuje tudi rubriko Vaše pobude. Najmanj, kar obljublamo, je povratna informacija.

SAŠO PEČELIN,

Nova Slovenija - Krščanski demokrati (N.Si)

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Z uspehom na volitvah sem zadovoljen. Kar se tiče samih pričakovanj, so se v veliki meri uresničila, ob enem pa tudi malo presenetila.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo za občinski svet?

Glavni razlog za mojo ponovno kandidaturo še vedno izhaja iz prepričanja, da moramo mlajši aktivno sodelovati pri sooblikovanju občinske prihodnosti. Ni dovolj samo »kritizirati«, treba se je dejavno vključiti.

Kako ocenjujete delo v prejšnjem mandatu?

Delo bi ocenil kot dobro. Čeprav se veliko opravljenega še ne vidi v realnosti, je postavljenih kar nekaj dobrih temeljev za dober razvoj občine. Ne izpostavljam rad posameznih dosežkov, a se mi kot največja uspeha zdita začetek gradnje večnamenske športne dvorane in pa seveda pridobitev koncesije in investitorja za medgeneracijski center.

Kako boste nadaljevali delo v svetu?

Delo bo potekalo podobno. Predvsem konstruktivno in v dobro naših občanov, čeprav to pomeni, da je treba kdaj sprejemati tudi težje in nepriljubljene odločitve. ►

Kaj vas v Žireh najbolj moti?

Vedno se najdejo stvari, ki bi jih radi uredili, spravili v realnost. Žal je proračun omejen in treba je postavljati prioritete. Sam osebno vidim največje priložnosti za spremembe pri oskrbi starejših, prometni infrastrukturi in športno-rekreativnih dejavnostih. To so tudi področja, ki bi se jih najprej lotil.

Kaj bi pohvalili?

Da kljub majhnosti občine uspemo realizirati ne samo male ampak tudi večje projekte. Pohvalil bi tudi izboljšanje zdravstvene oskrbe tako na ravni osebnih zdravnikov kot pediatrije.

Čemu bi vi namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

Seveda je treba sredstva nameniti najprej projektom, ki so v teku in jih je treba uspešno končati. Tukaj mislim predvsem na izgradnjo večnamenske športne dvorane, ki bo v naslednjih dveh letih predstavljala glavnino proračunskih sredstev.

Bo vaše delo potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Vedno imajo prednost volivci oziroma občani. Kaj je za njih pomembno, so nenazadnje izrazili s sodelovanjem pri projektu strategije Žirov in temu je treba slediti.

Kaj bi želeli povedati občanom?

Zahvalil se bi jim za njihovo podporo in zaupanje pri izvolitvi. Še naprej se bomo trudili za uspešen razvoj Žirov in zadovoljstvo občanov.

33
Jolita Katin

MATEJA VELKAVRH,

Nova Slovenija - Krščanski demokrati (N.Si)

Ste zadovoljni z uspehom na volitvah?

Z uspehom na lokalnih volitvah sem delno zadovoljna. Rezultat, ki ga je stranka NSi letos dosegla, je domala enak kot na volitvah pred štirimi leti. Glede na vse napore, ki smo jih v stranki vključno z županom vlagali v razvoj občine in v izboljšanje kakovosti življenja naših občanov, pa bi si zaslužili večji uspeh na lokalnih volitvah. V občinskem svetu ima stranka N.Si tri svetnike.

Zakaj ste se odločili za ponovno kandidaturu za občinski svet?

Za ponovno kandidaturu sem se odločila iz več razlogov: ker sem predsednica stranke, je nekako logično, da sem ena izmed kandidatke na volitvah, poleg tega sem ženska in vsi vemo, da je ženske zelo težko nagovoriti k dejavnejšemu sodelovanju v politiki, najpomembnejši razlog pa je, da si močno prizadevam za izpeljavo in realizacijo projektov, ki smo jih v preteklem mandatu zapeljali.

Kako ocenjujete delo v prejšnjem mandatu, kaj štejete za svoj ali strankin največji uspeh in kje menite, da ste bili premalo dejavni oziroma vam ni uspelo?

V preteklih štirih letih sem kot občinska svetnica delala po svojih najboljših močeh, na nekaterih področjih smo bili kot stranka bolj uspešni, na drugih manj, vsekakor pa ni uspeh odvisen samo od nas. Tu so še druge stranke in lista in treba je veliko usklajevanj in dogovarjanj. Zelo ponosna sem, da nam je uspelo izjemno dvigniti kakovost zdravstvenih storitev v občini, da smo dokončali izgradnjo šolskega stadiona, začeli z gradnjo nove večnamenske dvorane, tu so še ureditev ceste in pločnikov na Selu, začetek gradnje obvoznice in pridobitev koncesije za dom za starejše občane. To so le glavni dosežki, ne smemo pa pozabiti še na manjše, ki so prav tako pomembni.

Kako boste nadaljevali delo v svetu? Boste kaj spremenili ali usmeritve ostajajo iste?

Delo v svetu bo ravno tako intenzivno, če ne še bolj, saj vemo, kateri so glavni projekti v naslednjih letih.

Kaj vas v Žireh moti?

Najbolj me moti center, ki je več kot potre-

ben temeljite prenove, želimo in trudimo se za ginekološko ambulanto v našem zdravstvenem domu in za dodatnega zobozdravnika koncesionarja, nikakor pa ne morem mimo prometno-varnostnih razmer v občini, kjer bi izpostavila zlasti dejstvo, da bi bilo treba zgraditi pločnike Pod griči.

Kaj bi pohvalili?

Pohvalim lahko kakovostno, učinkovito in cenovno ugodno komunalno storitev, urejena odlagališča za odpadke, organizacijo družinske medicine in pediatrične ambulante, zavzeto delovanje društev v kraju.

Česa se boste kot svetnica oziroma bi se, če bi bile za to možnosti, najprej lotili?

Delo že tečejo. Pospešeno gradimo večnamensko dvorano, torej prvo fazo, če bi bile finančne možnosti, bi seveda takoj za tem nadaljevali z drugo fazo. Če bi bilo mogoče, bi se lotili gradnje kolesarskih poti po celem mestu, v najkrajšem možnem času bi dokončali cesto in vso pripadajočo infrastrukturo na Selu.

Čemu bi vi namenili največ pozornosti oziroma sredstev v prihodnjem obdobju?

V prihodnjih dveh letih bo teža proračunskih izdatkov namenjena gradnji večnamenske športne dvorane.

Bo vaše delo v svetu potekalo v okviru vaših lastnih interesov, interesov stranke ali se boste obračali tudi na občane, ki so vas izvolili?

Moje delo v svetu nikakor ni vezano na osebne interese, gledati je treba široko, ne parcialno. Seveda bodo na odločitve vplivale prioritete, ki smo jih postavili znotraj stranke, najpomembnejše pa je, da bom delala za dobro vseh občanov.

Kaj bi še želeli povedati občanom Žirov?

Sporočiti želim sledeče: Kjer je volja, tam je tudi pot! Verjamem, da imamo vsi, ki smo na tak ali drugačen način vpeti v lokalno politiko, močno voljo, da izpeljemo zastavljene projekte, da uresničimo cilje, ki smo si jih zadali, pri tem pa računamo na podporo in razumevanje naših občanov, ko bomo v naslednjih dveh letih na številnih področjih nekoliko zategnili pas. •

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Nina Lukan
Občina Žiri

5. redna seja Občinskega sveta Občine Žiri je bila 28. marca 2019, na njej je bilo prisotnih štirinajst svetnikov in svetnic.

Na začetku seje so se seznanili s statistiko poslovanja Krajevnega urada Žiri. Vsako leto se rahlo povečuje število opravljenih upravnih postopkov in nalog. Sprememb glede dostopnosti ali drugih nalog se v letu 2019 ne pričakuje.

Svetniki so sprejeli:

- Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu Obvoznica Žiri. Ključno vlogo pri načrtovanju, pridobivanju zemljišč in izgradnji obvoznice ima direkcija za ceste, s katero občina sodeluje in redno usklajuje potek investicije in nadaljevanje gradnje.
- Pravilnik o plačah in plačilih občinskih funkcionarjev in nagradah članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih občinskih organov ter o povračilih stroškov. S pravilnikom se spreminja višina nagrad funkcionarjem, uvaja se plačilo članom uredniškega odbora in usklajuje roke izplačil.
- Letno poročilo Občine Žiri za leto 2018 in Zaključni račun proračuna Občine Žiri za leto 2018. Dokumenta je pregledal nadzorni odbor, ki je podal pozitivno mnenje ter sprejel nekaj priporočil. Učinkovitost in gospodarnost porabe občinskih proračunskih sredstev je bila ustrezna.

Prva seja novoimenovanega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, 9. aprila 2019. Jožica Kacin

- Uskladitev cen storitev gospodarskih javnih služb zbiranja odpadkov, odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter oskrbe s pitno vodo, ki so se uveljavile s 1. aprilom 2019.
- Odlok o ustanovitvi javnega lekarniškega zavoda Gorenjske lekarne in Odlok o ustanovitvi sveta ustanoviteljic javnega lekarniškega zavoda Gorenjske lekarne. Občine ustanoviteljice Gorenjskih lekarn morajo uskladiti akte o ustanovitvi, organiziranost in delovanje v skladu z novim Zakonom o lekarniški dejavnosti – ZLD-1.
- Pravilnik o sprejemu otrok v vrtec in Sklep o znižanju plačil staršev zaradi odsotnosti otrok, rezervacij ter o drugih posebnostih. Pravilnik o sprejemu otrok v vrtec rešuje v prvi vrsti primere, ko mora zaradi večjega števila vpisanih otrok zasedati Komisija za sprejem otrok v vrtec.

S sklepom pa se določa način koriščenja ugodnosti staršev, katerim je Občina Žiri dolžna kriti del cene programov.

- Letni program športa v občini Žiri za leto 2019, ki je podlaga za objavo razpisov na tem področju.

Imenovali so nadomestnega člana v Razvojni svet gorenjske regije župana mag. Janeza Žaklja ter **Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu** v sestavi:

Branko Filipič – Društvo upokojencev Žiri
Dean Stepančič – SU MIRED Vrhnika
Marijan Dolenc in **Vojko Jezeršek** – ZŠAM Žiri
Mateja Velkavrh – Osnovna šola Žiri
Andreja Podobnik – Vrtec pri Osnovni šoli Žiri
Edo Demšar – AMD Žiri
Boštjan Peternelj – Policijska postaja Škofja Loka
Franci Kranjc – Občina Žiri •

TEČEJO PRIPRAVE ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA ZA MEDGENERACIJSKI CENTER

Andrej Poljanšek,
Občina Žiri

Koncesionar za gradnjo medgeneracijskega centra je dokončal idejne projekte centra. Župan Občine Žiri mag. Janez Žakelj je idejne projekte predstavil komisiji za spremljanje investicije v medgeneracijski center, ki jo je imenoval na podlagi predlogov strank, zastopanih v Občinskem svetu Občine Žiri. Investitor pa je v tem času pristopil k pripravi projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja. Za potrebe presoje nosilnosti tal se je 4. aprila 2019 izvajalo sondiranje terena do globine petnajstih metrov. •

Sondiranje terena za presojo nosilnosti tal za gradnjo medgeneracijskega centra. Andrej Poljanšek

POROČILO O RAVNANJU Z ODPADKI

Andrej Poljanšek,
 Občina Žiri

Komunalna podjetja morajo do 31. marca 2019 oddati poročila o izvajanju javnih služb vodooskrbe, odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter zbiranju komunalnih odpadkov.

Količina zbranih komunalnih odpadkov se je ustalila, se je pa povečala količina zbranih bioloških odpadkov, vključno z zelenim odrezom, ki se zbira v zbirnem centru, kar je tudi poglavitni razlog za povečanje cene. Podrobno poročilo je na vpogled na spletni strani Občine Žiri.

Ravnanje z odpadno embalažo

Pooblaščenec sheme za ravnanje z odpadno embalažo so oktobra 2018 večinoma prene-

hale prevzeti ločeno zbrano embalažo. Država je sprejela interventni zakon, na podlagi katerega se bodo viški embalaže iz lanskega leta odstranili in predelali na državne stroške.

Komunalna podjetja so neprevzeto embalažo morala skladiščiti na svoje stroške.

Tako imamo na območju Čistilne naprave Žiri trenutno petdeset ton mešane embalaže. Embalaža je balirana in deponirana pod nadstreškom čistilne naprave. Pokrita je s PVC folijo in čaka na odvoz. Izdano imamo odločbo inšpektorata za okolje za prevzem, vendar Ministrstvo za okolje in prostor na javnem razpisu še ni izbralo izvajalca, ki bi deponirano embalažo odpeljal.

Že več občanov (sprehajalcev in sosedov) se je zanimalo, kdaj se bodo odpadki odstranili. Na žalost ne moremo posredovati datuma odvoza, lahko pa zagotovimo, da občina spremlja situacijo in da se bodo odpadki odstranili takoj, ko bo država vzpostavila pogoje za odvoz. •

VRSTA ODPADKA	MASA ODPADKA V TONAH
PAPIRINA IN KARTONSKA EMBALAŽA	24,6
LESENA EMBALAŽA	14,5
MEŠANA EMBALAŽA	233,4 (in še 50 ton na skladišču)
STEKLENA EMBALAŽA	87,8
GUME	23,4
PAPIR IN LEPENKA	117
STEKLO	16,7
BIO ODPADKI	72,1
ELEKTRIČNA IN ELEKTRONSKA OPREMA	18,9
LES	91,1
NEVARNI ODPADKI	13,2
KOVINE	64,4 skupaj s PGD Dobračeva
ZELENI ODREZ	168,9
MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI	392,8
KOSOVNI ODPADKI	40,1

Zbrani odpadki v letu 2018.

NOVE CENE KOMUNALNIH STORITEV

Andrej Poljanšek,
 Občina Žiri

Občinski svet Občine Žiri je na marčevski seji potrdil cene storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki se bodo zaračunavale od 1. aprila 2019 dalje.

V skladu z državno uredbo, ki ureja oblikovanje cen komunalnih storitev, se te preverjajo in uskladijo enkrat letno. Cena je sestavljena iz dveh delov. **Omrežnina** (oziroma cena javne infrastrukture pri ravnanju z odpadki) je oblikovana najmanj v višini obračunane amortizacije za vso javno infrastrukturo, ki je potrebna za opravljanje posamezne javne službe. **Cena izvajanja storitev** pa zajema vse ostale stroške javne službe in se oblikuje na podlagi načrtovanih stroškov in količin za prihodnje obračunsko obdobje ter ob upoštevanju morebitnih razlik med načrtovanimi in realiziranimi stroški ter količinami za preteklo obdobje. Mesečni strošek

povprečnega gospodinjstva se bo tako povečal od 1,68 evra (okoliški objekti brez vodovoda in kanalizacije) do 6,48 evra (objekti priključeni na vodovodno in kanalizacijsko omrežje, vključno z odvajanjem vode s streh).

Od 1. aprila se bodo omrežnine za gospodinjstva rahlo povečale, tako pri vodooskrbi (1,2 evra mesečno), odvajanju komunalnih voda (0,46 evra), zbiranju odpadkov (0,72 evra), medtem ko se je omrežnina za čiščenje odpadnih voda znižala za 0,39 evra. Cene omrežnin odražajo višji strošek amortizacije zaradi končanih investicij. Omrežnina pri oskrbi s pitno vodo poleg amortizacije omrežja vsebuje tudi stroške menjave vodomerov in stroške vzdrževanja hišnih priključkov. Ti stroški so se v lanskem letu povečali. V preteklih letih je občina menjavo vodomerov izvajala s svojimi zaposlenimi delavci. Sedaj dela na menjavi števec (izvaja se vsakih pet let oziroma okrog dvesto števec letno) izvaja zunanji izvajalec. Občina izvaja nadzor delovanja in posodablja kataster vodovodnega in kanalizacijskega omrežja. Prav tako se iz omrežnine financira vzdrževanje hišnih priključkov – od ventila na vodovodni cevi do števca. Hišni priključek ni del javnega

vodovoda, je v zasebni lasti, vendar ga vzdržuje upravitelj javnega vodovoda, lastnik objekta pa mu mora vzdrževanje omogočiti.

Povečala se je cena vodarine (za 0,09 evra na kubični meter), čiščenje komunalne odpadne vode pa se je znižalo za 0,01 evra na kubični meter.

Na področju odpadkov se je povečala cena javne infrastrukture zbiranja komunalnih odpadkov in bo znašala 0,94 evra za 80-litrsko posodo za odpadke. Lani se je končala investicija v Zbirni center Osojnica, pridobljeno je uporabno dovoljenje, zato se je z novim letom pričela obračunavati amortizacija objekta, kar je povzročilo povečanje cene.

Cena zbiranja komunalnih odpadkov se bo za primerljivo posodo (80 litrov) povečala za 0,99 evra mesečno. Strošek povečanja gre predvsem na račun večjih stroškov ravnanja z odpadno embalažo in povečane količine bioloških odpadkov in zelenega odreza.

Kljub podražitvi komunalnih storitev so cene še vedno med nižjimi med okoliškimi občinami. Od 1. 1. 2016 komunalne odpadke obdelujemo in deponiramo v Ljubljani, cena storitve se s 1. 4. 2019 spreminja, in sicer bo za uporabnika z 80-litrsko posodo za 0,74 evra višja. •

občina	VODOOSKRBA		ODVAJANJE		ČIŠČENJE		ZBIRANJE ODP.		ZBIRANJE BIO		STOR. MČN IN GREZ	
	STOR/m ³	OMR.	STOR/m ³	OMR.	STOR/m ³	OMR.	STOR/kg	JAVNA	STOR/kg	JAVNA	STOR/m ³	OMR
Logatec	0,6671	77,826	0,5722	196,402	0,7038	61,1952	0,0947	0	0,2141		0,4385	61,1952
Idrija	0,7947	71,52	0,1938	69,82	0,4328	50,3616	0,1179	0,0064	0,2141	0	0,2291	50,36
Gorenja vas	0,6069	53,448	0,1945	54,1884	0,5959	5,868	0,1617	0,1052	0,3202	0	0,2261	4,7964
Škofja Loka	0,5097	49,0848	0,2146	56,5332	0,4024	43,704	7,33 eur mesečno		13,6 mesečno		0,2996	43,704
Železniki	0,3933	32,3796	0,1118	43,9596	0,3338	34,188	0,161	0,0084	0,1757	0	0,1862	2,112
Žiri	0,4852	35,661	0,0559	35,5978	0,6102	48,9912	0,083	0,0109	0,0174	0	0,1027	36,4208

Primerjava cen komunalnih storitev po javno dostopnih podatkih, dne 28. 3. 2019 z novo ceno v občini Žiri.

V Poclain Hydraulics so se zaposlenim dekletom in ženam ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, za njihov prispevek zahvalili s simboličnim darilom – rožico. Taka dejanja podpirajo tudi francoski lastniki, ki si želijo povečati zanimanje žensk za zaposlovanje v industrijskih podjetjih, kot je skupina Poclain. Arhiv PH

LANSKO LETO ZA POCLAIN HYDRAULICS REKORDNO, ZA LETOS NAČRTUJEJO ZMERNO RAST

Miša Hrovat,

Poclain Hydraulics, stiki z javnostjo

Žirovski Poclain Hydraulics je v lanskem letu beležil rekordno rast, saj so načrtovani celotni prihodek presegli skoraj za petino in presegli vse zastavljene cilje. V letu 2018 so ob povečanem povpraševanju po njihovih izdelkih tako ustvarili za skoraj dva- inštirideset milijonov evrov prometa, trendi pa se nadaljujejo tudi letos.

Uspešno poslovanje prvenstveno pripisujejo ugodnim razmeram na tržišču ob splošni gospodarski rasti, realizaciji nekaterih razvojnih projektov ter širitvi sodelovanja z glavnimi kupci. Hitra odzivnost in prilagajanje potrebam trga sta vplivala tudi na rast števila zaposlenih, odprta delovna mesta pa so zaradi pomanjkanja domače delovne sile zapolnili tudi strokovnjaki in kvalificirani delavci iz tujine. Kot ugledni proizvajalec hidravličnih ventilov in hidravličnih naprav bodo z vso odgovornostjo tudi v prihodnje skrbeli za nadaljnjo rast in uspeh podjetja na svetovnih trgih, kjer nenehno krepijo zaupanje svojih kupcev, kar jim ob doseženih rezultatih priznavajo tudi francoski lastniki v mednarodni skupini Poclain.

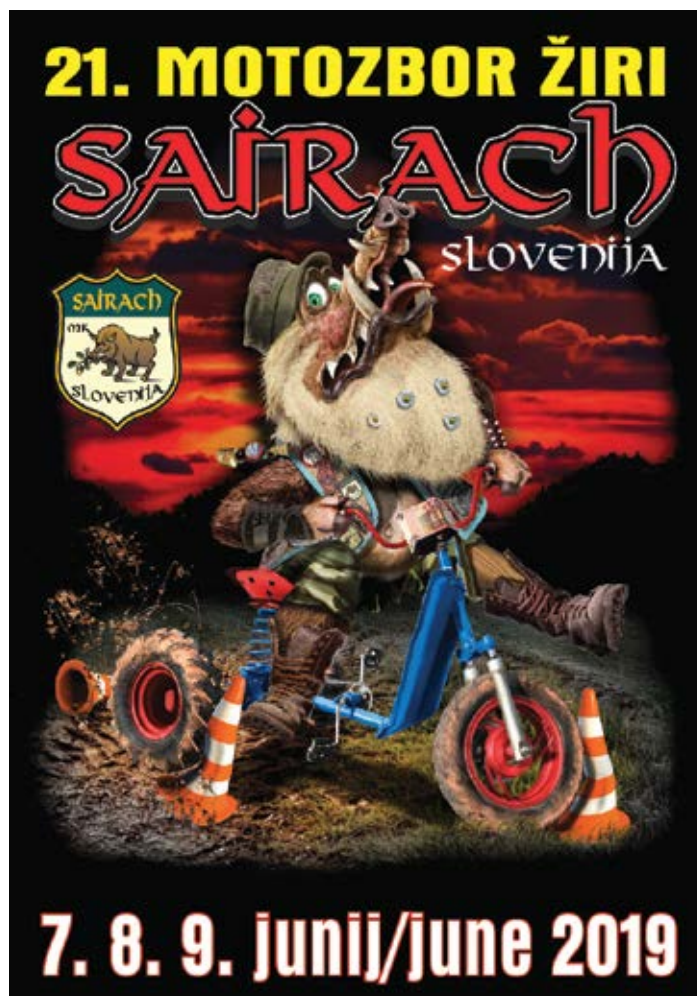
»Leto smo končali uspešno in z rezultati smo zelo zadovoljni, saj smo povečali promet na vseh prodajnih programih,« pojasnjuje direktor Aleš Bizjak. »Za skoraj šestindvajset odstotkov smo zrasli pri programu ventilov, kar je za nas izjemnega pomena. Na področju zavornih ventilov se je občutno povečalo povpraševanje v segmentu kmetijstva, nove kupce pa smo pridobili tudi pri tovornih vozilih in prikolicah, kjer sodelujemo z vsemi glavnimi evropskimi kupci (Daimler, Iveco, Renault Trucks in drugi). Za leto 2019 z vso previdnostjo načrtujemo zmerno rast, nameravamo pa izkoristiti vse priložnosti, ki se nam bodo odpirale na svetovnem trgu. Naša glavna usmeritev za 2019 je dvig produktivnosti v proizvodnji, saj z obstoječo delovno silo želimo dosegati višjo dodano vrednost. Nadaljevali pa bomo tudi z intenzivnim vlaganjem v nove izdelke, ki so glavno gonilo naše

rasti na tržišču.«

V žirovskem obratu nameravajo letos v naložbene aktivnosti vložiti tri milijone evrov ter se prvenstveno usmeriti v avtomatizacijo ter vitko proizvodnjo ob zagotavljanju visoke ravni kakovosti hidravličnih izdelkov. Ob zelo precizni obdelavi sestavnih delov postaja vedno pomembnejše tudi zagotavljanje čistoče izdelkov, saj razni neželeni delci v hidravliki lahko povzročijo kritične okvare. V proizvodne procese bodo tako uvajali novo strojno opremo, ki bo zagotavljala kakovostno proizvodnjo novih izdelkov za najzahtevnejše kupce, vzporedno pa še izboljševala pogoje dela za zaposlene.

»Še vedno iščemo kvalificirano delovno silo in strokovnjake za kakovost, logistiko ter proizvodni in razvojni inženiring,« poudarja Bizjak. »Lani smo v proizvodnji odprli trideset novih delovnih mest, kadre pa prvenstveno iskali doma, ker pa nismo bili povsem uspešni, smo jih morali dobiti v tujini. Imeli smo kar nekaj težav s pridobivanjem delovnih dovoljenj, kar je bil za nas velik omejitveni dejavnik zlasti zato, ker smo se trudili pravočasno uresničiti povečana naročila. Trenutno je pri nas zaposlenih okoli šest odstotkov tujcev. Z delavci, ki smo jih zaposlili, smo zelo zadovoljni, saj s svojim znanjem in angažiranostjo uresničujemo naša pričakovanja. Naše zahteve so vedno večje, zlasti pri strokovnih profilih pa tudi pri delavcih v proizvodnji, kjer je vedno več dela z avtomatskimi stroji.«

Vodilo družbe Poclain Hydraulics, ki danes zaposluje tristo trideset delavcev, od tega jih je skoraj tretjina visoko izobraženih in tretjina s srednješolsko izobrazbo, je zagotavljanje konkurenčnosti na trgu delovne sile, zato podjetje skrbi za ustrezna nadomestila zaposlenih za opravljeno delo. Kot mednarodno podjetje bodo visoko izobražene kadre tudi v bodoče iskali v tujini, v svoje vrste pa bodo glede na potrebe privabljali tudi tuje delavce za delo v proizvodnji. •

V Izgorjah je osem hišnih števil, decembra 2018 je v vasi živelo dvajset stalno prijavljenih vaščanov. Darjan Kacin

IZGORJE – INVESTICIJE V INFRASTRUKTURO ZA PRIJAZNEJŠE BIVALNO OKOLJE IN RAZVOJ

Jožica Kacin

Izgorje ležijo na skrajni južni točki občine Žiri in so najbolj južna vas na Gorenjskem. Do nje pridemo po glavni cesti v smeri Žiri–Logatec, tako da pri smerokazu zavijemo levo, nato pa čez gozd, dokler se ne odpre pogled na hiše, razpršene na planoti med travniki in sadnim drevjem.

Po katastru meji na ljubljansko in goriško občino. Po podatkih z Wikipedije, ki jih je prispeval Statistični urad Republike Slovenije, se vas razprostira na 143 hektarih površin in leži za nadmorski višini 641 metrov. Iz istega vira je razvidno, da je leta 2002 v Izgorjah živelo devetindvajset prebivalcev, junija 2018 pa jih je bilo sedemnajst.

Germana Pivk, ena izmed vsestransko dejavnih vaščank, je povedala, da je v vasi osem hišnih števil in da je tam decembra 2018 živelo dvajset stalno naseljenih domačinov.

V vasi so štiri večje kmetije. Pri Bogateju, pri Lazarju in pri Čič se ukvarjajo z živinorejo, pri Blaževcu pa s sadjarstvom. Kmetijstvo je za večino domačinov zgolj dopolnilna dejavnost, saj si aktivno prebivalstvo zaslužek zagotavlja z zaposlitvijo v Žireh ali drugod, imajo pa tudi nekaj otrok in upokoencev.

V vasi se je rodila tudi Manca Ahlin, arhitektka, ki je risala papirce za klekljanje in ustvarjala unikatne izdelke. Sedaj živi in dela v Ameriki. Pred desetimi leti je do vasi vodila makadamska cesta, do nekaterih hiš pa celo delno s travo porasla poljska pot. Zaradi slabe ceste in neurejene oskrbe z vodo so se ljudje odseljevali v dolino in v druge kraje. Po letu 2000 pa so se

tudi za Izgorje začeli boljši časi. Leta 2001 so asfaltirali prvi del ceste, to je od glavne ceste do konca gozda. Po nekaj letih premora so dela nadaljevali in leta 2006 uredili še del ceste od od Čiča do Bogateja. Od lani pa je pripravljena tudi podlaga za tretji del, od Čiča do Preka. Asfalt pa, po zagotovilih, prihaja letošnje jesen. Germana Pivk je povedala, da so utrditev cest financirali krajsani z lastnimi sredstvi in delom. Stroške asfalta je oziroma bo pokrila Občina Žiri.

Še večjo težavo kot cesta pa je v Izgorjah pred leti predstavljala pitna voda. Vas leži na stičišču kraškega sveta, zato tu ni izvirov ali pa so prešibki za napajanje z vodo. Nekatere hiše so bile zato do nedavnega brez tekoče vode. V letih od 2011 do 2013 so rešili tudi to težavo. Vodo so v vas pripeljali čez hribe in doline. To je bil zahteven in drag projekt, za vaščane pa neprecenljive vrednosti. Voda prihaja iz zajetja pri Lukatu, ki se napaja iz zaledja (Sedejeva dolina), od koder se preko Laznarjevega zajetja voda dvakrat prečrpava nazaj v Opale do Kožuha. Od tod pa so jo vaščani v dolžini približno 900 metrov potegnili po večinoma kraškem terenu čez hribčke in vrtače do vasi. To je bil prvi del investicije. Drugi del je bila gradnja zbiralnika, ki so ga postavili nad vasjo. Tretje leto so naredili še razvod in vodo pripeljali do vseh domačij. Pri delu so upoštevali tudi zahteve protipožarnega varstva objektov in zgradili ustrezno hidrantno omrežje. Tudi pri vodovodu je bil potreben vložek občanov. Vsaka hiša je za investicijo prispevala več kot sedem tisoč evrov, Občina Žiri pa je dodala še del, ki je pripadal glede na razpisne pogoje in zaradi izredno zahtevnih in obsežnih gradbenih del, v višini 20.000 evrov dodatnih sredstev.

S tema dvema investicijama je vas postala prijaznejša do prebivalcev. Germana pravi, da je življenje v Izgorjah odslej lažje in da bodo tudi mladi raje ostajali doma. Kaže, da bo zrastle tudi kaka nova hiša, in to je porok, da bo vas živela in se razvijala naprej. Izgorje so lepa in urejena vas, lep košček slovenskega podeželja. •

 Fani Peternel

BEZGOV SIRUP (BREZ CITRONSKE KISLINE)

Fani Peternel

Potrebujemo:

- 3 litre vode
- 3 kg sladkorja
- 30 bezgovih cvetov
- sok 3 ekoloških limon

Priprava:

V večji lonec nalijemo vodo, dodamo sladkor in med mešanjem segrevamo do vretja. Odstavimo z ognja in ohladimo, kar traja nekaj ur, lahko pustimo čez noč. Bezgovo cvetje naberemo ob sončnem vremenu, najbolje sredi dneva. Cvetje zelo dobro (dvakrat) pregledamo, da odstranimo mrčes. Nekatere kuharice svetujejo, naj cvetje operemo, a se to meni zdi škoda, saj bi tako sprali ves cvetni prah in eterična olja. Pregledano cvetje vložimo v pripravljeno sladkorno vodo ter dodamo sok limon. Pokrijemo in pustimo stati dva do tri dni. Vmes večkrat premešamo. Sirup nato precedimo skozi krpo ali gosto cedilo in ga segrevamo do 75 °C. Najbolje, da temperaturo merimo s termometrom za tekočine (dobimo ga v vsaki trgovini s tehničnim blagom). Steklenice dobro operemo in jih nato segrevamo v pečici deset do petnajst minut pri 130 °C. Zamaške prekuhamo. Vroč sirup nalivamo v vroče steklenice in zapremo s prekuhanimi zamaškami. Steklenice za dve minuti postavimo »na glavo«, če bo pricurljalo, bomo morali zamašek zamenjati. Nato steklenice postavimo nazaj pokonci in jih pokrijemo z odejo, da se počasi ohladijo. Iz 3 litrov vode bomo dobili približno 4,5 litra sirupa. Tak sirup se ohrani zelo dolgo (več let).

Nasveti:

Da bo sirup še bolj prijeten za pitje, damo eno ali dve limoni več pa tudi deset cvetov več.

Ta recept je brez citronske kisline – jaz tako delam že več let in se mi ne pokvari nobena steklenica.

Želim uspešno pripravo in Bog žegnaj! •

Prvi posredovalci in gasilci PGD Račeva, ki so sodelovali na intervenciji, v družbi z občanom, kateremu so nudili prvo pomoč. Prva vrsta od leve proti desni: Alojz Kunc, Urban Ušeničnik; druga vrsta: Urška Treven, Borut Jereb, Jernej Košir, Miha Jesenko, Martin Jereb in Damijan Urbančič. Špela Jereb

USPEŠNA INTERVENCIJA OŽIVLJANJA PRVIH POSREDOVALCEV V PGD RAČEVA

Miha Jesenko,
tajnik PGD Račeva

Prostovoljno gasilsko društvo Račeva v Račevi in delu Žirovskega Vrha posreduje ob vseh nesrečah, kjer je potrebna naša pomoč. Tu je izvzeto le posredovanje ob prometnih nesrečah, kjer pomagajo enote z več opreme in znanja.

V društvo je trenutno vpisanih dvesto šestinšestdeset članic in članov od šestega leta starosti naprej. V operativni enoti je dvaindvajset članic in članov, ki imajo opravljene razne gasilske specialnosti. Njihovo delo nadobudno spremlja preko petindvajset pionirjev in mladincev, ki celo leto osvajajo večščin znanja v gasilstvu. Zahvaliti se moramo vsem mentorjem za njihov trud pri prenosu znanja in ne nazadnje tudi za vzgojo bodočih gasilcev. Člani društva preko celega leta skrbijo za preventivno dejavnost v kraju. Zelo pomembno je ozaveščanje krajanov, da znajo pravilno ravnati ob nesrečah, poklicati pomoč reševalnih služb na številko 112, predvsem pa paziti, da do nesreč in požarov ne pride.

Opažamo, da se povečuje delež tehničnih posredovanj in potreb po drugi pomoči. Tako smo račevski gasilci nekako »spotoma« in z negotovostjo vstopili med prve posredovalce, kar v prvi vrsti ni gasilska dejavnost. Prvi posredovalci so skupina ljudi, ki je takoj odzivna in usposobljena za nudenje prve pomoči.

Dobro pozna teren in prebivalce območja, kjer deluje, in lahko hitreje pride do mesta, kjer je potrebna tovrstna pomoč. Tako smo že pred dobrimi tremi leti na pobudo krajanov Račeve in Žirovskega Vrha z lastnimi sredstvi društva (izkupiček ene od veseljc) kupili napravo AED. To je naprava, ki ob zastoju srca z električnim šokom srce ponovno »zažene«, seveda če je to glede na vzrok zastoja izvedljivo.

V PGD Račeva je osem gasilcev prvih posredovalcev s pridobljenim certifikatom, ki ga obnavljamo vsako leto. Izobraževanje izvaja Nujna medicinska pomoč Škofja Loka. Poleg vsakoletnega obnovitvenega tečaja naši prvi posredovalci znanje utrjujejo tudi na operativnih vajah preko celotnega leta. Vsaj enkrat letno pa pripravimo tudi predavanje o prepoznavanju srčnega zastoja in možganske kapi, pravih ukrepov ob nenadnem bolezenskem stanju in tudi prikažemo pravilno uporabo naprave AED. Za izvrstne predavatelje vsakič poskrbi naš sokrajan Ivo Mohorič. Tako so ravno to znanje, pridobljeno na enem od teh usposabljanj, in seveda pravilno ukrepanje ter uporaba račevske naprave AED pred kratim rešili človeško življenje, na pomoč pa so z dodatno opremo – kisikom – priskočili še gasilci iz PGD Dobračeva.

S tem dejanjem so nedvomno odpravljeni vsi dvomi o smotrnosti nakupa naprave AED in tudi o vključitvi v delo prvih posredovalcev, ki je za kraje z zelo oddaljeno nujno medicinsko pomočjo edina rešitev, da bolnik čim prej dobi ustrezno pomoč. Seveda imamo tu še veliko nedorečenih stvari, predvsem nimamo vse ustrezne opreme za izvajanje umetnega dihanja s kisikom in tudi na kraj dogodka se pripeljemo s svojimi vozili. Neurejeno je tudi financiranje nakupa in vzdrževanje opreme. Samo vzdrževanje naprave AED letno stane sto evrov, sredstva pa moramo pridobiti sami. Ob takem dogodku, kot je uspešno rešeno

življenje, pa se pozabijo vsi vloženi napor pri pridobivanju znanja in zagotavljanja finančnih sredstev, na slednje so nekateri že zdavnaj pozabili. Občutek, ko ti po tednu dni človek, ki je bil na meji med življenjem in smrtjo, stisne roko, se zahvali za pomoč, pa je vreden več kot vse materialne dobrine, brez katerih mislimo, da ne moremo živeti.

Za uspešno končanje vsake take zgodbe je potrebno usklajeno sodelovanje gasilcev, ekipe Nujne medicinske pomoči Škofja Loka ter posadk helikopterjev Slovenske vojske in policije, ki zaradi nujne pomoči kar nekajkrat na leto priletita v Žiri in okolico. •

Laura Stanovnik z zmagovalno čipko. Branka Grošelj

ČIPKA LAURE STANOVNIK ZMAGALA NA NATEČAJU V KANADI

Branka Grošelj,
učiteljica klekljanja

Učenka klekljarske šole Laura Stanovnik iz sedmega razreda je osvojila prvo mesto na mednarodnem čipkarskem tekmovanju »Lenka's way of lace« (Lenkina čipka prev. lektor.) v Kanadi.

Čipka je izdelana iz ribic in kitic, to je v tehniki, ki je za številne klekljarice najtežja. Kot so zapisali v obrazložitvi, je bila čipka izbrana tako zaradi umetniške vrednosti kot tehnične zahtevnosti. V srcu, spletem iz čudovitih rož z večplastnimi lističi v dveh različnih barvah in dveh velikostih niti, je komisija prepoznala mamo in hčerko, ki sta tesno povezni z ljubeznijo. •

BORIS OBLAK, PIONIR RADIA ŽIRI SE JE POSLOVIL OB 40. OBLETNICI RADIA

Nejko Podobnik,
prvi odgovorni urednik Radia Žiri

Številni prijatelji in sodelavci smo bili pretreseni, ki smo izvedeli, da je nenadoma preminil eden prvih ustvarjalcev žirovskega radia Boris Oblak. Človek večnega optimizma, inovator, prvi radijski tehnik, ki ni nikoli pomislil, da se kaj ne da narediti, poiskati je treba le pravo rešitev.

Že ko smo iskali lokacijo za radijske prostore, sta se z bratom Milanom domislila, da mora biti od studijskega oddajnika do vrha antene ravno enajst metrov. To smo potem dopovedali vodstvu Krajevne skupnosti Žiri in imeli smo prostore. Ker je bilo treba poskrbeti za stabilnost aparatov, smo v drugem nadstropju Zadržnega doma zgradili takrat edino betonsko ploščo v tej velikanski stavbi. Za informacijo: aparatov (oddajnikov, magnetofonov in gramofonov, primernih za radijsko delovanje) se tedaj doma ni dobilo. To nas ni ustavilo. Milan in Boris Oblak sta naredila oddajnik za studio in enega za javljanje s terena. Za nameček pa še studijsko mešalno mizo. Ostale aparature smo »prešvercali« (pretihotapili) iz tujine; smo pač založili vsak nekaj tisoč nemških mark. Ko smo opravili najnujnejša tehnična dela na

opremi, je bilo treba testirati radijski signal, kar je trajalo vse leto 1978 in do septembra 1979, ko smo začeli tudi uradno oddajati radijski program.

Več let smo delali do desetih, enajstih zvečer, dan za dnem; seveda brez plačila. Šele po nekaj letih, ko se je del krajevnega samoprispevka namenil za radio, smo si omislili skromne honorarje.

Med tem časom so se morali usposobiti še ostali tehniki, predvsem pa novinarji (vseh skupaj preko petdeset) in napovedovalci. Imeli smo jasno vizijo, da postanemo radijska postaja širšega pomena. Zato je bila pomoč znane strokovnjakinje za radijski govor Ane Mlakar nujna. Kar zadeva realizacijo radijskega oddajanja, nam je s konkretnimi nasveti pomagal Jože Logar.

Za uveljavitev v širšem prostoru, najprej v širši občini, je bilo treba postopno zgraditi pretvorniško omrežje, kar je na začetku krila le žirovska krajevna skupnost. Tu velja omeniti našega rojaka inženirja Poldeta Gregorača mlajšega, ki nam je kot direktor za zveze pri RTV Ljubljana zelo pomagal.

Zakaj pišem o vsem tem? Zato, ker je radio izrazita organizacija, ki temelji na timskem delu.

In Boris Oblak je imel pri vsem tem pomembno vlogo!

Leta so tekla: entuziaste je počasi zamenjala profesionalna ekipa današnjega Radia Sora, ki je postal nenadomestljiv medij na Gorenjskem.

Boris Oblak kot tehnik pri neposrednem prenosu prireditve preko radijskih valov. Događek je bil 17. aprila 1982 v Škofji Loki.

Boris si je seveda ob tem pridobil tudi številne izkušnje in dodatna strokovna znanja, kar mu je omogočilo delo v privatnem sektorju. Mnoge težave v radijskem in televizijskem delovanju je pomagal reševati, ko se je komu v Žireh ali okolici kaj pokvarilo ali zapletlo.

Tudi ko je bilo potrebno montirati novo televizijsko anteno, je bilo sodelovanje z Borisom nepogrešljivo.

Vedno je znal pomagati, pri tem pa nismo pomislili, da bi lahko imel težave, tudi bolezenske, saj je vse moško zadržal zase.

Tako smo presenečeno izvedeli: Borisa ni več. Preostane nam, da s hvaležnostjo pomislimo, kaj vse je storil za nas – pa tudi za Žiri. •

PGD ŽIRI PREJELO PLAKETO CIVILNE ZAŠČITE

Jožica Kacin

PGD Žiri je na osrednjem regijskem praznovanju dneva civilne zaščite, ki je bilo letos 6. marca v Gorjah, prejelo plaketo civilne zaščite za 130-letno aktivno delovanje. Plaketo sta prevzela predsednica PGD Žiri Lijana Mlinar in poveljnik društva Jošt Poljanšek.

Slovesnosti so se udeležili predstavniki gorenjskih občin, gasilskih zvez in poveljstev, gorske reševalne službe, jamarske in podvodne reševalne službe, kinološke zveze in zvez vodnikov reševalnih psov, tabornikov in skavtov, območnih združenj Rdečega križa, predstavniki štabov, enot in služb civilne zaščite, predstavniki zdravstva, veterine, okolja, centrov za socialno delo, predstavniki Slovenske vojske, policije, prišli so tudi gostje iz Avstrije. Prisotne je med drugimi nagovoril minister za notranje zadeve

Boštjan Poklukar, ki je pohvalil sistem zaščite in reševanja v državi in se zahvalil občanom za finančno preskrbo in dobro vodenje tega področja.

PGD Žiri bo letos praznovalo sto trideset let nepretreganega dela. Društvo ima več kot štiri-risto članov, ki jih poleg osnovnega poslanstva, pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, družni skrb za kulturno in družabno življenje v občini. Tradicionalno vsako leto prirejajo dogodke, kot so Žirovska noč, Žirfest, veselice, prednovoletno rajanje, predavanja, izobraževanja, športne aktivnosti, izleti. Že dolga leta posegajo po najvišjih mestih na tekmovanjih Gasilske zveze Škofja Loka, prav tako v regiji in državi. Članice so lani po dvanajstih letih spet postale državne prvakinja, člani so bili drugi. Člani PGD Žiri so lani posredovali na sedemnajstih intervencijah ter opravili preko devet tisoč sedemsto prostovoljnih ur. Enajst članov se je izobraževalo za pridobivanje činov, enaindvajset za osvojitve novih specialnosti. V društvu imajo tudi prve posredovalce, ki pomagajo ob nujnih stanjih.

Plaketo je prevzela predsednica PGD Žiri Lijana Mlinar. Na sliki predsednica in poveljnik PGD Žiri Jošt Poljanšek.

Žirovski gasilci bodo 130-letnico obeležili 23. avgusta s slavnostno sejo, 31. avgusta pa z osrednjo slovesnostjo in veselico. Občane že zdaj vabijo, da se jim pridružijo in jim pomagajo pri organizaciji ali pa jim svojo podporo izrazijo kot obiskovalci dogodkov. •

ŠTIRIDESET LET ZDRUŽENJA ŠOFERJEV IN AVTOMEHNIKOV

Jožica Kacin

Združenje šoferjev in avtomehnikov Žiri (ZŠAM) je letos marca praznovalo 40. let dela, zato je bil občni zbor v Gasilskem domu Žiri še posebej slovesen. Poleg običajnih točk so bila podeljena priznanja zaslužnim članom in sodelujočim, za kulturni utrip pa so poskrbeli Pihalni orkester Alpine, dramska skupina iz Sovodnja, po končanem uradnem delu pa so se prisotni zavrtili ob zvokih skupine Bratov Poljanšek.

Predsednik društva Marijan Dolenc je na kratko orisal zgodovino štiridesetletnega dela, Združenje je bilo ustanovljeno 4. marca 1979 na pobudo Alojza Firšta, ki je bil tudi njegov prvi predsednik. Društvo so nato vodili še Milan Krmelj, Pavle Jereb, Polde Jereb, Anton Kržišnik in Marijan Dolenc. Združenje je petindvajset let delovalo v okviru Zveze šoferjev in avtomehnikov Slovenije. Po razvitju samostojnega prapora pa je zaradi nestrinjanja zveze, ker so za svojega zavetnika sprejeli svetega Krištofa, ki so ga upodobili tudi na praporu, prišlo do razdora in zveza je društvo izključila iz svojih vrst. Čeprav ni bilo lahko, so se postavili na svoje noge in naprej opravljali svoje poslanstvo. Povezovali so se s sorodnimi društvi, s katerimi vsa leta dobro sodelujejo in ki so se prav tako odločila za samostojno pot. Žirovci so šoferski znak sicer zaščitili kot svojo blagovno znamko, vendar pa imajo z društvu sklenjeno pogodbo, ki dovoljuje njegovo uporabo.

Društvo, ki deluje na območju vseh štirih nekdanjih škofjeloških občin, je že pred leti pridobilo status društva v javnem interesu, kar pomeni, da lahko prejema donacije iz dela dohodnin. Status morajo v letošnjem letu obnoviti. Predsednik ob tem poziva občane, da del svoje dohodnine namenijo društvu.

Člani ZŠAM dobro sodelujejo z občinskimi sveti za preventivo in varnost v cestnem prometu, policijo, redarstvom ter Javno agencijo RS za varnost prometa. Vključujejo se tudi v program nacionalne varnosti za obdobje od leta 2013 do 2022.

Osnovna naloga društva je torej skrb za varnost v cestnem prometu. Poseben poudarek dajejo ranljivejšim skupinam, to je otrokom in starejšim. Za otroke poskrbijo z varovanjem cest v jeseni v prvih dneh šole in po zimskih počitnicah, sodelujejo tudi v akciji Peš bus, prometna kača, za učence četrtilih razredov

Mateja Velkavrh, predsednik občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, iz rok predsednika ZŠAM Marijana Dolenca prejema priznanje za sodelovanje z društvom. V sredini poveljnik ZŠAM Vojko Jezeršek, na desni pa podpoveljnik ZŠAM Pavle Dolenc.

organizirajo predavanja. Letos bodo napisali pismo starim staršem in jih opozorili na nevarnosti, ki prežijo na cestah. Varovance vrtca pred vstopom v šolo popeljejo po poteh, ki jih bodo vodile v šolo in jih opozorijo na varno hojo.

Člani ZŠAM se dejavno vključujejo v akcije, ki jih pripravlja slovenska agencija za varnost v prometu, kot je Stopimo iz teme, organizirajo predavanja, veliko časa pa namenijo varovanju prireditev in dogodkov v Žireh in v drugih krajih po Sloveniji. Posebej so ponosni, da jih vsako leto povabijo na varovanje Maratona Franja in da so z njihovim delom zelo zadovoljni. Lani so organizirali okroglo mizo, na kateri so sodelovali člani ZŠAM, policija, predstavniki občin, sveta za varstvo v cestnem prometu, glavni govornik pa je bil direktor Javne agencije RS za varnost prometa (AVP) mag. Igor Velov. Društvo je prejelo tudi svečano listino za uspešno delo, ki jo je podelila AVP Slovenije. Tudi za naprej so si šoferji in avtomehniki zastavili podobne naloge. Predsednik Marijan Dolenc, ki to funkcijo opravlja že peti mandat, je povedal, da ZŠAM dobro sodeluje s Svetom za preventivo in varnost v cestnem prometu Občine Žiri, ki je organiziran kot delovni organ občine, prav tako z redarstvom in policijo. Skupaj bodo opozarjali na pomanjkljivosti in skušali iskati rešitve za bolj varno okolje. Zavzemali se bodo za čim prejšnjo ureditev

ceste Pod griči, ki je zaradi gostega prometa ter kolesarjev in pešcev izredno nevarna. Isto velja za Dobračevsko ulico na odseku od Loške ceste do krožišča pri Binetu. Takojšnje ureditve bi bila potrebna tudi cesta v industrijsko cono. Po njej vozijo velika tovorna in gospodarska vozila, hkrati pa je polna osebnih avtomobilov, kolesarjev in pešcev. Že več let opozarjajo na dodatne prehode pri gostilni Pri županu oziroma Pri zetu, toda ker gre za republiško cesto, je kakršen koli poseg še bolj zapleten. Zaradi lažje in varne oskrbe prodajal predlagajo ukinitve dveh parkirišč na dovozni cesti nasproti Volerije. Stalno opozarjajo tudi, da morajo biti ceste in dovozi pregledni, kar večkrat omejujejo previsoke žive meje. Pojavljajo se tudi težave zaradi vozil, parkiranih na pločnikih ali pred gostinskimi lokali, kjer to ni predvideno. Opažajo tudi, da vozniki še vedno ne upoštevajo pravil vožnje na do sedaj edinem krožišču pri Binetu.

Problematika cest je, kot ugotavlja predsednik ZŠAM in s čimer so se strinjali tudi na prvi seji novo izvoljenega občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je bila 9. aprila, dokaj pereča, zato se bo nalog potrebno lotiti čim prej in z vso resnostjo. Na prvi seji SPV so za predsednico ponovno izvolili Matejo Velkavrh, svet pa razširili še s predstavnico iz vrtca pri osnovni šoli Andrejo Podobnik. •

KOLESARSKI ŠPORTNI SPEKTAKEL V ŽIREH

Darjan Kacin

21. junija 2019 bo skozi Žiri potekala tretja etapa mednarodne 26. kolesarske dirke Po Sloveniji, ki bo obsegala pet etap in bo trajala od 19. do 23. junija. Tretja etapa, ki meri 175 kilometrov, se bo pričela v Žalcu, končala pa v Idriji. Pred Zadružnim domom v Žireh bo postavljen letеči cilj, kjer se bodo kolesarji pomerili v šprintu za osvojitve rdeče majice. Pot bodo nadaljevali skozi Brekovec do Rovt in čez Medvedje Brdo do končnega cilja v Idriji. Dirko bosta neposredno prenašali Televizija Slovenija in športna televizijska mreža Eurosport, ki pokriva 120 držav. •

Občni zbor vsako leto popestrijo s kulturnim programom. Redni gostje so tudi člani Pihalnega orkestra Alpine. Fotografija je z lanskega srečanja. Jožica Kacin

LANI SE JE DRUŠTVU UPOKOJENCEV PRIDRUŽILO ŠTIRIINDVAJSET ČLANOV

Janez Stanonik

Čudovito lepa, prva pomladanska nedelja v tem letu, 24. marec 2019, je brez oblaka na nebu kar klicala po sprehodu v naravo. Temu so se še težje odrekli starejši Žirovci, ki so bili pred izbiro, ali v naravo na sonce ali na romanje na Žalostno goro in Zaplaz, ki ga je organiziral župnik Andrej Jemec, ali v dvorano lke na Strojarsko med prijatelje in znance, kjer bo vsakoletni občni zbor Društva upokojencev Žiri (v nadaljevanju DU Žiri).

Odločitev je bila težka, pa vendar se nas je zbralo dvesto enaindvajset od vseh članov, ki jih je bilo na dan 31. decembra 2018 devetsto štiriinpetdeset, moških tristo enainpetdeset, žensk šeststo tri. V letu 2018 se je na novo včlanilo štiriindvajset upokojencev, v istem letu jih je umrlo devetindvajset, počastili smo jih z minuto molka.

Pa se vrnimo na začetek. Ob prihodu nas je pozdravil Pihalni orkester Alpina, ki ga vsi dobro poznamo in spoštujemo, saj nas že leta in leta spremlja na vseh večjih prireditvah in slovesnostih v Žireh, tako da ga imamo res čisto za svojega in našega. Prvi nas je nagovoril in pozdravil predsednik DU Žiri Vojko Rupnik, za njim naš župan mag. Janez Žakelj. Oba sta zaželela vsem ženam (za nazaj) za 8. marec vse najlepše in vsem mamam za prihajajoči materinski dan vse najboljše. Pozneje je godec Janez Kogovšek, ki je popestril naše popoldne, na vprašanje, kdo se najbolj veseli dneva žena in materinskega dne, odgovoril, da cvetličarji. V nadaljevanju smo izvolili predlagano delavno

predsedstvo in razne komisije, kar je bilo vse soglasno sprejeto. V poročilu se je predsednik DU zahvalil posameznikom, ki se požrtvovalno vključujejo v delo društva. Pohvalil je organizacijo pohodov, ki so bili odlično obiskani in dobro organizirani. Malo manj zadovoljivi so avtobusni izleti, med njimi pa je dober odziv na martinovanje, predvsem pa na izlet v neznanu (o lanskem sem pisal tudi v septembrskih Žirovskih stopinjah). Potihoma je prevladovalo mnenje, da so izleti nekoliko predragi. V društvu deluje tudi več športnih ekip, ki so lani dosegle zelo dobre rezultate in odnesle več zlatih, srebrnih in bronastih kolajn. Čestitke! Organizirana sta tudi tečaj za trening spomina, ki ga vodi Petra Čelik, pa projekt Starejši za starejše pod vodstvom Anice Kumar. Obstajajo tudi organizirano srečevanje starejših pa telovadba za moške in še kaj ... Petdeset naših članov je lani doseglo ali preseglo devetdeset let. Najstarejša med njimi je Marija Voljč, ki je novembra praznovala sto let (+29. marca 2019, op. ured.), letos februarja pa se ji je pridružila še Albina Klemenčič. Najstarejši moški član je Ciril Erznožnik, ki bo letos praznoval sedemindvetdeset let. Čestitamo! V sedemnajstih domovih po Sloveniji prebiva štiriintrideset naših članov. Nadzorni odbor je dal pripombo, da manjkajo predlogi za popestritev izletov, posebnih nepravilnosti pa ni ugotovil. Predlagan je bil plan dela za naprej. Več naj bi se delalo na balinarstvu in čipkarstvu. Vabili so tudi v novi pevski zbor DU. Za leto 2020 se bo članarina povečala za dva evra, kot razloge je predsednik navedel, da je vsako leto več jubilatov, vedno večji so stroški in splošne podražitve. Spotoma je opozoril še na prometne predpise, po katerih invalidi z električnimi vozički spadajo edino na pločnik, kolesarji pa na cesto. Pri opombi ga je kasneje podprl tudi predstavnik Zveze soferjev in avtomehanikov Žiri Marijan Dolenc, ki je obenem opozoril župana na slabe

razmere na treh cestnih odsekih, to so cesta Pod griči, Dobračevska in Delavska ulica.

Župan je pohvalil dela pri športni dvorani, krožišče pri Petrolu, napredujeta tudi cesta in most na Selu, izdeluje se plan za dom starejših občanov. Sledili so pozdravi in dobronamerne želje ostalih gostov iz sosednjih društev: iz Gorenje vasi, Idrije, Cerknega, Škofje Loke, Društva invalidov Žiri, Zveze borcev Žiri in kot zadnje še iz DU Sovodenj, katerih predstavnici nas vsako leto razveselita in nasmejeta s skečem, letos ga je napisala Stana Kosmač z Vrsnika. V zgodbi so predstavljeni dogodki iz še ne tako oddaljenega kmečkega življenja, ko je na kmetijah živelo več generacij skupaj. Med drugim smo slišali tudi, da »naš mater govort je, kot da bi v luno lajov«, da mladi ne delajo dovolj, da je telefon samo za čenče prenašati, televizor za oči kvariti, stare gate pa so še zmeraj dobre za kravam vime prati.

Občni zbor smo končali s skromno zakusko in glasbo ter predsednikovimi željami, da se imejmo radi in bodimo s tistimi, ki jih imamo radi. •

POPOLNA ALI DELNA ZAPORA CESTE ŽIRI–ROVTE

Zaradi obnove ceste Žiri–Rovte v Sopovtu bo do 30. oktobra 2019 popolna ali delna zapora ceste na odseku v Sopovtu, in sicer:

POPOLNA ZAPORA

- od 17. aprila od 8. ure dalje do 20. junija do 19. ure
- od 11. oktobra do 30. oktobra.

DELNA ZAPORA

- od 21. junija do 10. oktobra 2019.

Obvoz za osebna vozila bo urenjen po lokalnih cestah na relaciji Hlevišje–Vrh Svetih Treh Kraljev–Račeva–Žiri in v obratni smeri.

SPREMENJEN BO TUDI VOZNI RED AVTOBUSOV NA RELACIJI ŽIRI–LJUBLJANA–ŽIRI (smer Logatec).

Iz Žirov proti Ljubljani bodo avtobusi vozili z začetnega postajališča Žiri do postajališča Rovte po obvozni cesti (Račeva–Hlevišje).

Iz Ljubljane proti Žirem bodo vozili iz Ljubljane do postajališča Rovte po običajni trasi, od postajališča Rovte do postajališča Žiri pa po obvozni cesti (Hlevišje–Račeva).

Zaradi obvoza vstop/izstop potnikov ne bo možen na postajališčih Žiri **K**, Brekovic, Podklanec/Žireh, Mlin/Rovtah, Log/Zavratac, Kamnolom Rovte.

Avtobus z odhodom ob 9.45 Ljubljana–Žiri bo vozil le do Rovt in v obratni smeri iz Rovt (ob 11.32) do Ljubljane. Spremembe na liniji veljajo do konca obnovitvenih del (predvidoma 20. 6. 2019).

ROJAKINJA CENA KESIČ PRAZNOVALA STO LET

Marko Kavčič

V zadnjih dvesto letih na Kamškovi domačiji ni bilo ljudi, ki bi dočakali vsaj devetdeset let, čeprav se je rodilo preko trideset otrok. Najstarejša je bila sestra tedanjega župana Jera Sedej (1830–1918), ki je dočakala oseminosemdeset let. Marca 2019 pa je bila ta meja postavljena precej višje na okroglo število.

Cena Kavčič, poročena Kesič, je namreč 23. marca 2019 dopolnila sto let. Gospa še vedno sama skrbi zase. Živi v Ljubljani, sama v stanovanju. Pomoč potrebuje le za oskrbo in za prevoze, za kar poskrbita hči Darja in sin Tone. Edino »resnejšo« težavo ima s sluhom. Na dan stote obletnice rojstva je na zabavo (kosilo) povabila svoje najbližje. Kot se za slavljenko šika, je lokal zapustila med zadnjimi in dobro razpoložena, čeravno je vse skupaj trajalo več kot šest ur.

Pred dobrimi petimi leti je bila še družbeno

Slavljenka z nečaki in njihovimi partnerji. Spredaj Cena (roj. Kavčič) Kesič, zadaj Ivo Kavčič, Adriana Kavčič, Ida Kavčič, Iztok Kavčič, Bojana Volčanjšek in Marko Kavčič. Arhiv Marko Kavčič

aktivna. Imela je več funkcij (bila je tudi predsednica) v lokalnem Rdečem križu. Do njenega devetdesetega leta si jo doma težko dobil, saj je bila v funkciji Rdečega križa ves čas na terenu. Poleg vsakdanjega kuhanja še vedno pleče. Njen reprezentativni izdelek so rokavice. Navadne, z enim prstom, brez prstov, vseh velikosti in v tisočih barvnih odtenkih, ki jih potem ob raznih priložnostih podarja sorodnikom in prijateljem.

Število ljudi v klubu sto se povečuje tudi v Žireh. V že četrto zaporedni izdaji Žirovskih

stopinj, je objavljen prispevek o starostnem dosežku. Vsaka (vse so ženske) ima svojo zgodbo. Prva je Marija Stanovnik, ki se je iz Žirov odselila v Ljubljano, druga je Marija Voljč, ki je v Žireh preživela vse življenje (28. 11. 1918–29. 3. 2019), tretja je Albina Klemenčič, ki se je v Žiri priselila (omozila) iz sosednje gorenjevaške občine, Cena živi v Ljubljani. Kljub temu da je tam že skoraj sedemdeset let, se ima za ponosno Žirovko, saj je tu preživela svojo mladost in se tudi kasneje redno vračala v svoj rodni kraj na domačijo svojih staršev. •

NAJVARNEJŠI SISTEM V PROMETU JE DOBER VOZNIK

Edo Demšar,

AMD Žiri

V nedeljo, 7. aprila, je Avto-moto društvo Žiri (AMD Žiri) v restavraciji Sklednik organiziralo predavanje o novostih v cestno prometnih predpisih. Srečanja sta se udeležila tudi predstavnik Avto-moto zveze Slovenije (AMZS): Manuel Pungertnik, vodja šole varne vožnje pri AMZS, in Petra Wagner Čuk, vodja Centra varne vožnje Vransko.

Manuel Pungertnik je uvodoma opisal zgodovino vožnje od konjske vprege pa do danes. Za začetek je slušateljem zastavil nekaj vprašanj o novih cestno prometnih znakih, ki se uporabljajo v Sloveniji. Odgovarjali smo s pomočjo barvnih kartonskih lističev in izkazalo se je, da imamo različna mnenja. Seveda je na koncu povedal pravilne odgovore in svoje trditve podrobneje pojasnil.

Naslednja tema so bili asistenčni sistemi v avtomobilih. Marsikdo pri nakupu novega avtomobila dobi dodatno opremo, za katero tudi plača in kasneje sploh ne ve, da jo ima, ali jo ne zna pravilno uporabljati. Kar pa seveda

Manuel Pungertnik, ki je tudi Žirovcem poznan kot odličen predavatelj, poznavalec in spodbujevalec varne udeležbe v cestnem prometu, je opozoril na posebnosti v kraju in poudaril pomen strpne vožnje in upoštevanja drugačnosti drugih.

ni nič čudnega, saj je velikokrat poznavanje vseh sistemov vse prej kot enostavno.

Nato smo prešli na vožnjo skozi krožna križišča. Velik del slušateljev ima vozniško dovoljenje iz časov, ko v Sloveniji še ni bilo krožnih križišč. Temu primerni so bili tudi zanimanje slušateljev in njihovi različni odgovori. Po besedah predavatelja je ena glavnih prednosti krožnih križišč manj možnih trčenj, kar pomeni veliko večjo varnost v primerjavi s klasičnimi križišči.

Marsikateri voznik je mnenja, da v križišču, kjer prednostna cesta zavija levo, pri zavijanju ne rabimo smernika z izgovorom: »Saj zavijam po prednostni«. To seveda ne drži. Če zavijamo levo ali desno moramo uporabljati smernik,

ne glede na to, po kakšni cesti se peljemo. Omenili smo tudi zmotno mišljenje nekaterih voznikov, da je prometni znak »ustavi« podrejen znaku »križišče s prednostno cesto«. To ni res, saj oba označujeta stransko cesto, ki se vključuje v križišče.

Predavatelj je poudaril velik pomen strpne vožnje in upoštevanje drugačnosti drugih. Naj nas morebitne napake drugih ne spravijo ob živce, saj s tem povzročamo nevarnost sebi in drugim.

Paziti se moramo »modernih motilcev« zbranosti, kot je uporaba mobilnega telefona. Kljub temu da imajo sodobni avtomobili več asistenčnih sistemov, ne smemo pozabiti, da je najvarnejši sistem – dober voznik. •

SPOMINI NA ROJSTNI KRAJ

Cena Kesič

Ata Franc in mama Lojza sta imela devet otrok, sedem nas je odraščalo. Kruha nam ni manjkalo, vendar pa so družino pestile druge nadloge, npr. poroštvo pri gradnji elektrarne, ki je zaradi katastrofalne poplave leta 1926 propadla in Tinčnova kmetija je že bila na dražbi. Otroci se tega resnega položaja seveda nismo zavedali.

Moj spomin seže tja v predšolsko obdobje in v čas, ko sem začela hoditi v šolo. Samo čez cesto od moje rojstne hiše je bila, kot je še danes, Županova gostilna. Na vrtu pri kamniti mizi so se redno zbirali možakarji in se pogovarjali o nepogrešljivi temi – prvi svetovni vojni. Ni bilo navade, da bi nas otroke odganjali, in otroška radovednost nas je gnala, da smo jih poslušali z odprtimi usti. To za sebe vem zagotovo, saj me je vse zanimalo.

Županovi so bili enkratni. Pri njih so bile ohceti. V cerkvi nad gostilno so bile poroke, potem pa ohcet pri Županu. Spet smo otroci posedali po okenskih policah v prvem nadstropju, kjer se je plesalo in zabavalo. Prav tako smo sodelovali pri veselnicah na vrtu, balinanju in podobnem.

Še v živo slišim uro, ki je v zvoniku bila vsake četrte ure, in slišala sem jo tudi, ko sem legla v posteljo. Ni me motila. Pa tudi ko je kdo umrl, je bilo slišati zvon. Vsi pogrebi so šli mimo naše hiše. Skrivaj smo jih opazovali. Ko je bilo konec spreveda, pa smo jo otroci ucvrli za njimi.

Razlika v letih med brati in sestrami je bila velika. Starejša dva (Talka in Franc) sta že odraščala. Za otročarije pa smo bile s sestro Franco, sestrično Stazi in še z eno ali dvema punčarama iz vasi.

Brata Franca se spominjam, da je veliko

Cena na čelu žirovskih sokolic. Fotografija je iz leta 1937 in je nastala ob praznovanju 30-letnice ustanovitve telovadnega društva Sokol v Žireh. Arhiv Marko Kavčič

»fural«. Takrat so kmetje s konji vozili les v Logatec. Talka je šla v šolo k uršulinkam v Ljubljano, najbolj se je spominjam, ko je prišla ob božiču in vedno prinesla kaj pod božično drevesce. Smrekica je bila takrat v Žireh še redkost, saj so se postavljale le jaslice.

Moji mlajši brati pa so se rojevali in rasli. Treba jih je bilo tudi popaziti, pa je kljub temu bilo še dovolj časa za razne vragolije. Za to je bila izvrstno izurjena sestra Franca, saj je skakala in plezala kot ververica.

Leta 1929 sta se starša odločila, da se preselimo v Novo vas na mamino posestvo, ki ga je podedovala po svojem bratu, ki je padel v prvi svetovni vojni. Okolje in tempo se je spremenilo. Stara gostilna pri Kamšku je dobila stalnega gospodarja. Posebno ob nedeljah so ljudje prihajali in iz otroške igre je prerasla potreba po zahtevnejših opravilih. Najprej šola, potem telovadba v Sokolskem domu. Pa tudi delo na polju in kasneje ob zimskih večerih

še dva plesna tečaja in veselice v Sokolskem domu. Ampak starši so vedno poskrbeli, da me je vodil starejši brat Franc. Poletja pa so bila v znamenju nedeljskih kopanj in plavanja v bazenu pri Modrjanovcu na Selu. To je bil užitek!

Kakor narava, ki se prebujala pomladi, tako so se začela prebujati čustva. Prišla je ljubezen (iz arije: Mlada ljubezen, kako si ti čudežna ...). Ali močnejše od te je življenje. To smo najbolj izkusili med vojno, ko je bilo na tehtnici življenje ali smrt. Samo par nas je še, ki smo to doživljali. Prva žrtev v naši družini je bil brat Tone. Mama njegove smrti ni in ni mogla preboleti. Toda življenje je močnejše, se obnavlja znova in znova, požene korenine in ne usahne. Rodil se mi je sin Igor, čez dve leti Tone in čez pet let Darja. Po desetih letih smo se preselili v Ljubljano. •

Besedilo je del zapisa Cene Kesič ob njeni 90-letnici, Ljubljana, 23. marec 2009.

MLADI O TURIZMU IN MOŽNOSTIH ZA PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA

Tine Kramperšek, Jan Gantar,
8. a OŠ Žiri

Februarja smo imeli učenci 8. a razreda skupaj z razrednikom Bogdanom Eržnožnikom in psihologinjo Mišo Bakan popoldansko druženje – team building. Namen srečanja je bil, da se družimo, okrepimo prijateljske vezi, sodelujemo in da se pogovorimo o turizmu v Žireh.

Najprej smo si spekli pico v prostorih šolske kuhinje, nato nas je učitelj Rok Klemenčič peljal skozi Stare Žiri in nam pokazal nekaj turističnih zanimivosti v Žireh. Zatem smo se razdelili v skupine in delali na temo turizma v Žireh. Ugotavljali smo, kaj že imamo ter kaj bi si še želeli. Idej in zamisli je bilo veliko z vseh področij dejavnosti, nas mlade sta najbolj zanimala šport in zabava. Ugotovili smo, da je v Žireh za šport in rekreacijo dobro poskrbljeno. Imamo več različnih igrišč s košarkarskimi koši, Pustotnik z odbojgarskim igriščem, kopališčem, stadion pri OŠ, nogometno igrišče, nordijski center, dve teniški igrišči. Pozimi bi želeli

imeti še drsališče ter smučišče, čez leto pa označene steze za kolesarjenje in večje kopališče.

Kar se tiče zabave, mladi nimamo veliko možnosti, razen obiska kina ali poletnih dejavnosti na prostem (veselice). Dali pa smo nekaj idej: glasbeni nastopi, primerni za mlajše; svoji prostori za osnovnošolce – klub, kjer bi se lahko srečevali, ustvarjali; primerne gledališke predstave – komedije, escape room, disko, kino na prostem. Misliva, da je bilo naše druženje prijetno, ustvarjalno in koristno, ter upava, da bo kakšna naša ideja v prihodnosti mogoče tudi uresničena. •

PODZEMLJE NA ŽIROVSKEM

Luka Jelovčan,

predsednik Jamarskega društva Gorenja vas

Konec letošnjega marca smo člani Jamarskega društva Gorenja vas na povabilo Muzejskega društva Žiri pripravili predavanje o podzemnih jamah in jamarstvu na Žirovskem. Ker je bilo predavanje lepo obiskano in tudi med navzočimi izkazanega precej zanimanja, naj s tem prispevkom prikažemo svet pod nami tudi tistim, ki se omenjenega domoznanskega večera niste mogli udeležiti.

PODZEMNI SVET

Podzemlje ima mračen prizvok. V vseh verovanjih velja za prebivališče mračnih sil in mesto, kjer se bodo znašle naše duše, v kolikor jih ne operemo krivic, ki smo jih povzročili s svojimi malopridnimi dejanji na tem svetu. Podzemlje je temno in mrzlo, in kdor se znajde v njem, ne dobi več poti nazaj. V realnem podzemnem svetu pa je kljub vsemu nekoliko manj srhljivo. Res je popolna tema, vendar imamo luči, včasih se zdi mrzlo, vendar je vedno enaka temperatura in z nekaj znanja in prave opreme vedno najdemo pot na svetlo. Področje žirovske občine in okolice leži na zanimivem področju s stališča raziskovanja podzemnega sveta, ki obstaja – ali pa tudi ne – pod nami. Na Žirovskem obstajata dve vrsti podzemlja, ločnica med njima pa poteka po dolini Račeve. Dolina je hkrati tudi ločnica med dvema precej različnima svetovoma z gledišča geološke sestave. Dolina Račeve je prehod iz alpskega v dinarski svet. Tako so kamnine, ki jih najdemo na desni strani reke Račeve – na Žirovskem vrhu, predvsem skrilavec in peščenjak, medtem ko levo stran – planotasti svet Opal, Izgorij in v nadaljevanju Vrha Svetih Treh kraljev ter prav tako Raven pri Žireh, Breznice in Mrzlega vrha – tvorijo kamnine apnencev in dolomitov.

Kamnine Žirovskega vrha so nepropustne, medtem ko so kamnine na levi strani doline Račeve vodopropustne. Rezultat tega so zelo površinske vode Žirovskega vrha in globoki vodni viri v hribih na levi strani Račeve. Temu ustrežna je tudi kakovost vode. Še en rezultat tega pa je tvorba podzemnih prostorov. Celoten masiv Žirovskega vrha jih nima, saj preprosto niso mogli nastati, to pa je ravno obratno na drugi strani doline. Predvsem planota Vrha Svetih Treh kraljev, Opal in Izgorij v svojih globinah vsebuje bogat, domala izjemen podzemni svet. Vrh Svetih Treh kraljev sicer pripada logaški občini, vendar zaradi neposredne bližine njegovo podzemlje večkrat štejejo za žirovsko. Enako je z Matjaževimi kamrami.

JAME NA ŽIROVSKEM

Merilo, ali je neki podzemni objekt jama ali ni, sta njena globina in dolžina. Če skupna

dolžina rogov presega deset metrov, lahko tak podzemni objekt štejemo za jama. To pomeni, da jo lahko registriramo, dobi svojo katastrsko številko in uvrstitev na zemljevid jam. Tako imamo trenutno v Sloveniji nekaj manj kakor 13000 registriranih jam. Največja gostota jam je na področju občin Sežana, Tolmin in Kočevje. Najgloblje jame najdemo v Kaninskem pogorju, kjer več jam presega globino tisoč metrov. Najgloblja jama je trenutno Čehi 2 z globino 1505 metrov. Najdaljši jamski sistemi pa so na področju matičnega krasa, čeprav je trenutno najdaljši jamski sistem na območju Tolminskega Migovca, to je jamski sistem z oznako M-16 in dolžino preko 37 kilometrov. Na širšem žirovskem področju najdemo okrog trideset registriranih jam. Najpomembnejše so Prekova jama, Jama na Opalah, Črna jama, Jama pri Svetih Treh kraljih in Matjaževe kamre. V nadaljevanju naj na kratko opišem dve najpomembnejši jami na našem področju.

PREKOVA JAMA

Na zahodni strani hriba Izgorje nad cesto Žiri–Rovte leži vhod v enega največjih biserov znotraj žirovskega podzemlja – v Prekovo jama. Ker njen vhod leži znotraj gozda Prekove kmetije v Izgorjah, smo ji dali ime Prekova jama. Vstopno brezno je bilo sicer poznano že prej in je služilo kot priročno smetišče. Z raziskavami jame smo jamarji začeli v letu 2012 in sprva očistili vse smeti iz dvorane pod vhodnim breznom. Nato smo v številnih akcijah jama dobro raziskali in dokumentirali. Čeprav globoko pod površino, v temi in vlagi, je vendarle vsak od nas lahko preskusil občutek, kako je stati na kraju, kamor prej še ni stopila človeška noga.

Jama je geološko in strukturno zelo podobna ostalim jamam na tem področju, predvsem Jami pri Svetih Treh kraljih. Jama je sicer zelo razgibana, vendar sledenje vedno bolj naraščajočemu potočku daje jami neko generalno sled. Tako smo nekega nedeljskega večera prišli do manjše dvorane, kjer je potok izgineval v neprehodno globino. Tu smo našli tudi nekaj bioloških ostankov – delce listja, korenine, celo jajčno lupino. Nato pa smo nad seboj zaslišali ropot mimo vozečega avtomobila. Znak,

da smo tik pod površjem. Po nekaj akcijah smo ozko pot, ki jo vodila na prosto, dovolj razširili, da je bilo možno priti skozi. Prekova jama je tako postala jamski sistem z ločenim vhodom in izhodom. Izhod kot najnižji del jame je 105 metrov nižje kot najvišje ležeči vhod in se nahaja tik nad cesto Žiri–Rovte. Rezultati meritev so pokazali, da je jama dolga 1020 metrov, ima 105 metrov višinske razlike in je tako trenutno najgloblji in najdaljši jamski objekt na Žirovskem. Raziskovanje jame je bilo v letu 2014 tudi nagrajeno kot eno izmed najpomembnejših jamarskih odkritij, in sicer s t. i. Putickovo nagrado, kar je najvišje stanovsko priznanje v jamarstvu v Sloveniji. Obisk Prekove jame zaradi globokih brezen za nejamarje sicer ni mogoč.

JAMA PRI SVETIH TREH KRALJIH

Negotovi časi med obema velikima vojnama, časi gospodarske in moralne krize so prinesli državno mejo v našo neposredno bližino. Ker je bil pričakovan ponoven spopad, do katerega je v nadaljevanju zares prišlo, le da v neslutelih razsežnostih, je novonastala Jugoslavija pričela s sistematično gradnjo obrambne linije med državama. Del nastajajoče linije je bil tudi▶

Bojan Jereb v Jami v Opalah.

rov na cesti med osnovno šolo in planinsko kočo na Vrhu Svetih Treh Kraljev.

Rov z nekaj manjšimi ovinki poteka v jugozahodni do zahodni smeri, to je nekako smer proti Brencetu. Po kakih 650 metrih se rov razdeli v dva pravokotna kraka. Levi krak se kmalu konča, v smeri desnega kraka pa je jašek, kjer bi bil po vsej verjetnosti zgrajen obrambni bunker. Krak se nato nadaljuje in ima izhod na severni strani hriba. Vendar je običajno v taki meri zalit z vodo, da je kot vhod ali izhod neuporaben. Sam tunel bi tako služil kakor oskrbovalna pot za utrdbe na koncu. Zelo podoben je skoraj dokončan sistem na Golem vrhu.

V vsej množici takratnega političnega in vojaškega vrenja pa se je zgodila še ena mala in takrat nepomembna stvar. V jamskem katastru se je pod številko 541 pojavil zapis: »Dvojno brezno v neki kaverni, 26 metrov globoko.« Skopost zapisa je verjetno možno pojasniti zaradi »vojaške skrivnosti«, naredila pa sta ga 30. 4. 1939 člana Društva za raziskovanje jam Ljubljana Ivan Michler in Alfred Šešerko. Danes ta zapis štejemo kot prvo omembo Jame pri Svetih Treh Kraljih. Nekateri sicer pravijo, da sta Michler in Šešerko raziskovala neko drugo brezno, katerega lokacija pa danes ni znana. Tega seveda zaradi pomanjkljivega zapisnika ne bo nikoli mogoče vedeti. Vsekakor je dejstvo, da so delavci med gradnjo tunela naleteli na naravno jamo, ki bi brez njega po vsej verjetnosti ostala neodkrita, saj nima nobenega naravnega vhoda. Umetni rov tako jamo predre na dveh delih.

Sprehod skozi jamo; po najbolj standardni poti v jamo vstopimo na desnem delu tunela. Že takoj na začetku je treba preplezati ozek kamin, ki ni bil nikdar opremljen z vrvmi, čeprav bi bilo to mogoče. Razloga sta v nekoliko otežkočeni dostopnosti in nekakšnem psihološkem svarilu, da vendar ne gre za povsem enostavno prehodno jamo. Kmalu nato sledi prečenje manjšega brezna in nato sprehod z manjšim vmesnim spustom po desnem rovu do brezna. Na dnu brezna imamo več opcij: lahko se spustimo v veliko dvorano in nato še dalje do sifona, lahko se sprehodimo skozi gorenjevaški rov, ki je ozka in dokaj narporna krožna pot, lahko pa izberemo enega od prehodov pod umetnim tunelom. Velika dvorana je največji enoten prostor v jami in gre za klasično podorno obliko dvorane. Povsem na dnu jame – najnižja točka je 77 metrov – je pritočno-odtočni sifon. V letu 2014 je bil ta sifon preplavan. Na drugi strani so ponovno suhi deli jame ter ponovno sifon.

Simon Primožič, Društvo za raziskovanje podzemlja (DRP) Škofja Loka

»Po sto metrih napornih ožin smo poširali še zadnjo, prej neprehodno ožino in odprlo se je čudovito kraško in prostorno, kar štirideset metrov globoko brezno, ki se je nadaljevalo v večji rov in prostorne dvorane v dolžini dvesto do tristo metrov,« je fotografijo Jame v Opalah opisal jamar Bojan Jereb ter dodal, da jamarja obkrožajo sigaste tvorbe, meglica pa nastaja zaradi dihanja in oddajanja toplote jamarjev ter velike vlage v zraku, efekt pa doda še bliskavica aparata.

Na levi strani ima jama tri znamenitosti. To so aragonitni rov, nihajoča skala in podstrešje. Aragonitni rov predstavlja najlepši del jame. Tu so t. i. aragonitni ježki. To so sigaste tvorbe v obliki ježkov in povsem bele barve. So tudi največja naravna vrednost jame, vendar so zaradi neodgovornega ravnanja na nekaterih delih precej poškodovani. Nihajoča skala je odlom velike skale, ki se je zasedrila na način, da dejansko omogoča nihanje. Podstrešje pa so najvišji deli jame in predstavlja hkrati tudi pot, po kateri se vrnemo nazaj v umetni rov. Tako za sprehod skozi jamo v normalni skupini – do pet udeležencev z boljšim ali slabšim jamarskim znanjem – potrebujemo tri ali štiri ure, naredimo precej vzponov in spustov, čeprav ima jama le 70 metrov višinske razlike, in prehodimo kar nekaj kilometrov napornih poti, kljub temu da jama obsega uradno 700 metrov dolžine.

Jama pri Svetih Treh Kraljih je velika naravna znamenitost. Takšna oblika jame, ki je nastala v dolomitnih kamninah, velja za veliko redkost. Enako tudi notranje sigaste oblike jame, ki v nekaterih delih povsem spominjajo na oblike, ki jih najdemo v jamah matičnega krasa. Čeprav danes o jami vemo precej, pa vendar še vedno obstajajo področja, o katerih ne vemo dosti ali nič. Tako so raziskave »sivih« področij ena od ključnih nalog za prihodnje aktivnosti po jami.

O JAMARSTVU

V žirovskem podzemlju v pretežni meri delujemo gorenjevaški jamarji. V Žireh nikoli ni

bilo jamarskega društva, zato so posamezniki iz Žirov v večini včlanjeni v Jamarsko društvo Gorenja vas, nekateri tudi v jamarski društvi Logatec in Tolmin. Obstaja tudi Jamarsko društvo Idrija, vendar je v zadnjem času precej neaktivno.

Začetki Jamarskega društva Gorenja vas segajo v leto 1972, ko je nekaj zagretilih posameznikov ustanovilo Jamarsko sekcijo Gorenja vas pri Jamarskem društvu Kranj. Čez nekaj let, točneje 23. marca 1983, pa je bilo v Gorenji vasi ustanovljeno samostojno društvo, ki deluje še danes. Pridobljeni so bili društveni prostori in osvojene vse tehnike modernega jamarstva. Jamarsko društvo Gorenja vas je zaradi svoje maskote včasih imenovano tudi Jamarsko društvo Jazbec. Zaradi zelo specifične dejavnosti društvo nikoli ni imelo širokega članstva kot, denimo, planinska društva. Vendar vseeno v okviru Jamarskega društva Gorenja Vas konstantno deluje okrog dvajset aktivnih članov. Poleg osnovnega poslanstva raziskovanja in dokumentiranja podzemnih jam se člani dejavno vključujemo tudi v naloge zaščite in reševanja, ohranjanja naravne dediščine in sodelujemo pri raznih dogodkih z drugimi društvi. Predvsem je poznan adrenalinski park na Blegošu, ki ga vsako leto pripravimo v okviru tradicionalnega pohoda na Blegoš v organizaciji Planinskega društva Gorenja vas. Člani sodelujemo tudi v organih Jamarske zveze Slovenije in kot aktivni reševalci v Jamarski reševalni službi. Vsi, ki se nam bi želeli pridružiti, ste prisrčno vabljeni! •

Pogovor in predstavitev knjige, ki je izšla v zbirki Žirovskega občasnika, je vodil Miha Naglič, sogovornika sta bila avtor teksta dr. Primož Lampič in Franc Temelj. Tanja Milinar

FOTOGRAFIJE IN FOTOKOLAŽI FRANCA TEMELJA

Stane Kosmač, akademski slikar

V petek, 1. marca 2019, zvečer je v Galeriji DPD Svoboda Miha Naglič, urednik Žirovskega občasnika, predstavil najnovejšo knjigo iz te knjižne zbirke, lahko bi ji rekli tudi mini monografija Franca Temelja in njegovega fotografskega opusa, ki jo je napisal in utemeljil dr. Primož Lampič, umetnostni zgodovinar, docent na oddelku za umetnostno zgodovino na ljubljanski filozofski fakulteti in kustos za fotografijo Arhitekturnega muzeja v Ljubljani.

Izšla je skupaj z Žirovskim občasnikom (ŽO) v začetku decembra 2018. Sprva naj bi v ŽO objavili le članek o Temeljevem delu, toda

dr. Primož Lampič je napisal tako obširen in temeljito ter poglobljeno zasnovan tekst, da se je uredništvo ŽO odločilo za natis knjige. Razgovor in predstavitev knjige je v galeriji vodil Miha Naglič, sogovornika sta bila avtor teksta dr. Primož Lampič in Franc Temelj. Zasnovo in oblikovanje knjige pa je predstavil Stane Kosmač. Obiskovalci predstavitev smo si lahko ogledali priložnostno razstavo najnovejših Temeljevih fotokolažev.

V več kot enournem pogovoru je dr. Lampič predstavil delo Franca Temelja od zgodnjih začetkov črno-belih fotografij do njegovega najnovejšega ciklusa fotokolažev. Prve napotke je Franc Temelj dobil že v osnovni šoli pri fotokrožku, ki ga je vodil učitelj Marjan Kočevar, in kasneje v srednji šoli pri mojstru fotografije Oskarju Dolencu. Ko se je zaposlil v taktatnem Kladivarju, je s prijateljem Mirkom Cankarjem in še nekaterimi ustanovil foto sekcijo pri Planinskem društvu Žiri. Uspelo jim je pridobiti mentorstvo znamenitega mednarodnega mojstra fotografije Vlastje

Simončiča, ki jim je pomagal nadgraditi in poglobiti že pridobljeno znanje.

Poslušalci smo bil kar presenečeni, ko nam je dr. Lampič predstavil pisano bero serij in ciklov fotografij in fotokolažev, ki na prvi pogled nimajo veliko skupnega, če jih samo motivno primerjamo. Motivno je opus res raznolik: krajine, portreti, žanrske fotografije, tihožitja, eksperimentalne fotografije, detajli, videni skozi mikroskop, itd., pri fotokolažih je pa največ krajine, figuralike, interierja in tihožitij. Raznolik in ustvarjalen je Temelj tudi pri fotografskih tehnikah, kot so črno-bele fotografije, barvni negativni, platenje diapozitivov, digitalna fotografija, fotogrami ipd. Kot pravi dr. Lampič, je Temeljevo ustvarjanje v serijah in ciklih oprto na en sam ali več premišljenih snemalnih protokolov. Ti se nanašajo na veroizpoved, romanje, gornišvo, topografijo, zgodovinsko dogajanje ... Najbližje sta mu krajina in detajl, čeprav tu in tam uporablja tudi figuraliko in portret. Za vsa njegova dela je značilno, da nimajo reportažnega značaja, pač pa sta mu bližje subjektivni vtis in naklonjenost do detajlov. S svojimi fotografijami in fotokolaži jasno izraža ironično distanco do našega, z vsakovrstnimi podobami in oglaševalskimi stereotipi nagnetenega sveta. Njegov avtorski in do neke mere agresivni poseg v že izgotovljeno fotografijo je pretežno usmerjen ravno proti tovrstni vizualni »poplavi« takih izdelkov, je povedal dr. Lampič.

Tako lahko rečemo, da smo poslušalci spoznali celotni fotografski opus Franca Temelja v vsej njegovi raznovrstnosti in večplastnosti. Res je sicer, da avtor svoje cikluse javnosti redno predstavlja, vendar ne vedno v Žireh. Kljub temu je bila predstavitev knjige in dela Franca Temelja za marsikoga prijetno odkritje. •

POGLEDI IRME KOPAČ

mag. Lucija Rupret

Likovna ustvarjalka Irma Kopač je od 24. marca do 7. aprila v Galeriji v zvoniku razstavljala izbor motivno in izrazno raznolikih slik širšega časovnega okvirja. Odprtja v nedeljo, 24. marca, ob 10. uri so se udeležili številni ljubitelji umetnosti. Za glasbeno popestritev je poskrbel kitarist Timotej Pivk, učenec 6. razreda Glasbene šole Škofja Loka.

Član društva Šmar Ciril Vidmar je pozdravil in nagovoril navzoče ter z besedami akademskega slikarja Mira Kačarja predstavil delo razstavljajoče ustvarjalke. Začetke in razvoj

svoje ustvarjalne poti je predstavila tudi avtorica sama. Čestitkam in dobrim željam za nadaljnje delo je sledilo prijetno druženje v edinstvenem ambientu galerije.

Irma Kopač je pridobila izobrazbo na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani in se zaposlila kot grafična oblikovalka. Pod mentorstvom akademskega slikarja Mira Kačarja je slikarsko znanje razvijala na likovnem tečaju Evridika v Sorici. Svojo ustvarjalnost izraža s slikarstvom in oblikovanjem izdelkov iz stekla in je že večkrat samostojno ali skupinsko razstavljala. Slikar Kačar postavlja ustvarjalnost Irme Kopač v slovenskem prostoru na posebno mesto in pravi: »Redkim uspe svojo ustvarjalnost razvejati tako široko in pri tem ohraniti umetniško raven v vseh segmentih. Njej to uspeva, njeno merilo je kakovost. Naj bo metrsko platno ali košček

stekla, list papirja, prazna stena, vsega se loti z enako odgovornostjo, v katero je vtkana toplina, ki sije iz njenih umetnin.«

V spodnjem delu galerijskega prostora je avtorica razstavila izbor javnosti že večkrat predstavljenih slik metuljev s čipkami, ki jih je Kačar opisal kot kontrastne po vsebini (strogo natančne in hladno bele žirovske čipke, na katere priletijo metulji, sinonimi nežnosti in poljubov) in barvah (kombinira barve, ki so nasprotno – komplementarne). Najnovejša serija slik, razstavljena v zgornjem delu galerije, se zdi motivno preprostejša, a vsebinsko kompleksnejša, saj, kot razlaga avtorica sama, izprašuje globlja vprašanja našega bivanja. Slikarki je izredno blizu vzhodna filozofija, celotno serijo najnovejših slik je uvidela v meditaciji. Slike imajo kvadratni format, ki ▶

TOMI ALBREHT – SLIKAR, KI POTUJE PO POTI IZOSTRENIH LIKOVNIH IN ESTETSKIH NORM

Tanja Mlinar

23. marca 2019 se je v Galeriji DPD Svoboda Žiri odprla razstava slik Tomija Albrehta. Njegova dela je predstavila umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Z glasbenim nastopom sta obogatili večer Petra in Marija Omejc. Razstava bo odprta do 21. aprila ob sobotah in nedeljah.

Tomi Albreht, rojen leta 1964, je mladost preživel v Račevi, sedaj z družino živi v Poljanah. Zaposlen je v Etiketi v Žireh.

Anamarija Stibilj Šajn je tako opisala njegovo ustvarjanje:

Tomi Albreht je z likovnim ustvarjanjem povezan že od osnovnošolskih let, zato je izbral nadaljnje izobraževanje na grafični šoli v Ljubljani. Po grafični šoli je znanja nabiral tudi pod mentorstvom Franca Novinca, Milana Eriča in Maje Šubic. Predvsem pa je s svojim predanim, neutrudnim in raziskovalnim likovnim delovanjem uril in utrjeval likovne veščine. Slikovno snovanje je vedno vodil v smeri prenašanja resničnosti, vendar je njegova ustvarjalna vloga skozi različne tehnike doživljala tudi spremembe. Začetki nedvomno pripadajo realizmu, nekateri ustvarjalni koraki so ga vodili celo proti hiperrealizmu.

Avtorsko svojstven slog izražanja je povezan s Tomijevim ukvarjanjem s tehniko pastela.

Tom Albreht v Galeriji DPD Svoboda ob odprtju razstave slik, 23. marca 2019. © Tanja Mlinar

Ta ga je povsem osvojila ob koncu 80. let preteklega stoletja. Avtorjevi ustvarjalni začetki pripadajo risbi s tempero, nadaljujejo se v tehniki olja, segajo pa tudi na področje akrila in akvarela, a pastel je njegova paradna disciplina, je tehnika, ki mu najbolj ustreza, s katero se lahko najbolj (p)osebno izrazi.

Njegov motivni svet je raznolik, predvsem posvečen lepotam domače krajine, njeni naravi, vasicam, ki gnezdiijo v slikoviti krajini, in še posebej domačijam, ki so znamenja prostora in časa pa ljudi in njihovega življenja. Je njihov dokumentarist, saj mnoge načjenja zob časa oziroma nekatere že izginjajo. Za vedno pa ostajajo v albumu avtorjevega opusa kot živ spomin in dokaz.

Tako je Tomi Albreht upodobil tudi Šarucovo hišo (Ivan Tavčar: Med gorami; Šarevčeva sliva). S to sliko si je prislužil prvo nagrado na Ex temporu Aljaževina 2017.

V naravnih okoljih odkriva travnate površine, rože, drevesa in iz vseh teh detajlov ustvarja

resnične in hkrati mogočne manifestacije prostora in časa. Zanimiva pa so mu tudi tihožitja. Ta so ga navduševala predvsem v preteklosti.

Tomi Albreht v slovensko krajinsko slikarstvo dodaja svoj list, svoj zapis, ki premore njemu lasten karakter in ustvarjalno moč. Čeprav se giblje po svetu realizma, ta v njegovih delih zaigra v avtorskem slogu. Še posebej pa je pomembno, da ob bogati beri likovnih del, ki jo izpričuje tokratna pregledna razstava, ter ob uspešnih sodelovanjih in predstavitev še vedno ohranja raziskovalnega duha. Ta ga sedaj vodi k detajlom. Ti so mu bili vedno blizu, a v najnovejših delih iz mikro naredi makro in tako se mu v ustvarjalnosti odpira nov list. Ja, prav drevesni list, ustvarjen na tak način, je tisti, ki ima bogastvo mikro likovnih detajlov, vzorcev popolnosti in estetske dovršenosti, za katero si vedno prizadeva mati narava, neutrudno pa tudi slikar sam, ki potuje po poti izostrenih likovnih in estetskih norm. •

ga mehča krožna enobarvno žareča notranjost. Vsaka slika ima prevladujočo barvo, vse pa so barve mavrice oziroma avre. Opaziti je opuščanje dekorativnega značaja podobe in nastop bolj minimalističnega izraza, ostaja pa zvestoba močnim, nasičenim barvam. Žareče barvne ploskve so osrediščene z eno samo podrobnostjo – očesom. Ta ima več pomenov. Avtorica oko pojmuje kot okno v svet ali v notranjost človeka, kot dejanje spregledanja ali pa kot oko nekoga, ki nas opazuje. Kvadratni format, simetričnost in radiacija – vse to so formalne značilnosti, ki podpirajo poduhovljen značaj del in pričajo o avtoričinem iskanju globlje vrednosti v sodobnem času. Pričajo o hvaležnosti na vsakem koraku in za vse v življenju. Pričajo o notranjem zadovoljstvu, ki temelji na zdravi uravnoteženosti med samozavestjo in ponižnostjo. •

Irma Kopač na dan odprtja razstave v zvoniku, 24. marca 2019. © Tanja Mlinar

GLASBENA ŠOLA ŠKOFJA LOKA – ODDELEK V ŽIREH

Luka Železnik,
pomočnik ravnatelja Glasbene šole Škofja Loka

Glasbena šola Škofja Loka v letu 2019 praznuje 70-letnico delovanja. Pouk poteka na matični šoli v Puštalskem gradu in v treh oddelkih: v Železnikih, Gorenji vasi in Poljanah, že od leta 1976 pa tudi v Žireh.

Našo šolo obiskuje 444 učencev, od tega štiriintrideset v Žireh, kjer je pouk različnih instrumentov in nauka o glasbi v prostorih Osnovne šole Žiri. Nad napredkom učencev v okviru individualnih ur v letošnjem šolskem letu v Žireh bdi šest visoko kvalificiranih učiteljev, ki nanje prenašajo svoje bogato znanje in izkušnje, predvsem pa ljubezen do glasbe: Tomaž Hostnik poučuje klavir, Lenart Rupar kitaro, Jaka Strajnar tolkala, Rok Krajnc trobila, Aljoša Pavlinc klarinet in kljunasto flavto, Anuša Plesničar pa violino. Poleg individualnih ur instrumenta vsi učenci obiskujejo tudi skupinski pouk nauka o glasbi, ki ga poučuje glasbena pedagoginja Tina Martinčič. V naslednjem letu načrtujemo razširitev s programom Glasbene pripravnice

UČITELJI SE MED ŽIROVSKIMI UČENCI DOBRO POČUTIJO

Jaka Strajnar, prof., tolkala

V Žireh poučujem tolkala od ustanovitve tolkalnega oddelka leta 1999. Takrat sem še kot dijak in nato študent vsako soboto zjutraj »potoval« proti Žirem in z velikim veseljem poučeval štiri izjemno marljive učence. Danes je cesta proti Žirem neizmerno boljša, tudi moje izkušnje so bistveno bogatejše, a ključ za uspešen napredek in razvoj oddelka še vedno ostaja v motivaciji. S pozitivnim pristopom mi je uspelo ustvariti tako prvo kot vse nadaljnje generacije, ki so še vedno dejavne in večinoma zelo glasbeno aktivne, kar mi daje potrditev in navdih za uspešno delo še naprej.

Kot mentor Rock skul benda sem v Žireh dejaven od njegove ustanovitve v letu 2010. V zasedbi so se zvrstile tri generacije učencev. Z bandom smo nastopali na vseh večjih prireditvah v šoli in izven nje ter z drugo generacijo gostovali celo v Nemčiji. Trenutna zasedba je ponovno izjemna in iz vaje v vajo boljša. Všeč mi je, ker so učenci zelo zainteresirani, si želijo dodatnih vaj in predlagajo skladbe, ki bi jih nujno morali igrati. Takšnim učencem

Pustni nastop učencev glasbene šole Škofja Loka, oddelek v Žireh, v večnamenskem prostoru osnovne šole. Domen Klemenčič

za najmlajše nadobudne glasbenike, poleg naštetih instrumentov pa želimo na oddelku ponovno vzbuditi zanimanje za saksofon in vpeljati pouk violončela.

V okviru Glasbene šole Škofja Loka deluje več večjih zasedb, v katere se vključujejo tudi učenci oddelka v Žireh: pihalni, godalni, harmonikarski, kitarski in dva jazzovska orkestra. Eden izmed njiju je »Rock skul bend«, ki ga na oddelku v Žireh vodi Jaka Strajnar.

Nastopi naših učencev si sledijo čez vse leto. Učencem žirovskega oddelka lahko spet prisluhnete že 25. aprila na letnem koncertu

v Stari šoli, nato pa še 15. maja na koncertu v cerkvi sv. Ane na Lednici in 21. junija v središču Žirov v okviru dogodka Živimo Žiri. Občasno se učencem poleg korepetitorjev na odru pridružijo tudi njihovi mentorji.

Poleg nastopov na lokalni ravni se učenci naše šole s svojimi mentorji udeležujejo tudi tekmovanj za mlade glasbenike v Sloveniji in tudi v tujini, na katerih vsako leto dosegajo lepe rezultate. Po končanem šolanju se naši učenci radi vključujejo v društva in ljubiteljske orkestre, saj med šolanjem pri nas pridobijo vsa znanja in veščine, ki jim omogočajo ljubiteljsko glasbeno udejstvovanje.

Lenart Rupar z učenko Rebeko Cankar. Lenart Rupar

seveda z veseljem ustrezem in mislim, da nas čaka še veliko lepih ter uspešnih trenutkov.

Lenart Rupar, prof., kitaro

V Žireh že dvajseto leto poučujem kitaro in

v tem času se je zamenjalo veliko učencev. Pred časom sem izvedel, da je učenka, ki sem jo poučeval prvo leto, že poskrbela za »novi rod kitaristov«.

Že od samega začetka se počutim enako ►

sprejetega kot na matični šoli. Glasbena šola Škofja Loka je postala del žirovske osnovne šole. Njen ravnatelj Marijan Žakelj je bil vedno naklonjen glasbenemu ustvarjanju in vedno najde prostor in čas za realizacijo dobrih idej.

Zakaj se tako dobro počutim na oddelku v Žireh?

Ker poučujem v zgornjem nadstropju, imamo v učilnici popoln mir za ustvarjanje. Všeč so mi velika okna in s tem veliko sonca v učilnici, najbolj pa me nagovarja dejstvo, da so otroci in njihovi starši tu še zelo pristni. Nerazvjenost enih in drugih pripomore k temu, da so odnosi med nami boljši.

Rok Krajnc, trobila

Poučevanje v Žireh sem vzljubil predvsem zaradi kraja, v katerem je vse blizu, in prijaznih ljudi, ki premorejo zelo veliko ljubezni do kulture in drugih dejavnosti, ki so z njo povezane. Sam sem s svojimi učenci izredno

zadovoljen in si želim, da bi bile Žiri znane po odličnih glasbenikih in še posebej trobilcih, ki se bodo radi vključevali tudi v domači pihalni orkester in sooblikovali glasbeni utrip kraja.

Tina Martinčič, prof, nauk o glasbi

Na oddelku v Žireh poučujem nauk o glasbi – po domače »glasbeno teorijo« (note, intervale, akorde, ritmične in melodične nareke in vse, kar sodi zraven). Nobena ura ne mine brez petja pesmic in poslušanja glasbe. Včasih tudi zaplešemo (to je všeč zlasti učencem nižjih razredov) ali kaj zaigramo oziroma skladbo spremljamo z lastnimi glasbili, pri čemer znajo biti učenci zelo izvirni. Pri pouku smo še kako ustvarjalni: učenci rišejo ob glasbi, si izmislijo besedilo na dano melodijo ali obratno. Takrat prideta na plano njihova muzikalnost in domišljija. Opažam, da ne ene ne druge pri žirovskih učencih ne manjka. Všeč mi je delo z otroki. Glede na to, da sem

tudi sama Žirovka, se med domačimi učenci dobro počutim. Sploh mi je všeč njihova iskrenost. Veselim se, da bomo z naslednjim šolskim letom tudi v Žireh pričeli z Glasbeno pripravnico, pri kateri bodo mlajši otroci skozi igro razvijali svoje glasbene sposobnosti in spoznavali inštrumente. •

Razpis za vpis novih učencev v Glasbeno šolo Škofja Loka bo objavljen 6. maja 2019 na spletni strani www.gsskofjaloka.si, sprejemni preizkus pa bo v četrtek, 23. maja, v prostorih Osnovne šole Žiri. Kontakt: info@gsskofjaloka.si, 041 637 337 •

RAZSTAVE

Galerija Svoboda

Velika soba: Okroglo, razstava okroglih čipk (slovenskih, ruskih, nemških, italijanskih, hrvaških, neznanih ...)

Mala soba: Moja najljubša ura

Občina Žiri

Pišem in klekljam, samostojna razstava pisateljice Tončke Stanonik
Razstava izdelkov Čipkarske šole Žiri

Galerija klekljane čipke A. Primožič 1888

Okroglo s konca 19. in iz začetka 20. stoletja v vzorcu in klekljani čipki
V čipke ujeta svetloba, potujoča razstava

Kapela Male Cvetke

Ročne spretnosti, društvo invalidov

Galerija v zvoniku

Razstava del slikarke Maje Šubic

Muzej Žiri

Razstava del Tomaža Kržišnika, slikarja, ilustratorja, oblikovalca
Stalne muzejske zbirke

MUZEJ ŽIRI bo odprt v soboto

27. 4. in v nedeljo 28. 4. od 10. do 18. ure, vodeni ogledi bodo: 27. 4. ob 17. uri in 28. 4. ob 10. in 15. uri, preostale dni po dogovoru na tel. št.:

Rok: 031 532 798,
Ivanka: 040 841 490

13. SLOVENSKI KLEKLJARSKI DNEVI V ŽIREH

Turistično društvo Žiri

tel.: 041 439 139, e-mail: info.tdziri@gmail.com

INFO-HIŠKA in stojnica z novimi turističnimi spominki bo odprta vsak dan od 9. do 19. ure.

Voden ogled Žirov in razstave Tomaža Kržišnika ter stalne muzejske zbirke bo 27. 4. ob 16. uri, 28. 4. ob 9. in 14. uri, 1. 5. ob 11. uri.

KD Cvetke INFORMACIJE

Tanja Mlinar: 040 425 120
Mojca Albreht: 040 284 676
Valči Žakelj: 041 688 327

Klekljarsko društvo
Cvetke Žiri

etiketa

alpina

UGODNI NAKUPI V PRODAJALNAH ALPINA

Trgovini bosta odprti:
v soboto, 27. 4. 2019, od 7. do 17. ure,
v nedeljo, 28. 4. 2019, od 8. do 13. ure,
29. 4. in 30. 4. 2019, od 8. do 19. ure.

PROGRAM PRIREDITEV

Sobota, 27. april:

11.00: slavnostno odprtje 13. slovenskih klekljarskih dni in razglasitev rezultatov natečaja, v kinodvorani

13.00: zabavno tekmovanje za otroke, v centru Žirov

15.00: tekmovanje v klekljanju, v avli kinodvorane

balinarski turnir s pričetkom ob 9.00, balinišče Žiri

ves dan stojnice domačih izdelkov, v centru Žirov

ves dan cvetlični sejem, TD Žiri, v centru Žirov

Nedelja, 28. april:

Okrogle sladice

10.00 – 11.00: zbiranje sladice v avli kinodvorane
11.00 – 15.00: ogled in ocenjevanje (ocenjujejo gledalci in komisija)
15.30: razglasitev rezultatov

Mladi raziskovalci pred osnovno šolo. Petra Novak

VZBUDI MI ZANIMANJE IN BOM RAZUMEL

dr. Petra Novak,
OŠ Žiri

Z gornjo mislijo smo na osnovni šoli letos že 15. leto pristopili k državnemu gibanju mladih raziskovalcev, ki ga organizira Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Tako je v letošnjem šolskem letu trinajst učencev pod mentorstvom učiteljev izdelalo osem raziskovalnih nalog z različnih tematskih področij.

Po šolski predstavitvi svojih nalog oziroma rezultatov so mladi raziskovalci svoje delo zelo uspešno zagovarjali na regijskem srečanju, ki je bilo 3. aprila 2019 na Biotehniškem centru Naklo. V splošnem smo na regijski ravni zaznali upad zanimanja mladih za raziskovanje, tako z osnovnih kot srednjih šol. Zato gre našim učencem v prvi vrsti pohvala za vztrajnost in za dokončanje začetega dela, saj so naloge naše šole predstavljale tretjino vseh izdelanih raziskovalnih nalog s celotne Gorenjske. V Žiri smo se vrnili s petimi prvimi mesti, dvema drugima in enim tretjim mestom. Prvo mesto so dosegli učenci Tjaša Bogataj, Ana Šenk in Ana Podobnik, Nejc Šubic, Neja Bogataj, Tjaša Eniko, Larisa Režen in Rebeka Cankar. Drugo uvrščeni sta bili nalogi Teje Bogataj in Laure Kepec ter Mateja Burnika; Jurij Erznožnik in Luka Čadež pa sta dosegla tretje mesto. Kar sedem nalog pa se uvrsti na državno srečanje, ki poteka po dvokrožnem sistemu. Vse izdelane raziskovalne naloge si je mogoče ogledati na šolski spletni strani Mladih raziskovalcev za

razvoj Žirov (zavihek Projekti).

Tjaša je v raziskovalni nalogi Puberteta pa to iskala odgovore na vprašanja, kaj in koliko mladi, tj. žirovski osnovnošolci, vedo o puberteti in o spremembah, ki se takrat z mladostnikom dogajajo. Ana Šenk in Ana Podobnik sta z raziskovalno nalogo iz zgodovine ugotavljali, kako in kje so si včasih privoščili počitnice, kakšna je bila njihova nastanitev ter kako je bilo s počitnicami v okviru kolonij. Ob 100-letnici prvega zgodovinskega romana Visoška kronika so se Neja, Tjaša in Larisa spraševale, ali obstaja resnična Barbara iz Visoške kronike in koliko trditve in opisi književnih oseb iz romana v resnici držijo. Kakšna pa je bila pot od filma do selfija, torej kako je potekal razvoj fotografije in kakšen odnos imamo posamezniki do nje, kaj fotografiramo in kako je z javnimi objavami fotografij, sta raziskovali Laura in Teja. Neja je zanimalo, ali je avto-moto šport (rally) varen šport in kakšna je varnostna oprema dirkačev in sodnikov tudi na tekmah v okolici Žirov. S ciljem ugotoviti, kako so včasih v Žireh izdelovali beton in kakšna je tlačna trdnost betona treh objektov iz treh časovnih obdobj različne namembnosti, je svojo nalogo izdelal Matej; Luka in Jurij pa sta razmišljala, kako je s telovadnicami na prostem v Žireh in s podatki, dobljenimi preko raziskave, načrtovala dodatne lokacije tovrstnih telovadnic. Rebeka je s poskusom med osnovnošolci ugotovila, da besedilna naloga ni huda nadloga, saj je raziskovala povezavo med matematiko in slovenščino. In v svojem sklepu je Rebeka zapisala trditev, ki ji lahko vsi pritrdimo: *Matematika je edini predmet, kjer nekdo kupi štiriinšestdeset lubenic in nihče ne vpraša, zakaj.* •

Jerneja Trček, Nena Kajnič in Lara Kavčič, učenke 9. a razreda.
 Jožica Kacin

UČENCI ZBIRAJO ODPADNI PAPIR

Jožica Kacin

27. marca je bilo v centru našega mesta še posebej živahno. Mladi so polni energije in dobre volje s hitrimi koraki, v večjih ali manjših skupinah, dvojicah ali posamezno tekali okrog in z različnimi ročnimi prevoznimi sredstvi prevažali papir.

Tri dekleta iz 9. a razreda so povedala, da papir pobirajo po domovih oziroma povsod, kjer ga lahko dobijo. Imajo ga že veliko, toda radi bi ga še več. Zato prosijo vse, ki papirja še niso oddali, da pokličejo koga od učencev ali pa ga kar sami pripeljejo v kontejner pred osnovno šolo.

Kupnina od nabirke bo namenjena za pokritje stroškov valetov in končne ekskurzije. Obojega se že veselijo, čeprav jih pred tem čakajo še naporni dnevi ob preverjanju znanj in zaključevanju ocen. Toda po opravljenih obveznostih bo zabava veliko slajša. Na končni izlet bodo šli 6. in 7. junija v Radence. •

REŠEVANJE ŽAB

Rebeka Cankar

V sredo zvečer, 3. aprila 2019, smo se učenci pri izbirnem predmetu Organizmi v naravi in umetnem okolju odpravili v Smrečje, da bi reševali žabe.

Tja smo se odpravili z avtobusom. Najprej smo si razdelili močnejše svetilke, ki so nam jih posodili člani Gasilskega društva Račeva, ter se zavarovali z odsevnimi jopiči, ko pa je bilo za varnost poskrbljeno, smo se odpravili okoli Račevskega jezera, kjer smo takoj opazili prve žabe. Učenci smo z žabami ravnali pazljivo, a odločno, tistim, ki v tem niso bili najbolj vešč, pa je prijem žabe odlično predstavila učiteljica Julijana Gantar, ki nas je spremljala pri našem terenskem delu.

Učenci smo se nato previdno odpravili na cesto, kjer smo takoj začeli pobirati žabe. Videlo se je, da smo nad živalmi preprosto navdušeni, saj se dvoživk nismo dotikali z nekim odporom, pač pa pazljivo in nadvse previdno. Mimo se je vsake toliko časa pripeljal avtomobil in kakšno žabo, ki je bila na cesti, tudi povozil, a veliko večino smo uspeli obvarovati te usode. Videlo se je tudi, da se je avto v očeh učencev prelevil iz nečesa normalnega, ki te

Učenci osnovne šole z mentorico Julijano Gantar so v Smrečju s ceste gotovi smrti iztrgali veliko dvoživk in hkrati spoznavali njihovo življenjsko okolje. Darjan Kacin

nekam pripelje, v nekaj nečloveškega, ki je prišlo naravnost iz pekla, le da povozi čim več žab. Toda ni bilo vedno tako. Nekaj prijaznih voznikov je namreč vozilo skrajno previdno in pod njihovimi kolesi ni izdihnila skoraj nobena žaba. Učenci smo vedra, v katera smo dajali žabe, redno praznili v bližnje mrestišče,

našli pa smo tudi nekaj krstač in enega pupka. Na koncu smo skupaj odšli do mrestišča in opazovali žabe, ki so srečno plavale. Ko smo se vrnili domov, smo bili utrujeni, saj je bilo že pozno, a hkrati zelo zadovoljni, saj je toliko dvoživk ušlo kruti smrti (za katero smo vsaj v tem primeru krivi izključno ljudje). •

KLEKLJARICE PRED ŠTALARJEVO HIŠO V STARIH ŽIREH

Rok Klemenčič

Pričujoča fotografija je še en dokaz o klekljanju kot pomembni dejavnosti Žirovk in Žirovcev v 20. stoletju. V skrbi za preživetje številnih družin ter za prispevek k višjemu družinskemu proračunu so dneve in večere preživljali za »povštri« ter izdelovali klekljane čipke za prodajo.

Tako jih je zbrane konec 50. let pred nekdanjo Štalarjevo hišo v Starih Žireh, ki je nudila streho številnim družinam, kot tudi njena soseda Stara šola, ujel v svoj objektiv meni neznani fotograf. Ropot klekljev je prekinjal vrišč otrok, ki so se igrali v neposredni bližini. Toplo sonce ter medsebojno druženje sta jih prignala iz notranjosti, da so ob klepetu lajšali tegobe dolgoletnega sedenja in težav, ki jih je

Klekljarice pred nekdanjo Štalarjevo hišo v Starih Žireh. Fotografija je nastala konec petdesetih let in je vzeta iz foto albuma pokojne mojstrice klekljanja Ive Sobočan.

prinašalo življenje. Na Štalarjevo hišo danes spominjajo dva kamnita portala in podporni stebri obočne konstrukcije ter pripoved tistih,

ki so otroštvo in mladost preživeli v njenem zavetju, na tradicijo klekljanja pa vsakoletni Slovenski klekljarski dnevi. •

Polni energije pred štartom na polmaratonu v Novem Sadu v Srbiji, 24. marca 2019. Arhiv SportKa.

NOVOSADSKA TEKAŠKA SIMFONIJA

Katja Rakušček, Metka Bogataj

Že pitagorejci so govorili, da nebo, zemljo, bogove in ljudi držijo skupaj skupnost, prijateljstvo, red, zmernost in poštenost. Nas med drugim združujeta še tek in želja po gibanju. Vsak človek išče smisel pod soncem. Vse več je tistih, ki ga najdemo v zmernem, do telesa prijaznem celostnem gibanju. Rekreativni tek vsakemu od nas pomeni različno izkušnjo in vrednoto, nekaterim dobro družbo, zdravje in počutje, spet drugim preizkušanje meje telesnih in psihičnih zmogljivosti. Nekateri bi bili radi hitrejši, drugi bi radi v teku zgolj uživali in se prijetno sprostiti. Vsak pa ima v sebi željo po gibanju. Tem ciljem sledimo tudi na tekaških in funkcionalnih vadbah SportKa, kjer lahko vsak posameznik najde sebi primerno skupino za odličen trening in sprostitev. Od popolnih začetnikov do že izkušenih maratoncev. Prelepe so žirovske stezice in okoliški hribi, z veseljem jih raziskujemo s tekom in vedno znova smo hvaležni za naravo, ki nas obdaja. Tečemo celo leto, tudi zima je prekrasen letni čas za gibanje v naravi. Vsak zgodnji pomladni maraton pa nam da še dodatno motivacijo za treninge. Tako nismo kot medvedi, ki se šele pomladi prikradejo iz svojih brlogov. Mi smo takrat že v »top formi«.

Horacij je zapisal: »Za ladjo, ki ne ve, kam plove, nobena smer ni prava.« Mi, tekači SportKa, pa točno vemo, v katero smer plovemo, in tudi letos smo »odpluli« proti Donavi v Novi Sad, kar osemindvajset tekačev in šest zvestih spremljevalcev oziroma navijačev. Tek, smeh in dobra volja so rdeča nit teh naših popotovanj. Rezultati sicer niso najpomembnejši, a kljub temu, kot se za trmaste Žirovce spodobi, damo na teku od sebe tisto najboljšo. In vedno so tudi rezultati

na maratonu odlični. Tudi letos je bilo tako. Na polmaratonski razdalji smo bile v prvi deseterici kar štiri Žirovke – Katja Rakušček tretja, Irena Gluhododov peta, Martina Erznožnik šesta in Nastja Kavčič deveta; Klemen Poljanšek, naš najhitrejši tekač, se je uvrstil na deveto mesto.

Novosadski polmaraton bo tako v vseh nas pustil spet en močan, na trenutke tudi vroč in soparen pečat. Ni nam bilo mar precej dolge vožnje tja in nazaj, kajti na mejah ne poznajo milosti in pregledajo tako, kot carinikom pač pritiče. Predvsem tja je bila vožnja izjemno zanimiva. Popestrila pa sta jo s svojo domiselno akcijo Bojč in Klemen. Izmisliła sta si tudi tekmovanje trojk po posebnem izboru. Štela so leta, teža in seveda kategorija, kamor sta nas predhodno uvrstila. Brez smeha in zabavnih besednih vložkov seveda ni šlo. Trojke so se tudi na tekmi več kot odlično izkazale, saj so prav vse uspešno pretekle ciljno črto. Vsako leto se že standardni zasedbi pridruži še kakšen novinec in tudi letos je bilo tako. Dekleta so tu prevladovala in ponosni smo lahko nanje, da so zbrale pogum. Tek nam sodelujočim pomeni trenutke, ko lahko damo na stran vsakdanje težave in se dobro predihamo, s tem pa izdihamo tudi odvečen stres. Vsakoletno potovanje v eno od znanih mest pa pomeni še dodatno motivacijo, kajti na takem potovanju zaživimo kot ena velika tekaška družina, ki dihamo drug z drugim in navijamo vsi za vse. Večerna druženja in dnevna pohajkovanja v prostih trenutkih pomenijo ogromno. Prijazno in gostoljubno mesto, kar Novi Sad je, pa nudi poleg vsega še obilico lepot in tudi lepemu vremenu se je treba zahvaliti, da smo zares uživali v enkratnih pogledih s Petrovaradinskega grajskega griča ter si oči spočili na valovih leno tekoče Donave. Novosadčani so izjemno prijazni in predvsem nikamor ne hitijo. Že sprejem v hotelu je dokazal, da težav z njimi ne bomo imeli.

Ob povratku proti domu smo vsak na svoj na-

čin premelevali dogodke, vsi smo si bili enotni, da je seme te tekaške navdušenosti med nas počasi, a zelo vztrajno in na nevsiljiv način zasejala naša Katja, za kar smo ji navijači in tekači izrekli tudi skromno zahvalo. So športni rezultati, ki so pomembni, so pa tisti drugi rezultati, ki se jih ne da izmeriti, še veliko pomembnejši. To je naša povezanost. Ne smemo pozabiti na naše zveste navijače, brez katerih tako potovanje kot tekmovanje ne bi imelo takega žara.

Kaj pa zdaj? Ja, treningi so že napisani, pridno se jih udeležujemo in vsak ima zase svoje načrte, rezultatske ali zgolj tek za zdravje, kondicijo in vitalnost. Ob letu osorej pa prav gotovo zopet odpotujemo na novo lokacijo. Nekako se nam je Donava vtisnila v lep spomin in nas vleče ob njene bregove. Strauss je napisal prelep valček Na lepi modri Donavi, mi SportKini tekači pa bi morda spisali tekaško simfonijo Ob lepi modri Donavi. Pustimo se presenetiti. •

Razvojna agencija Sora, d. o. o., vas v okviru projekta SPOT svetovanje Gorenjska vabi na usposabljanje z naslovom

POSLOVNA KOMUNIKACIJA V ANGLEŠKEM JEZIKU

ki bo v torek, 7. maja. 2019, in četrtek, 9. maja. 2019, (od 17.00 do 19.30) ter torek, 14. maja 2019, (od 17.00 do 20.15 ure) v Veliki sejni sobi Upravne enote Škofja Loka, Poljanska cesta 2, Škofja Loka.

IZ VSEBINE USPOSABLJANJA:

- ponovitev osnovnih slovnčnih struktur na praktičnih primerih,
- predstavitev sebe, podjetja in dejavnosti podjetja,
- pisna komunikacija (e-pošta, reklamacije, ponudbe, povpraševanje, vabila, dogodki in promocija),
- govorna komunikacija (telefonski pogovori, vodenje sestankov, predstavitev).

USPOSABLJANJE JE NAMENJENO: mikro, malim in srednje velikim podjetjem ter potencialnim podjetnikom.

Usposabljanje je za udeležence **brezplačno**.

PRIJAVE in DODATNE INFORMACIJE:

Prijave so obvezne. Vašo prijavo pričakujemo do srede, 24. aprila 2019 na tel. št. 04 50 60 220 (Jana Šifrar) ali e-mail naslovu jana.sifrar@ra-sora.si, kjer smo vam na voljo tudi za dodatne informacije.

DVAKRAT ZLATI NA FESTIVALU TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Vlasta Pečelin, Andreja Bogataj, Vesna Krvina,
mentorice krožka

Z učenci turističnega krožka smo tudi letos sodelovali na festivalu Turizmu pomaga lastna glava, ki ga organizira Turistična zveza Slovenije. Tema letošnjega tekmovanja je bila Turistični spominek mojega kraja.

Sodelovanje na festivalu vključuje izdelavo turistične naloge, osredotočeno na oblikovanje turističnega izdelka in njegovo predstavitev na turistični tržnici. V naš turistični izdelek/spominek smo povezali tradicijo klekljanja, čevljarstva in krajevno legendo. Poimenovali smo ga Žirovske sanje. Med izdelavo novega turističnega spominka smo bili pozorni na uporabo ekoloških in lokalnih materialov, privlačen dizajn, povezavo z lokalnim okoljem ter zgodbo, ki jo bo spominek sporočal. Vsak turistični spominek mora imeti neko sporočilo, zgodbo. V našo, ki je naše avtorsko delo, je ujeta zgodba zmaja Lintverna, prizadevnega čevljarja ter spretnost klekljarice, ki je iz tanke niti izdelala pravo mojstrovino – nežno čipko.

Učenci turističnega krožka na tržnici v Domžalah, kjer so prejeli priznanje za najboljšo turistično nalogo. Vlasta Pečelin

Oba sta s svojim delom na trdi žirovski zemlji omogočila skromno preživetje družine. Nalogo in spominek smo predstavili na turistični tržnici v Domžalah. Bili smo več kot odlični. Prejeli smo zlato priznanje za najboljšo turistično nalogo, bila je med najbolje ocenjenimi izmed več kot petdesetimi tekmovalnimi nalogami iz cele Slovenije. Za celostno predsta-

vitev na tržnici ter nalogo skupaj je komisija našo ekipo ocenila kot eno najboljših med vsemi sodelujočimi in nam prav tako podelila zlato priznanje. Konec aprila se bomo skupaj z vsemi zmagovalnimi ekipami še enkrat predstavili na turistični tržnici v Mariboru. Nalogo Žirovske sanje lahko v celoti preberete na spletni strani Osnovne šole Žiri. •

POGREBNE STORITVE
hipnos d.o.o.
051/620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Iztokova 8,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, fax: 01/ 361 65 06, www.hipnos.si

www.hipnos.si
Dežurni telefon 24h: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

AKRIS d.o.o.

**Prevozi v
in iz tujine**

**Dežurstvo
24 ur na dan!**
Tel.: 031 / 742 011

Mišače 1, Kamna Gorica
tel.: 04/533-33-65,
fax: 04/530-8-530
e-mail: akris@akris.si

GSM: 041 / 756 - 173
www.akris.si

**Ko ugasne
življenje**

ŠESTDEŠET LET JUDA V ŽIREH IN TRETJI POKAL ŽIROV

Andraž Tušek

Letos teče že šestdeseto leto od ustanovitve Judo kluba Žiri. Gre za dolgo obdobje, v katerem je klub doživel padce in vzpone, v zadnjem obdobju predvsem vzpone. Lahko trdimo, da je po številu članov in številu vadečih judoistov v vseh starostnih skupinah na samem vrhuncu od začetka delovanja.

Z nostalgijo se sicer spominjamo močne članske ekipe, ki je pred desetletji dosegala uspehe na republiški in državni ravni. Veterani Judo kluba Žiri poudarjajo, da so bili v sedemdesetih in osemdesetih izredno homogena ekipa z dobrimi rezultati tako pri mladincih kot članih. Težko je sicer primerjati takratni in današnji čas, pa vendarle doseganje take homogenosti ostaja eden izmed izzivov za prihodnost.

Poleg rezultatov je pomembno, da so člani kluba vedno delovali za skupni cilj, ki je bil izrazito kolektiven. Vsakokratni predsedniki kluba so se morali »brihtati«, kako zagotoviti dovolj sredstev in trenerskega kadra za vadbo. Z leti je tudi vedno težje motivirati otroke, saj je ponudba prostot časovnih aktivnosti v Žireh zelo narasla. Tudi prispevek vseh trenerjev skozi desetletja je ključen. Posamezniki, ki so pripravljene večkrat na teden trenirati otroke in jih ob koncih tedna spremljati po tekmah v Sloveniji, predstavljajo glavno jedro kluba. Brez teh trmastih vlečnih mul juda danes v Žireh ne bi bilo več. Hvaležni smo lahko tudi generacijam judoistov, ki so vztrajali pri treningih v neustreznih prostorih, kjer je bilo treba nešteto krat postaviti in pospraviti blazine, saj judoisti niso imeli svoje telovadnice, kar je minimalni standard že desetletja. Tudi tu se klubu obeta prelomnica v letu 2020, ko bo v novi telovadnici pridobil svoje prostore. V našem klubu je bilo tudi nekaj posameznikov, ki so v posameznih časovnih obdobjih prerasli dimenzije kluba in se uveljavili na državnem in mednarodnem prizorišču. Judo klub Žiri je skozi celo zgodovino negoval prijateljske odnose z največjimi judo klubi v Sloveniji. To je odprlo pot našim najboljšim tekmovalcem, da so se prebili na površje, nekateri celo do olimpijskih iger. Verjamemo, da ustanovitelji kluba v petdesetih niso niti sanjali, da bo klub doživel tako usodo.

3. judo pokal Žirov, 9. marca 2019 v športni dvorani osnovne šole. Darjan Kacin

Samo upamo lahko, da bodo ljudje ob današnjem tempu še imeli voljo sodelovati kot trenerji in organizatorji tekmovanj v klubu. Zgodovina uči, da se splača vztrajati, saj se leta trdega treninga pokažejo z zamikom. Treba je vztrajati, tudi ko se zdi, da ni smisla in da je vse pretežko. Judo zahteva fizično, taktično, tehnično in duhovno zorenje človeka, kar je podlaga za uspešno tekmovanje in za življenje izven blazin nasploh. Lekcije juda presegajo šport; judo je način življenja.

Ob tem jubileju je bila letos že tretje leto zapored izpeljana tekma za judo pokal Žirov. Pokal je slavnostno začel Pihalni orkester Alpina. Podeljena so bila tudi priznanja posameznim članom. Priznanje za velik doprinos klubu v zadnjih letih je prejel Franci Reven, naziv častnega člana kluba Milan Jereb starejši, za pomoč in podporo klubu pa so priznanje prejeli Občina Žiri, Judo zveza Slovenije, Osnovna šola Žiri, Alpina in Etiketa. V športni dvorani Osnovne šole Žiri so se na treh tatamijih najbolje odrezali judoisti in judoistke Judo kluba Žiri, ki je s tem ubranil že tretji naslov najboljšie ekipe za pokal Žirov. Posamično je v starostni skupini do štirinajst let prvo mesto osvojila ekipa Judo kluba Bežigrad, v starostni skupini do dvanajst let pa ekipa Judo kluba Komenda.

Tekmovanje z leti pridobiva na obsegu in kakovosti, letos je bilo drugič uradno za pokal Judo zveze Slovenije. Zelo je tudi pomembno, da se ohranja tekmovanje za najmlajše, saj imajo le-ti tako dodatno spodbudo za redno udeležbo na treningih. •

URŠA SEDEJ IN ANDRAŽ JEREB DRŽAVNA PRVAKA

Gregor Mlinar

V soboto, 23. marca 2019, je v Lendavi potekalo državno prvenstvo za člane in članice ter državno prvenstvo za mlajše kadete in kadetinj. Nastopalo je tudi kar nekaj Žirovcev.

Andraž Jereb, ki sicer tekmuje za Judo klub Z'dežele Sankaku, je bil prvi nosilec državnega prvenstva v svoji kategoriji. Tako je bil prvo kolo prost, nato pa je dve naslednji borbi zmagal z ipponom. V finalni borbi sta se že drugič na tem prvenstvu pomerila s klubskim kolegom Matjažem Trbovcem. Dvoboj je ponovno pripadel z dvema wazaarijema Andražu, ki je tako osvojil prvo mesto in naslov državnega prvaka med člani v kategoriji do šestinšestdeset kilogramov.

Urša Sedej pa je nastopila v starostni skupini mlajših kadetinj. Pri dekletih je bila konkurenca nekoliko manjša, kljub temu so bile borbe kakovostne, kar kaže na velik napredek deklet, ki zelo pridno trenirajo. Urša je prav tako premagala dve nasprotnici. Pri obeh ji je uspel ippon, kar pomeni, da je nasprotnico vrgla na hrbet in s tem osvojila takojšnjo zmago. S tem je Urša postala državna prvakinja v starostni skupini mlajših kadetinj do oseminštirideset kilogramov.

Dobitniki medalj na državnem prvenstvu v judu Urša Sedej, Andraž Jereb in Živa Kokalj. Lendava, 23. marca 2019. Gregor Mlinar

Na tretji stopnički je z bronasto medaljo pristala Živa Kokalj, ki je nastopila med mlajšimi kadetinjami do sedeminpetdeset kilogramov. Judoistka je zelo napredovala in najboljše borbe pokazala prav na državnem prvenstvu, takrat, ko je to najbolj potrebno. Pri fantih je peto mesto osvojil Andraž Igljč, sedma pa sta bila Nejc Gregurovič in Ožbej Kavčič. Nastopil je tudi Maj Demšar, ki pa je na žalost ostal brez uvrstitve. •

ŠPORTNE NOVIČKE

Srečo Gaber

Simon Stanonik februarja 2019 na pripravah v Španiji. Peter Tušar

SIMON STANONIK DRŽAVNI ČLANSKI PRVAK V ULTRA DOLGI ORIENTACIJI

Žirovci imamo še enega državnega prvaka. Simon Stanonik je kot član Orientacijskega kluba Azimut iz Cerknega postal članski prvak v ultra dolgi orientaciji. Tekmovanje je bilo 31. marca v Komendi. Udeleženci so morali preteči 16.490 metrov zračne linije s 550 metri višinske razlike in na poti poiskati 27 kontrolnih točk. Simon je z vsemi nalogami opravil najhitreje ter si tako pritekel svoj prvi državni naslov v članski kategoriji. Ta disciplina je primerna za vse, ki jih navdihuje gibanje v naravi. Udeleženci se naučijo navigacije s kompasom in branja zemljevidov. •

Na zmagovalnem odru prve lige, prvi Rožle Reven, drugi Andrej Košir (levo) in tretji Peter Drmota (desno). Marko Podlesek

KONČANA JE SEZONA TRIM LIGE V BADMINTONU

Po sezoni 2006/07 (40 udeležencev) in sezoni 2007/08 (41 udeležencev) je bila letošnja trim liga z 39. nastopajočimi tretja najbolj obiskana sezona v sedemnajstletnem neprekinjenem tekmovanju. Sodelovalo je 34 moških in 5 deklet v treh kakovostnih skupinah, skupno je bilo odigranih 175 tekem. Zmagovalec v 1. ligi je prvič postal Rožle Reven iz Gorenje vasi, v drugi ligi je zmagal Dejan Sedej, v tretji pa Nejc Zavrl. Kot zanimivost tekmovanja izpostavimo, da je bilo potek rezultatov (točko po točko) v dvorani mogoče spremljati tudi v živo preko aplikacije. •

PODELITEV MEDALJ NAJBOLJŠIM NA MEDOBČINSKIH ŠPORTNIH IGRAH

Medobčinske športne igre, tokrat že 38. po vrsti, še vedno združujejo

občine na območju nekdanje škofjeloške občine. Žirem, Železnikom, Gorenji vasi - Poljane in Škofji Loki so se v zadnjem času pridružile še ekipe iz drugih občin. Tudi tokrat so bili najboljši člani Društva upokojencev Škofja Loka, ki se iger udeležujejo zelo množično. Od žirovskih ekip je bil v ospredju Poclain Hydraulics, ki je v skupnem seštevku zasedel tretje mesto. Anže Žakelj iz Poclaina je dobil nagrado za najrekreativca. •

 Srečo Gaber

ŠPORTNA DELAVNICA ZA OTROKE SE BLIŽA OKROGLI OBLETNICI

Sredi aprila se je s pohodom za starše in otroke končala 19. sezona športne delavnice za predšolske otroke. Preko štirideset otrok je obiskovalo vadbo, kjer so najmlajši z različnimi vajami na postavljenih poligonih ter skozi igro pridobivali osnovne motorične sposobnosti. Na koncu sezone so prejeli zaslužena priznanja, ki jih bodo spominjala na prve korake v športu. •

Tim Udovič je v vihtenju palice pokazal pravo mojstrstvo. Foto Viktor

MLADI PLESALCI IN TIM UDOVIČ NAVDUŠILI POLNO TRIBUNO

V petek, 29. marca, je v telovadnici več kot sto otrok zaplesalo ter svojim staršem pokazalo osvojeno znanje, ki so ga pridobili na organiziranih vajah plesne šole Studio Ritem. Na prireditvi je z atraktivnima točkama v twirlingu navdušil tudi finalist zadnje sezone Bitke talentov Tim Udovič. •

AKTIVNE POČITNICE, SELO – PRISTAN 2019

Tudi letos bodo med poletnimi počitnicami v Športno-rekreacijskem centru Pristan potekale počitniške aktivnosti za otroke. Prvi termin bo v času od 8. do 12. julija, drugi pa od 12. do 16. avgusta. V avgustu bo v istem času organiziran tudi teniški vrtec za otroke v starosti od šest do deset let. •

TOMAŽ NAGLIČ KONČAL TEKMOVALNO KARIERO

Srečo Gaber

Letos marca, na zaključku sezone poletov v Planici, se je od aktivnega tekmovalništva po triindvajsetih letih poslovil še eden od naših smučarjev skakalcev Tomaž Naglič.

Nekaj zadnjih let je bil Tomaž najbolj prepoznavno ime moškega dela žirovskih skakalcev, v zadnjem času pa je tudi zaradi šolskih obveznosti izgubil status A-representanta.

V svetovnem pokalu je prvič nastopil 8. januarja leta 2011 na poletih v Harrachovu, ko je s 26. mestom osvojil prve točke. Njegova najboljša uvrstitev je osmo mesto januarja 2014 v Zakopanah, kar je izenačen najboljši rezultat žirovskih skakalcev v svetovnem pokalu (osmi je bil tudi Robert Kopač v Sapporu decembra 1987). Tomaž ima tudi zmago v celinskem pokalu.

»Ko se je sezona bližala koncu, sem se odločil, da bo to moja zadnja. V nekem trenutku preprosto začutimo, da moramo storiti naslednji korak. V Planici sem tako ob koncu sezone naredil poslovilni skok, malo tudi s cmokom v grlu. Vendarle sem bil soočen s tem, da je to zadnje dejanje v karieri. Tu pa se začne nova zgodba, še vedno imam željo ostati v tem športu in z znanjem pomagati mladim.«

Tomaž opiše začetek svoje poti in izlušči nekatere trenutke v svoji karieri.

»S smučarskimi skoki sem začel pri sedmih letih. Moj prvi trener je bil Miro Pivk, kasneje se jih je v klubu zamenjalo še kar nekaj. Največ sem sodeloval s Sebastjanom Jerebom, Zoranom Zupančičem in Jernejem Kumrom. Vsem sem zelo hvaležen za trud in pomoč pa tudi klubu, ki mi je stal ob strani in me

Tomaž Naglič na poslovilni tekmi v Planici, 22. marca 2019. Juš Sušnik

podpiral. Skakati sem začel v dobi največjih uspehov Primoža Peterke, ki sem ga zelo občudoval. Nikoli nisem imel kakšnega posebnega vzornika, sem pa opazoval vse najboljše in se od vsakega poskušal tudi kaj naučiti. Imel sem srečo, da resnejših poškodb nisem imel. Vsaj ne takšnih, ki bi mi pustile posledice tudi po končani karieri. Sicer pa, šport nas marsikaj nauči. So vzponi in padci kot tudi sicer v življenju. Vsaka izkušnja nas pripelje do spoznanja, da brez trdega dela in predanosti ne dosežemo veliko. Na koncu se bom spominjal samo lepih stvari. Veselja ob uspehih, najboljših rezultatov, poletov na letalnica in rekordov pa tudi vseh prijateljstev, ki so se spletla v teh letih.«

Prav v Harrachovu leta 2011 je Tomaž z 181 metri popravil žirovski rekord, ki ga je do takrat z 170 metri držal Marko Bogataj. Od takrat je še nekajkrat izboljšal rekord, lansko leto je v poizkusni seriji v Planici poletel do danes najdaljše »žirovske« daljave 225,5 metra. Kako vidi delo v domačem klubu, gre lahko kdo od fantov po njegovih stopinjah? »V Žireh trenira kar nekaj fantov in deklet, ki imajo dobre predispozicije za doseganje vidnejših

rezultatov. Seveda pa to še zdaleč ni zagotovilo, da jih bodo dosegli, saj je potrebno veliko trdega, predvsem pa načrtnega dela. Za to skrbi dobra trenerska ekipa, kar se kaže tudi na rezultatih v vseh selekcijah. Poleg tega so pogoji za treninge v Nordijskem centru Žiri odlični, tako da se nam za prihodnost ni treba bati.«

Tomaž je zelo hvaležen vsem, ki so bili z njim na njegovi dolgoletni skakalni poti; domačim, sotekmovalcem, prijateljem, trenerjem, sponzorjem. Še posebej se je ob tem spomnil na svoje dekline in njeno izjemno podporo in spodbudo ter na navijače, ki so ga vsa leta bodrili in stiskali pesti zanj.

»Pred menoj so novi izzivi, ki se jih že zelo veselim,« optimistično končuje Tomaž Naglič. V Planici se je letos od smučarskih skokov poslovil tudi »leteči« Robert Kranjec. Kot se za izjemnega letalca in vrsto let enega od stebrov v naši reprezentanci spodobi, so organizatorji in reprezentanca v zahvalo poskrbeli še za posebej slavnostni trenutek. Tomaž bo več pozornosti deležen v domačem klubu v Žireh, kjer bodo njegov konec kariere obeležili na tradicionalni spomladanski tekmi konec maja. •

NOGOMETAŠI NADIGRALI PRVOUVRŠČENE BLEJČANE

Nace Mlakar

V soboto, 6. aprila 2019, so se člani Nogometnega kluba Žiri odpravili na gostovanje k ekipi Nogometnega kluba Bled Hirter, ki trenutno zaseda 1. mesto na lestvici 3. slovenske nogometne lige – center.

Kljub temu da se naši nogometnaši krčevito borijo za obstanek v ligi, se nasprotnika niso ustrašili in že v tretji minuti prišli v vodstvo.

Bled se po uvodnem šoku ni pobral in nov zadelek je sledil v devetnajsti minuti. Dve minuti kasneje je igralec Bleda grdo podrl našega igralca, sodniku to ni ušlo in pokazal mu je rdeči karton. Tako so naši nadaljevali z igralcem več, vendar se izid do polčasa ni spremenil.

V drugi polčas so se igralci odpravili odločni, da vodstvo še izdatno povečajo. To se je tudi zgodilo v devetinpetdeseti minuti. Do konca srečanja so nogometnaši Žirov zadeli še dvakrat ter tako postavili končni rezultat 5 : 0. Treba je omeniti našega najboljšega strelca Naceta Eržena, ki je na tej tekmi zadel kar trikrat in s štirinajstimi zadetki zaseda drugo mesto na razpredelnici strelcev lige. Poleg njega sta

mrežo zatresla še Jaka Bric Krolnik in Matej Peternel.

Fante varovanca B. Freliha do konca sezone čaka še šest tekem. S štirimi točkami zaoznanostanka za šestim mestom imajo žirovski člani še povsem realne možnosti za obstanek, zato vljudno vabljeni, da jih podprete na stadionu Polje v Žireh v čim večjem številu.

Datumi domačih tekem so:

- sobota, 4. maja 2019, proti Šenčurju
- sobota, 18. maja 2019, proti Komendi
- sobota, 1. junija 2019, proti Svobodi Ljubljana

Vse tekme se začnejo ob 17.00. Lepo vabljeni. Gremo, Žiri! •

VLOGA ŽIRFITA PRI CELOSTNI ZDRAVSTVENI OBRAVNAVI

Nina Istenič, mag. kin.

Leto je naokrog, vse bolj topli dnevi vabijo h gibanju, v takšnem duhu pa se tudi v ambulanti Arcus Medici pripravljamo na letošnji Žirift. Ta bo potekal v soboto, 15. junija, med 7. in 13. uro v prostorih OŠ Žiri ter na nasipu ob Petrolu.

Letošnja novost je prijava preko spletnega obrazca, ki nam bo olajšala administracijo na dan meritev. Vsi ste vabljeni k prijavi na spletni strani, tisti manj vešči računalnika pa ste dobrodošli v naši ambulanti, kjer vam bomo z veseljem pomagali pri prijavi.

Glede na to, da bo to že tretji Žirfit in da je bilo o njem v preteklih letih že marsikaj napisanega, tokrat želimo predstaviti vlogo, ki jo ima testiranje telesnega fitnesa v sklopu celostne obravnave pacienta v timu družinskega zdravnika v ambulanti.

Telesni fitnes je eden izmed ključnih dejavnikov, ki vpliva na zdravje posameznika. Pojem zaobjema tako raven gibalnih sposobnosti posameznika kot tudi njegovo telesno sestavo; višja raven telesnega fitnesa je povezana z nižjim tveganjem za razvoj bolezni, boljše gibalno učinkovitostjo in zmanjšano možnostjo poškodb ter posledično višjo kakovostjo življenja. Dandanes se količina gibanja v vsakdanjem življenju zmanjšuje, povečujejo se obdobja sedenja, vse to pa vodi k življenjskemu slogu, ki na dolgi rok vodi k razvoju kroničnih nenalezljivih bolezni. Te predstavljajo veliko breme tako za posameznika, saj močno vpli-

Ena izmed skupin terapevtske vadbe, ki jih vodita kinezologinji Nina Istenič in Barbara Ažbe. Jožica Kacin

vajo na njegovo kakovost življenja, kot tudi za samo družbo in za zdravstveni sistem. Telesna dejavnost, telesni fitnes in zdravje so med seboj kompleksno prepleteni v sistem, kjer vsaka spremenljivka pomembno vpliva na drugi dve. Ocena telesnega fitnesa na podlagi meritev telesne zmogljivosti in telesne sestave tako zdravniku poda pomembno informacijo, kako ta komponenta vpliva na posameznikovo celotno zdravstveno stanje.

Prvi korak pri celostni obravnavi pacienta predstavlja njegov obisk pri izbranem osebnem zdravniku, kjer ga ta na podlagi posveta in njegovega zdravstvenega stanja napoti na preventivni zdravstveni pregled k diplomirani medicinski sestri v referenčni ambulanti in na meritve telesne zmogljivosti k magistru kineziologije. S pomočjo meritev Žirfita ta oceni posameznikovo telesno zmogljivost na področju mišičnega fitnesa (moč, gibljivost), gibalne inteligentnosti (ravnotežja, koordinacije gibanja) in srčno-dihalnega fitnesa (vzdržljivosti). Poleg tega z njim opravi tudi gibalno anamnezo, to je pogovor o njegovih

gibalnih navadah, športnih znanjih in subjektivnem zaznavanju telesnega fitnesa. Na koncu glede na obravnavo izdelata mnenje ter predlog za izboljšanje telesnega fitnesa, če je ta potreben. Zaključki kineziološke obravnave in preventivnega pregleda se vrnejo k izbranemu osebnemu zdravniku, ki na podlagi vseh obravnav s pacientom naredi načrt in postavi cilje.

Paciente, za katere na podlagi meritev menimo, da so zaradi nizkega telesnega fitnesa na enem ali več področjih ogroženi za razvoj dejavnikov tveganja za zdravje, napotimo v nadaljnjo intervencijo. Glede na značilnosti pacienta ta lahko poteka v obliki kineziološke obravnave in individualnega načrta vadbe, ki ga pacient izvaja samostojno, vključitve v terapevtske vadbe pod vodstvom kineziologa, v pripravi pa je tudi napotitev na športno vadbo v športno društvo oziroma zasebno športno prakso. Pri tem sta izvajalec telesne vadbe in zdravstveni tim v rednih stikih in skupaj usmerjata vadbeni proces s ciljem zagotoviti varno in kakovostno telesno vadbo. •

Če merimo po številu udeležencev na pripravah v Umagu, lahko sklepamo, da je nogomet priljubljen šport in da se za njegovo prihodnost ni treba bati. Arhiv NK Alpina

NOGOMETNE PRIPRAVE V UMAGU

Nastja Kavčič

Ko je v četrtek okoli petdeset članov mlajših

selekcij našega kluba sedelo v šolskih klopek, verjetno nihče ni razmišljal o zgodovini, matematiki in angleščini, ampak le o tem, kako bodo sedli na avtobus, pomahali staršem in se odpravili novim dogodivščinam naproti. Za večino od njih so bile to prve nogometne priprave.

Dve uri vožnje sta ob reševanju Rubikovih kock hitro minili in že smo se znašli v Umagu, na naši končni destinaciji. Razporeditvi po sobah je sledil prvi trening. Najprej sta ga opravili selekciji U11 in U13, za njimi pa še tokrat najstarejša ekipa U15, ki v tej sezoni nastopa združena z igralci iz Nogometnega ▶

kluba Ledine, ki so se prav tako udeležili priprav. Ker je od šolskega kosila minilo že kar nekaj časa, so vsi nestrpno pričakovali večerjo. Kako so bili lačni, pove podatek, da smo se v jedilnici zadržali skoraj celo uro. Zrezke, krompir, pice, sladoled in še mnogo drugega smo lahko zasledili na krožnikih, zato ni čudno, da je prevladovalo skupno mnenje, da je bila to najboljša večerja vseh časov. Po večerji je sledilo še nekaj druženja, igranja kart, šaha in ostalih družabnih iger, nato pa spanje z obljubo, da je jutranje bujenje že pred sedmo uro.

Obljubo smo seveda držali in že nekaj minut pred sedmo smo bili zbrani pred depandanso. Po dveh kilometrih teka, nekaj razteznih vajah, s pomočjo katerih smo se dokončno prebudili, in po toni pojedjenih palačink je sledil dopoldanski trening. ekipa U15 s trenerjema Urošem Šuligojem ter Kristjanom Brusom se je odpeljala v Bešanijo, najmlajši dve ekipi pod vodstvom Ludvika Peternelja, Romana Šenka, Jerneja Smrketa ter Nastje Kavčič pa sta trenirali pred hotelom. Ob zavzetem delu in zanimivem treningu je ta hitro minil in spet je bila na vrsti hrana. V popoldanskem delu so vse tri ekipe imele tekmo ter spro-

stitev na bazenu. Na tekmah smo spodbujali eden drugega ter tako ekipi U13 pomagali do zmage nad ekipo Ragoza – Hoče. U11 so se pomerili proti močni ekipi Ribnice, ki je bila tokrat premočna za nas, U15 pa so odigrali mednarodno tekmo proti ekipi FK Brodarac, ki slovi kot ekipa z eno boljših nogometnih šol v Sarajevu. Odigrali so dve tekmi, na eni slavili, na drugi tesno izgubili. Poleg tekem in sladoleda za večerjo je bil, predvsem za najmlajše, bazen ena glavnih atrakcij na pripravah. Kljub prepovedi skakanja, žoganja in špricanja so otroci v bazenu nadvse uživali. Ker so po večerji morali kazensko vsak v svojo sobo, smo si lahko tudi trenerji privoščili malo daljšo sprostitev.

Tudi v soboto zjutraj je sledila jutranja rutina: tek, razgibavanje in palačinke. Po tem pa vsak po svoje; U15 in U13 na trening, U11 pa je čakala tekma proti Visoko – Preddvor. Za razliko od prejšnjega dne, smo tokrat tekmo končali kot zmagovalci in kosilo je bilo tako še slajše. Tudi popoldne se ni veliko razlikovalo od prejšnjih. Trening za ekipo U11 ter tekmi za ostali dve selekciji. U15 so srečanje končali s prepričljivo zmago nad ekipo Ragoza – Hoče, U13 pa so zabeležili tesen poraz proti ekipi

Visoko Preddvor U15. Popoldne in večer sta minila v čakanju na derbi, po hodnikih se je slišalo prepiranje o tem, kdo bo zmagal: Olimpija ali Maribor. Zaradi zatemnitve drugega programa smo si derbi ogledali na mobilnih telefonih. Rezultat ni najbolj navdušil in kmalu po zadnjem sodnikovem žvižgu, nekateri pa že prej, smo zaspali.

Nedelja je bila naš zadnji dan v Umagu, namesto teka smo si tokrat privoščili sprehod ob morju z obveznim umivanjem zob z morsko vodo. Po zajtrku smo pričeli s pakiranjem, a še pred odhodom je sledil še zadnji trening. Tokratni je bil bolj zabaven z različnimi igrami ter predvsem z veliko nogometa. Po treningu še skok v sobe, kjer so vse (no, trenerji smo po omarah našli še veliko oblačil) spakirali in se pripravili na odhod. Po kosilu smo sedli na avtobus in se z mislijo, da je bilo v Umagu lepo, ampak doma je najlepše, odpeljali proti Žirem. Še preden so otroci stekli v objem svojih staršev, smo ob omembi, da prihodnje leto to ponovimo, na vseh obrazih zaznali nasmeh. In to je tisto, kar na koncu najbolj šteje: zavedanje, da so kljub nekaj kaznim, zgodnjemu vstajanju in težkim treningom otroci uživali od prve do zadnje minute. •

BREZPLAČNA IZOBRAŽEVANJA ZA VSE GENERACIJE

Jaka Šubic,
Ljudska univerza Škofja Loka

Ob izobraževanjih, ki jih financira občina, smo tudi v Žireh pričeli s prvimi izobraževalnimi dogodki v okviru projekta Center medgeneracijskega učenja (CMU), ki so namenjeni občanom vseh generacij – otrokom, mladini, odraslim, staršem in starim staršem.

V februarški številki Žirovskih stopinj smo bralce seznanili z novim projektom Center medgeneracijskega učenja (CMU), ki ga je pripravila Ljudska univerza Škofja Loka v sodelovanju s tremi partnerji in poteka v okviru LAS loškega pogorja, financirali pa ga bosta Evropska unija iz Evropskega regionalnega sklada in Republika Slovenija. V Žireh je partner projekta vrtec pri Osnovni šoli Žiri.

Poudarek je na medgeneracijskem učenju oziroma prenosu znanj med generacijami in na medgeneracijskem druženju. Na podlagi

predlogov občanov so se prva izobraževanja že začela oziroma jih bomo izvedli v prihodnjih mesecih – od aprila do junija, še več pa od oktobra do maja 2020, ko se projekt konča.

V prvem tednu aprila se je pričela prva delavnica o negi in oskrbi. Strokovne delavke CSS iz Škofje Loke so na dveh srečanjih udeležencem spregovorile o negi bolnika in starejših (obračanje, posedanje in preoblačenje v postelji, kopanje nepokretnega, rokovanje z invalidskim vozičkom, presedanje na voziček, stranišče in kopalno kad itd.). V zadnjem delu bodo spregovorili o procesu staranja, starosti in boleznih v starosti, preventivi ter o prepoznavanju in zdravljenju demence.

So pa še prosta mesta za naslednje izobraževalne dogodke:

- **Z nitjo povezane generacije – šiviljski tečaj (pet srečanj)**
- **Urejanje doma – hiša kot iz škatlice (eno srečanje, v primeru interesa tudi več)**
- **Skupaj v korak – nordijska hoja (6 srečanj)**

Da bi programe čimbolj prilagodili potrebam in željam občanov, vabimo, da s svojimi pre-

dlogi sooblikujete program. Prosimo, da na naslov gita.mihovec@guest.arnes.si ali po telefonu 04/506 13 20 sporočite, kaj bi se radi učili in kaj bi učili mlajše ali starejše generacije.

Za lažji razmislek ponujamo nekaj področij, za katera že potekajo izobraževalni dogodki:

- tuji jeziki,
- računalniška znanja oziroma znanja o informacijski tehnologiji,
- vsebine za osebnostno rast,
- skrb za zdravje in nego starejših,
- ročna dela,
- drugo. •

Sprejemamo prijave tudi za:

SOCIALNI OSKRBOVALEC NA DOMU, Škofja Loka, za **brezposelne do starosti 29 let je program brezplačen**,

BOLNIČAR – NEGOVALEC – poklicno izobraževanje, program bo potekal v primeru zadostnega števila prijavljenih od oktobra dalje v Gorenji vasi.

JEZIKOVNE ZANIMIVOSTI ŽEBLJARSKA DELOVNA PESEM V LOKOVCU

Milka Bokal, spec. leksikolog

V zadnjem prispevku te rubrike je tekla beseda o sociolingvistiki, o vpetosti jezika v vsakdanje sporazumevalne razmere, še posebej, kadar zadevajo družbene skupnosti. Te se ne nanašajo samo na narečja, kar človek pod izrazom skupnost z jezikovnega vidika pričakuje, ampak vključujejo tudi ožja področja, katera so oblikovala posebne narečne izraze, ki so plod njihove gospodarske preteklosti in z njo povezane jezikovne ustvarjalnosti. To v jezikovnem izročilu skrito besedno bogastvo danes soustvarja prepoznavno kulturnozgodovinsko podobo krajev. Ob tem spomnimo na številne muzeje po naših krajih, ne nazadnje v Žireh. Eden od njih je tudi manj znan kovaški muzej v Lokovcu na Banjški planoti. Naključje je nanoslo, da smo se zgodnjega pomladnega dne ustavili v njem. Lokovec je raztresena vas, v ljudskem spominu živi, da je od enega do drugega konca tri ure. Kraška zemlja, polna vrtač, na dnu katerih so še vidne skromne njivice, ni dajala obilnega pridelka, zato so si ljudje pomagali z drugimi dejavnostmi. Med njimi je bilo kovaštvo, o katerem njihova domoznanska literatura še ni rekla zadnje besede. Nedvomno je na pojav te

dejavnosti na tem samotnem območju vplivala kovaška obrt iz Kroke, ki naj bi v te kraje prišla prek Gorenje Trebuše. Kako pa se je natančneje vzpostavila ta povezava, pa še ni raziskano.

A proučevanje tega pustimo strokovnjakom, za tokratni prispevek je bolj privlačen njihov muzej in razstavljeni predmeti. Čevljarjevi hčeri je oko hitro obstalo na množici žebeljev, zbranih v kupčke v vitrini, ki so rabili za pribijanje podplato v čevlje. Ob njih je bil na steni tudi spremni strokovni opis. Opisovalec žebeljev se je zavedal, kako pomembno je, da ne prepusti pozabi samo predmetov kot takih, ampak da zapiše tudi izraze zanje. Vsaka vrsta žebelja ima namreč svoje ime.

Ker so tovrstni izrazi za žirovsko čevljarstvo okoliše še posebej zanimivi, naj bo celoten razdelek o njih naveden dobesečno. Najprej so označeni s splošnim izrazom, ki kaže preteklo povezavo z bližnjim upravnim središčem: »Lokovski žebli so se imenovali *kanalci*. Lokovec je namreč v preteklosti spadal pod okraj Kanal, od tod tudi ime žebeljem. /.../ *Cvikerji* in *varlči* so služili za pribijanje podplata, s *takarji* pa se je pribilo peto (*tak*). Za običajne čevlje se je izdelovalo takarje z ravno glavo, za zimske pa oblikovano v piramido. Te so poimenovali *kupčjerji* ali ta *vrhani* in so preprečevali drsenje po snegu. Najtežji za izdelavo so bili *perkštajngerji* (Bergsteinger, nem. planinar). /.../ Perkštajngarji so bili na dve peroti, prav posebne z dvema glavama pa je izdeloval Zanut.«

Ob tako natančnih izrazih za posamezne žebelje pa pozornost pritegnejo verzi, ki ponazarjajo udarjanje kovaškega kladiva po žeblju. Od števila udarcev je bilo odvisno, kakšen žebelj bo kovač izoblikoval in kakšnemu čevlju bo žebelj namenjen. Udarce v slovnici ponazarjajo medmeti; v spodaj navedenih izstopa glas »i«, ki v samoglasniškem sestavu velja za visoki ostri glas:

Pink – za cvikar,
pink, pink – je varlč,
pink, pink, pink – bo košpar,
pink, pink, pink, pink – udari kupčarja na pet žlokov, cvenk,
pink, pink, pink, pink, pink – je na pet žlokov, cvenk.

Ob tej pesmici s skopimi verzi pa še nekaj. Če se vprašamo, v katero pesniško obliko sodi, bi jo s stvarnim ozadjem lahko uvrstili med starodavne delovne pesmi. V gimnaziji smo se učili, da so delovne pesmi poznali že stari Egipčani. Iz tistega časa je znana Pesem nosačev žita. Z delovnimi pesmimi so si dajali takt med opravljanjem raznih del. A kot kaže zgornja pesmica iz Lokovca na Banjški planoti, so se podobne pesmi pojavile tudi v drugih kulturah in drobce najdemo celo v današnjem času. Z izginjanjem rokodelskih obrti pa je vprašanje, kako bo z njimi v prihodnje. Pomembno pa je, da se tega izraznega bogastva zavedamo in ga vsaj z dokumentiranimi zapisi ohranimo kot del sociolingvističnega izročila. •

VADBA ZA STAROSTNIKE

TOREK IN ČETRTEK OB 7:30
ŠTART: 7. MAJ 2019

KJE: OBVOZNICA – PETROL
PRIJAVE!

ŠPORTNO VADBENI STUDIO

APRIL – AVGUST

PON – PET 7:00–10:00, 18:00–21:00
SOB, NED, PRAZNIKI – ZAPRTO.
LETNI DOPUST 27.7. – 18.8.

AKCIJA! POMLADNO - POLETNA KARTA

APRIL – AVGUST, OD 60€

SPREJEMAMO PRIJAVE ZA VODENO INDIV.
FITNES VADBO ALI V MANJŠI SKUPINI.

INFO IN PRIJAVE:

rakuscek@siol.net

041 352 506

WWW.SPORTKA.SI

30% POPUST!

M-SORA, PH IN ETIKETA

TEKAŠKA VADBA V HOMOGENIH SKUPINAH

ZAČETNIKI: PON IN SRE 17:30
NADALJ. LAŽJI: PON 18:45, ČET 17:30
NADALJ. TEŽJA: TOR IN ČET 18:45

ŠTART: 1. APRIL 2019

ZBOR: PARKIRIŠČE ALPINA

ATLETSKO - FUNKC. VADBA V
NARAVI – VAJE ZA TELESNI FITNES

MOŠKI/ŽENSKE

SREDA 19:30

KJE: STADION OŠ, TRIM STEZA

ŠTART: 8. MAJ 2019
PRIJAVE!

ODLIČNA REKREACIJA ZA VSE GENERACIJE. VABLJENI, DA SE NAM PRIDRUŽITE.

ZASVOJENOST IN VIRTUALNA RESNIČNOST

dr. Apolonija Klančar

Lani je k meni prišel 17-letni NN, zasvojen z računalniškimi igrkami. Ponavljal je drugi letnik srednje šole. Ko je bilo najhuje, je na računalniku prebil več kot štirinajst ur dnevno. V šolo ni hodil, ocene porazne, marsikje neocenjen. Ni se umival, oblekel, jedel.

Ko so starši končno hoteli omejiti dostop do interneta, je bil nasilen, grozil s samomorom. Iskali so pomoč, hodili okoli zdravnikov in bili napoteni v ambulanto za odvisnost. Tam jih je psiholog po pregledu otroka obvestil, da ne gre za odvisnost, in jih odslovil.

Po pol leta svetovanj pri meni in kolegici ter neizmernih naporov staršev NN danes redno obiskuje pouk. Med tednom je na računalniku največ dve uri dnevno, za vikend okoli deset ur, ker igra za sponzorje v ligah. Starši še potrebujejo svetovanje, kako mu postavljati meje, se zrelo odzivati na njegova dejanja, ga vse bolj vključevati v realni svet in še naprej izvajati protokole za rehabilitacijo možganov. Povejo, da imajo tri sinove. Vsi igrajo igrice, a je samo pri enem šlo tako daleč. V današnje stanje so zdrsnili počasi. NN-jev 13-letni in 21-letni brat tudi igrata, a mama pravi, da »ne pretirano«. Vsi sinovi živijo doma. Plačuje jim račun za telefon, internet, hrano, obleko, jim daje žepnino ... Doma jim ni treba nič narediti, razen da si posesajo sobo, odnesejo umazano perilo do koša in kdaj kakšen krožnik na mizo ali z mize.

21-letnik je zamenjal že tri fakultete in nikjer naredil letnika. Ko je z maminim avtom naredil »totalno«, k popravilu ni prispeval, žepnino ima še. Mami sem pomagala, da bi za 13-letnika našli par opravil. Ko sem predlagala čiščenje mačjega wc-ja, je 13-letnik planil v jok. Tudi organskih odpadkov ni sposoben odnašati na kompost na vrtu. Pozabi. Mati pove, da je zvečer opazila, da jih ni odnesel. A ni vztrajala, »ker je bil ravno stuširan in nisem hotela, da gre ven na mraz«. In v šoli ima lepe ocene. Bil je tudi na par tekmovanjih in prejel priznanja.

Danes je zelo lahko postati odvisen od računalniških igrk, ker so univerzalno dostopne – bolj kot alkohol ali droge. Skoraj vsako go-

spodinjstvo ima internet in računalnik, skoraj vsak otrok pametni telefon. Otroci so po cele dneve sami. Starši nimajo ne časa ne živcev ukvarjati se z njimi. Pogosto ne vedo, kako vzgajati, da bodo otroci razvili delovne navade in ne bodo v hotelu mama do petintridesetega leta. Bojijo se negodovanja in nasprotovanja otrok. Raje se umaknejo in sami vse naredijo. Število otrok, ki imajo težave v šoli in so tako ali drugače neprilagojeni, skokovito narašča. Umik v virtualni svet je zanje priročna rešitev, ker tam veljajo zelo popreproščena pravila. Obveznosti ni. Umaknejo se lahko kadar koli. Odzivanja in inteligentnega prilagajanja na resnične in kompleksne življenjske situacije ni. Ni vživljanja v druge, ni sprejemanja odgovornosti za svoja dejanja. Frustracije lahko izživljajo ob igranju nasilnih iger in v tekmovalnosti. Vse to jim zaradi velikega sproščanja adrenalina nudi občutek, da so živi, pomembni in uspešni.

V tako omejenem in nasilnem svetu so lahko heroji. Igrajo, kadar in kolikor hočejo. In hočejo vse več, ker doživljajo ugodje ob navalu adrenalina, ki se sproži vsakič, ko kaj uničijo, koga ubijejo ali zadenejo, koga prehitijo, se izogonej strelom, si rešijo življenje. Igrajo, ker nimajo kaj početi, sčasoma pa tudi ne zmorejo početi kaj drugega. Ure prisilne drže pred računalnikom ne pohablajo samo duha, ampak tudi telo. Boli hrbet, križ, vrat, rame, glava, odpoveduje prebava. Ne morejo več v šolo.

Iz pogovora z NN izvem, da ga poganjajo sanje o bajnem zaslužku. »Sponzorji iz ameriške nacionalne banke so mi rekli, da nimam kaj izgubiti, lahko pa veliko pridobim. Če mi ne bo šlo, se lahko umaknem. Oni ne bodo nikoli obupali nad mano.« NN je v dokumentarcu videl skupino vrstnikov, ki živijo v luksuzni

hiši z bazenom, imajo svojega kuharja, cel dan igrajo igre in s tem bajno zaslužijo: dvajset tisoč evrov mesečno!

NN mi odgovori, da bi on svojega otroka spodbujal, da igra. »Za začetek bi mu dovolil štiri ure dnevno, če bi bil dober, pa več. Če pa ne bi bil dovolj dober za sponzorje, bi mu rekel, naj se vrne v šolo.« Pogovor napeljem na to, da on ni bil več sposoben vrniti se v šolo, da je bil nasilen in je grozil s samomorom. Vprašam, če se spomni tega. NN se spomni, a v njem se nič ne zgane. Njegovi možgani so uničeni.

Navdušeno mi odgovarja na vprašanja o igrakah. Delam si beležke in sprašujem dalje, čeprav na notri kričim in jokam. Situacija je grozljiva. Nekateri predeli možganov funkcionirajo in NN deluje normalno. Nekateri predeli in povezave pa so uničeni in razkrivajo pošastno pohabo. Jasno je, da bo za rehabilitacijo potrebno še veliko dela. Če ga ne bodo opravili starši, ga ne bo nihče. Imajo ga radi, a vseeno klekajo pod težo neizmernih naporov. Stvari so šle daleč, ker se niso prej ovedli.

Nedavno se oglasi obupana mama sedmošolca, ki ima dobre ocene, a »psihične težave«. Na sprejem pri strokovnjakih uradnega sistema bi morala čakati najmanj tri mesece. Vpraša me, če se ukvarjam s takimi otroki. Odgovorim ji, da se. Marca letos, ko predavam o posebnih potrebah, mi starši v publikli povedo podobno: takih otrok je toliko, da jih težko kdo sprejme. Vsi imajo polno, nihče ne ve dobro, kam z njimi. Par pogovorov in recept za tablete. Starši na koncu z močmi pa naj se nekako znajdejo. Starši, ukrepajte, dokler so težave majhne. Če vi ne boste pomagali lastnemu otroku, ga vzgajali, mu postavljali meje, ga naučili delovnih navad – kdo bo? Kdo? •

KRESOVANJE

VRH SV. TREH KRALJEV

30. 4. 2019 ○ OB 21.00

ANSAMBEL MLADI UPI

VABLJENI!

PRIREDITEV POD ŠOTOROM

POSKREBLJENO ZA HRANO IN PIJAČO

Klemen Demšar

MAROKO

Avtor fotografije Klemen Demšar se je s fotografijo začel ukvarjati proti koncu šolanja na OŠ Žiri pod vodstvom Marjana Kočevarja. Svoje znanje in tehniko je nadgrajeval na raznih fotografskih tečajih. Največ objavljenih fotografij je posnel na plezalnih potovanjih v Maroko, ZDA, Južnoafriško republiko, kjer je skušal združevati plezanje in fotografijo. Pred leti je fotografije objavljaval v različnih svetovnih plezalnih revijah, kot so Urban Climber Magazine (ZDA), Klettern (Nemčija), Pareti (Italija), Blok (Nizozemska), Montana (Češka) ..., in v raznih plezalnih publikacijah: vodniki in letopisi (Nizozemska, Švedska, Hrvaška in Slovenija). • Maja Justin Jerman

Anton Žakelj STOPINJE

*Prisrčna hvala za Stopinje,
ki meni drage so svetinje;
odpirajo mi okno v svet,
ki ga krasi pomladni cvet.
Če vse se nam bo razcvetelo,
v Žireh lepo se bo živelo
in rekli bomo: »Glej,
res tokratne Stopinje,
znaničke naše so blaginje.«*

Anton Žakelj STOPINJE

Anton Žakelj, rojen leta 1937, rad prebira Žirovske stopinje. S tole pesmico se je zahvalil za letošnji februarški izvod. Tudi v preteklosti je Anton Žakelj spisal že marsikatero rimo. Pesmi je redno objavljaval v Delu življenje, glasilu Alpine, kjer je bil zaradi slepote vso delovno dobo zaposlen kot telefonist. Poznamo ga tudi kot odličnega pevca in razmišljajočega govornika. Pri pisanju in branju mu pomagajo posebne naprave za slepe, prosti čas pa izkoristi tudi za sprehode v okolici. • Jožica Kacin

1

2

3

4

5

- 1 **KROŽIŠČE IN ŠPORTNA DVORANA** – 16. april 2019 Darjan Kacin
- 2 **KROŽIŠČE V SMERI PROTI STARIM ŽIREM** – 16. april 2019 Katja Bogataj
- 3 **KONČNA DELA NA SELU** – 16. april 2019 Katja Bogataj
- 4 **ŠPORTNA DVORANA** – 16. april 2019 Katja Bogataj
- 5 **OŽINA V SOPOVTU PRED ZAČETKOM DEL** – 16. april 2019 Darjan Kacin

Na podlagi Pravilnika o dodelitvi nepovratnih sredstev za namen nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav v občini Žiri (Ur. l. RS št. 55/2011) župan Občine Žiri objavlja

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV NEPOVRATNIH FINANČNIH SREDSTEV ZA NAKUP IN VGRADNJO MALIH KOMUNALNIH ČISTILNIH NAPRAV V OBČINI ŽIRI ZA LETO 2019

PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Občina Žiri skladno z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda zagotavlja proračunska sredstva za sofinanciranje nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav na poselitvenih območjih razpršene gradnje. Višina sredstev, namenjenih za sofinanciranje malih čistilnih naprav, za leto 2019 znaša 3.000,00 evrov.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje nakupa in vgradnje malih (individualnih ali skupinskih) čistilnih naprav za čiščenje komunalne odpadne vode, zmogljivosti čiščenja do 50 populacijskih ekvivalentov (PE) na območju občine Žiri.

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/2015, 76/2017) določa zahteve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode, ki morajo biti izpolnjene pri opravljanju storitev obvezne lokalne javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode.

Po trenutno veljavni zakonodaji posamezne hiše ali naselja z manj kot 50 prebivalci oziroma z ustreznim ekvivalentno obremenitvijo, kot bi jo povzročilo 50 prebivalcev (50 populacijskih ekvivalentov = 50 PE), niso vključena v območja, kjer za odvajanje in čiščenje odpadnih vod skrbi javna služba.

Lastniki stavb na območju, ki ga ni treba opremiti z javno kanalizacijo po merilih iz 4. člena zgoraj navedenega pravilnika in opremljanje zemljišč z javno kanalizacijo na teh območjih ni predvideno s programom opremljanja zemljišč, ter lastniki stavb zunaj naselja morajo zagotoviti čiščenje komunalne odpadne vode v malih komunalnih čistilnih napravah najkasneje ob prvi rekonstrukciji objekta.

SPLOŠNI POGOJI ZA PRIDOBITEV SREDSTEV

1. Na razpis se lahko prijavijo fizične osebe s stalnim prebivališčem v občini Žiri in dokazili o načrtovani gradnji objekta za čiščenje komunalne odpadne vode skladno s pogoji javnega razpisa.
2. Občina Žiri bo sofinancirala vloge skladno s Pravilnikom o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo malih čistilnih naprav v občini Žiri (Uradni list RS, št. 55/11).

POSEBNI POGOJI ZA PRIDOBITEV SREDSTEV

1. Čistilna naprava mora biti izven območij, na katerih je predvidena izgradnja kanalizacije skladno z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.
2. Lokacija objekta mora biti poznana, vlagatelji morajo razpolagati z lastninsko pravico oziroma si morajo predhodno pridobiti služnostne pogodbe, overjene pri notarju.
3. Čistilna naprava mora imeti certifikat oziroma listino o skladnosti izdelka z zahtevami glede doseganja mejnih vrednostih parametrov odpadnih vod, kot jih predpisuje Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/2015, 76/2017).
4. Do subvencije niso upravičeni investitorji objektov, ki so pridobili gradbeno dovoljenje po 1. 1. 2010 in je bila gradnja MČN pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja.

VLOGA – PRIJAVNI OBRAZEC

Vsebina vloge zajema izpolnjen obrazec z osnovnimi podatki prosilca, objekta, številom oseb, prijavljenih na navedenem naslovu, ter obvezne priloge.

Obvezna priloga je:

- izpisek iz zemljiške knjige ali notarsko overjena služnostna pogodba za zemljišče postavitve male čistilne naprave.

ROK IN NAČIN PRIJAVE

Zainteresirani prosilci lahko oddajo vloge (prijavne obrazce) za dodelitev finančnih sredstev skladno s Pravilnikom kadarkoli v tekočem letu, vendar najkasneje do 30. septembra 2019.

Prijave oziroma vloge je treba oddati in poslati s priporočeno pošto na naslov:

Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri.

Vloga je potrebno poslati v zapečatenem ovitku, ovitek pa mora biti na sprednji strani označen z napisom »NE ODPIRAJ – MČN 2019«. Na hrbtni strani ovitka mora biti označen polni naslov vlagatelja.

POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG

Vse prejete vloge bo obravnavala tričlanska komisija, ki jo imenuje župan. Odpiranje vlog ni javno. Upoštevale se bodo izključno v celoti izpolnjene vloge ter pravočasno oddane vloge na priloženem obrazcu.

V primeru, da vloga ni popolna skladno s pogoji in merili javnega razpisa za sofinanciranje, bodo prosilci pozvani, da v roku 8 dni vlogo dopolnijo. Če tega ne bodo storili oziroma bo vloga kljub dopolnitvi še vedno nepopolna, bo s sklepom zavržena.

DATUM ODPIRANJA VLOG IN OBVEŠČANJE O IZIDU RAZPISA

Prvo odpiranje vlog bo 29. maja 2019, naslednje 2. oktobra 2019. Občina Žiri bo vse prosilce obvestila o izidu javnega razpisa najkasneje v roku 3 dni od dne, ko komisija pripravi predlog dodelitve proračunskih sredstev. Z upravičenci bodo sklenjene pogodbe, v katerih bodo opredeljeni pogoji in način koriščenja proračunskih sredstev. V primeru popolne porabe proračunskih sredstev se preostale pravilne in pravočasne vloge upoštevajo v razpisu za leto 2020.

Skrajni rok za vložitev zahtevka z dokazili za koriščenje sredstev za namen nakupa in gradnje malih čistilnih naprav je 30. oktober 2019.

DVIG RAZPISNE DOKUMENTACIJE

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do izteka prijavnih rokov dosegljiva na spletni strani Občine Žiri www.ziri.si. Prosilci lahko dvignejo razpisno dokumentacijo tudi v vložišču Občine Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri.

Dodatne informacije v zvezi s tem razpisom lahko zainteresirani pridobijo na Občini Žiri pri Andreju Poljanšku, tel. št. 04 50 50 714.

Številka: 410-0013/2019-1

Datum: 26. 3. 2019

mag. Janez Žakelj, l.r.
Župan

Na podlagi Pravilnika o sofinanciranju investicij v vaške vodovode v občini Žiri (Ur. l. RS, št. 104/07, 109/07) župan Občine Žiri objavlja

JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE INVESTICIJ V VAŠKE VODOVODE V OBČINI ŽIRI V LETU 2019

I. NAROČNIK

Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri

II. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev iz proračuna občine v skupni višini 5.500 evrov za sofinanciranje investicij v individualno vodooskrbo in sofinanciranje investicij vaških vodovodov. Pomoči se dodeljujejo kot:

- dotacije,
- neposredno financiranje storitev do višine odobrenih sredstev,
- neposredno financiranje storitve ali investicije do višine odobrenih sredstev.

III. SPLOŠNA DOLOČILA – POGOJI ZA UPRAVIČENCE

Upravičeni prejemniki pomoči po tem pravilniku so:

- kmetijska gospodarstva in fizične osebe, ki imajo stalno bivališče v občini Žiri,
- vaške vodovodne skupnosti, ki so organizirane v skladu s Statutom Občine Žiri,
- prednostni upravičenci so vlagatelji, ki izvajajo investicije, ki so zahtevane z odločbami pristojnega inšpektorata, in tisti vlagatelji, ki so vlogo oddali že v razpisu za leto 2018, a se vloga zaradi pomanjkanja sredstev ni realizirala.

Do pomoči po tem pravilniku razen analiz pitne vode niso upravičeni subjekti, ki so:

- investicijo že zaključili do konca leta 2017,
- namensko koristili sredstva iz občinskega proračuna za investicije v individualno vodooskrbo in vaške vodovode v obdobju zadnjih 15 let v maksimalni dovoljeni višini,
- nenamensko koristili sredstva iz občinskega proračuna v obdobju 5 let od ugotovitve nepravilnosti,
- nenaseljeni objekti, vikendi, objekti v gradnji in predvidene novogradnje.

Splošna določila:

- pomoč se lahko dodeli samo upravičencem, ki so opredeljeni v okviru posameznega ukrepa.
- Upravičenec predloži izjavo, da za iste upravičene stroške in za isti namen ni pridobil sredstev oziroma ni v postopku pridobivanja sredstev iz kateregakoli drugega javnega vira.
- Pomoč se dodeli na podlagi vloge, ki vsebuje osnovne podatke o upravičencu/izvajalcu, podatke o naložbi/storitvi, časovni potek in predvidene stroške. Podrobna vsebina in zahtevane priloge se določijo z javnim razpisom.
- Upravičenec mora na podlagi zahteve Občine Žiri financirati revizijo projekta oziroma lahko občina določi obseg del, ki se sofinancirajo po svoji presoji.
- Naložbe, ki so odobrene z javnim razpisom, morajo biti končane pred zadnjim izplačilom zahtevka.
- Po zaključku investicije mora biti ta v uporabi za namen, za katerega je upravičenec pridobil sredstva, vsaj še 10 let po izplačilu sredstev.
- Upravičenec, ki pridobi pomoč iz tega pravilnika, mora voditi predpisano dokumentacijo, ki je določena z javnim razpisom in pogodbo o dodelitvi sredstev, in jo mora hraniti še najmanj 5 let po zadnjem izplačilu sredstev.
- Upravičeni prejemnik sredstev ne sme uporabljati v nasprotju z namenom njihove dodelitve.
- Upravičenec, ki je pridobil pomoč iz tega pravilnika, za isto naložbo, kot jo je navedel v vlogi, razen zagotovitve dodatnih vodnih virov, ne more kandidirati naslednjih 15 let.

Za ostala določila (kumulacija pomoči, omejitve višine pomoči, postopek za dodelitev pomoči, imenovanje komisije za pregled in oceno vlog) se upoštevajo določila zgoraj navedenega pravilnika.

IV. UKREPI, PREDMETI PODPORE, VIŠINA POMOČI TER VIŠINA SREDSTEV

Z ukrepi se bo izboljšala oskrba z zdravo pitno vodo in povečala požarna varnost območij. Za uresničevanje ciljev oskrbe z zdravo pitno vodo in ohranjanja in razvoja podeželja v občini se finančna sredstva usmerjajo preko naslednjih ukrepov:

1. investicije v izgradnjo infrastrukture za zagotovitev osnovne vodooskrbe in požarne varnosti; znesek pomoči: 5.000 evrov,
2. analize zdravstvene ustreznosti pitne vode individualnih vodovodov; znesek pomoči: 500 evrov.

Tekoče vzdrževanje vodooskrbnih objektov in popravilo okvar ni predmet sofinanciranja.

Splošni pogoji upravičenosti:

- upravičenci za sofinanciranje vodooskrbe, ki obsega več kot pet stanovanjskih objektov, morajo biti organizirani kot vaške vodovodne skupnosti v skladu s Statutom Občine Žiri.
- Pri priključitvi vaških vodovodov na javno vodovodno omrežje je treba vlogi priložiti soglasje upravljalca javnega vodovoda in dokazila o

plačanih priključnih pristojbinah.

- Naložba mora ustrezati zdravstveno-sanitarnim in okoljevarstvenim zahtevam.
- Upravičenci morajo predložiti vodno dovoljenje oziroma predložiti kopijo vloge za vodno dovoljenje.
- Upravičenci morajo imeti ustrezno dovoljenje za izvedbo investicije (lokacijsko informacijo, gradbeno dovoljenje).
- Gradbena dela morajo biti izvedena v skladu s predpisi o gradnji objektov, urejanju prostora in varstvu okolja.
- Kot zaključek naložbe se šteje tehnični prevzem ali vključitev objekta v sistem vodooskrbe.
- Po končanih delih mora biti investicija v uporabi za namen, za katerega je upravičenec pridobil sredstva, vsaj še 10 let po izplačilu sredstev.
- Upravičenci morajo pri sofinanciranju investicij predložiti izjavo, da bodo omogočili priključek novih objektov na vodovodno omrežje na območju, ki ga pokrivajo, razen če to tehnično ni mogoče ali če bi bila z novim priključkom ogrožena varna vodooskrba obstoječih odjemalcev.
- Upravičenci morajo predložiti izjavo, da bodo na vodovodnem omrežju, na območju, ki ga pokrivajo, zagotovili izvajanje javne službe v skladu s Odlokom o javnih vodovodih v občini Žiri in drugimi področnimi predpisi.
- Prednostni upravičenci na tem razpisu so vlagatelji, ki so vlogo oddali že v razpisu v letu 2018, a se vloga zaradi pomanjkanja sredstev ni delno oziroma v celoti realizirala.

Upravičeni stroški:

- pri posameznih gradbenih in obrtniških delih se upoštevajo stroški nakupa elementov (pesek, cement, beton, opeka, železo ali drug gradbeni material, les, inštalacijski in vodovodni material – cevi, hidranti, signalni kabli, črpalke ...) do pripadajoče višine sofinanciranja,
- oprema, ki je nujno potrebna in neposredno povezana s tehnološkim postopkom in zdravstveno ustreznostjo pitne vode.

Višina pomoči: pri posameznih ukrepih veljajo naslednje omejitve višine pomoči:

- Za naložbe v individualne vodovode za enostanovanjsko hišo najvišji znesek pomoči ne sme preseči 40 odstotkov materialnih stroškov investicije oziroma 1.600 evrov.
- Za naložbe v individualne vodovode za dve obstoječi stanovanjski hiši najvišji znesek pomoči ne sme preseči 40 odstotkov materialnih stroškov investicije oziroma 3.400 evrov.
- Za naložbe v individualne vodovode za tri obstoječe stanovanjske hiše najvišji znesek pomoči ne sme preseči 40 odstotkov materialnih stroškov investicije oziroma 5.200 evrov.
- Za naložbe v manjše vaške vodovode, ki ne izpolnjujejo kriterijev za javni vodovod (več kot tri obstoječe stanovanjske hiše in 49 ali manj uporabnikov), najvišji znesek pomoči ne sme preseči 60 odstotkov materialnih stroškov investicije oziroma 12.000 evrov. Pri postopni gradnji se zneski pomoči po posameznih fazah seštevajo in ne smejo preseči maksimalno dovoljenega zneska za posamezni vaški vodovod.
- Za naložbe v javne vaške vodovode, ki oskrbujejo več kot 50 oseb, najvišji znesek pomoči ne sme preseči 60 odstotkov materialnih stroškov investicije oziroma 20.000 evrov. Pri postopni gradnji se zneski pomoči po posameznih fazah seštevajo in ne smejo preseči maksimalno dovoljenega zneska za posamezni vaški vodovod.
- Vaškim vodovodom, ki oskrbuje več kot 20, a manj kot 50 občanov, se financira 1 bakteriološka analiza letno.

V. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je na voljo od dneva objave javnega razpisa do izteka prijavnega roka v sprejemni pisarni Občine Žiri, dostopna pa je tudi na spletni strani Občine Žiri: www.ziri.si.

Informacije v zvezi z javnim razpisom lahko dobite pri Andreju Poljanšku na Občini Žiri, telefon: 50 50 714 oziroma 041 589 860.

VI. ROK IN NAČIN ODDAJE VLOG

Rok za prijavo na javni razpis je 28. 5. 2019 do 12.00 ure.

Vloga mora biti izpolnjena na ustreznem prijavnem obrazcu, vsebovati mora vse v obrazcu zahtevane podatke in priloge in mora biti na ustreznih mestih podpisana in žigosana. Vloge se oddajo osebno v sprejemni pisarni občine ali pošljejo na naslov: Občina Žiri, Loška c. 1, 4226 Žiri. Upoštevali bomo vloge, ki bodo ne glede na način dostave do tega dne prispele na navedeni naslov. Vloge, oddane pred objavo razpisa, se upoštevajo kot pravočasne.

VII. OBRAVNAVA VLOG IN POSTOPEK ODOBRTIVE

Vloge, prispelle na javni razpis, pregleda in oceni komisija, ki jo za ta namen imenuje župan občine. Na podlagi zapisnika komisije se izda sklep, s katerim se opredelijo namen, višina odobrenih sredstev in opravičljivi stroški. Na podlagi sklepov in predloženih računov občina z upravičenci sklene pogodbo, s katero se podrobneje uredijo način in pogoji koriščenja dodeljenih sredstev.

Kopije predračunov, računov in potrdil o plačilu računov za izvedene aktivnosti se priložijo vlogi. Računov z datumom po 15. 9. 2019 komisija ne bo upoštevala.

VIII. RAZPOREDITEV SREDSTEV

Če bo za posamezen ukrep prispelo manj vlog, kot je razpisanih sredstev, se prosta sredstva lahko prerazporedijo na drug ukrep znotraj javnega razpisa. Če bo na razpis prispelo več vlog, kot je skupni znesek razpisanih sredstev, se bodo sredstva upravičencem dodelila glede na prednostne upravičence, ostala sredstva pa po vrstnem redu prispetja vlog – do porabe sredstev.

IX. OBVEŠČANJE O IZIDU

O izidu javnega razpisa bodo vlagatelji obveščeni najkasneje v 15 dneh od zaključka roka za oddajo vlog.

Številka: 410-0014/2019-1
Datum: 27.3.2019

mag. Janez ŽAKELJ, l.r.
Občina Žiri

Občina Žiri na podlagi 19. člena Zakona o športu (Ur. l. RS, št. 29/17), Odloka o proračunu Občine Žiri za leto 2019 (Ur. l. RS, št. 13/2019), Pravilnika o merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Žiri (Ur. l. RS, št. 23/11, 6/12, 88/12 in 11/2016) in Letnega programa športa v občini Žiri za leto 2019, potrjen dne 28. 3. 2019, objavlja

JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE TEKOČEGA VZDRŽEVANJA ŠPORTNIH OBJEKTOV V OBČINI ŽIRI

1. Predmet javnega razpisa

Sofinanciranje tekočega vzdrževanja športnih objektov v občini Žiri za leto 2019 v skupni vrednosti **2.500,00 evrov**. Sredstva so zagotovljena na proračunski postavki **08.1.1.4 – Tekoči stroški športnih objektov**.

2. Upravičeni prejemniki

Do sredstev za vzdrževanje športnih objektov so upravičena športna društva, ki imajo v upravljanju objekte, ki so v lastništvu ali solastništvu Občine Žiri.

3. Pogoji prijave

Na razpis se prijavijo športna društva, ki imajo v upravljanju športni objekt na območju občine Žiri in za katere Občina Žiri v proračunu ne zagotavlja sredstev za tekoče vzdrževanje.

Vsako športno društvo lahko prijavi za največ en športni objekt.

4. Upravičeni stroški:

- stroški čiščenja in urejanja športne površine in pripadajočega zemljišča (npr. košnja trave, čiščenje in odvoz odpadkov itd.),
- vzdrževanje športne opreme in delovnih strojev,
- vzdrževanje spremljajoče infrastrukture,
- drugi materialni stroški za vzdrževanje objekta (elektrika, goriva in maziva, voda in komunalni stroški, odvoz smeti, zavarovalne premije za objekte itd.),
- druga vzdrževalna dela.

Upravičene stroške upravičenci dokazujejo z računi, izdanimi **od 1. 11. 2018 do 30. 10. 2019**, skupaj s potrdili o plačilih. Dokazila in poročilo o tekočem vzdrževanju upravičenci dostavijo na sedež Občine Žiri do **vkjučno 30. 10. 2019**.

5. Merila za dodelitev sredstev

Velikost športnega objekta:

- od 0 m² do 3000 m² – 3 točke
- od 3001 m² do 7500 m² – 5 točk
- nad 7500 m² – 12 točk

Ne glede na število točk so lahko sredstva za sofinanciranje tekočega vzdrževanja športnih objektov dodeljena največ do 100 odstotkov upravičenih stroškov oziroma največ 1.250,00 evrov.

6. Razpisna dokumentacija

Razpisna dokumentacija je na voljo od dneva objave javnega razpisa do izteka prijavnega roka v sprejemni pisarni Občine Žiri, dostopna pa je tudi na spletni strani Občine Žiri: www.ziri.si.

Informacije v zvezi z javnim razpisom lahko dobite pri Nini Lukan na tel. št. 04 50 50 713.

7. Rok in način oddaje vlog

Vloga mora biti izpolnjena na prijavnem obrazcu, ki se odda osebno v sprejemni pisarni Občine Žiri ali pošlje na naslov: Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Rok za prijavo na javni razpis je 15. 5. 2019. Vloge, prispelle po koncu roka za oddajo, bodo s sklepom zavržene.

8. Obravnava vlog in postopek odobrtive

Postopek javnega razpisa bo vodila komisija za izvedbo javnega razpisa, ki jo imenuje župan. Komisija pregleda in oceni prispelle vloge v tednu dni po koncu razpisa. Prijavitelji bodo o dodelitvi sredstev obveščeni v 10 dneh po končnem poročilu komisije.

Z upravičenci bo sklenjena pogodba, s katero se podrobneje dogovorijo pravice in obveznosti.

Štev.: 410-0018/2019-1

Datum: 3. 4. 2019

mag. Janez Žakelj, l.r.
župan

Na podlagi 19. čl. Zakona o športu (Ur. l. RS št. 29/17), 5. člena Pravilnika o merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Žiri (Ur. l. RS, št. 23/2011, 6/2012, 88/2012 in 11/2016) in Odloka o proračunu Občine Žiri za leto 2019 (Ur. l. RS št. 13/2019) ter Letnega programa športa, sprejetega na 5. seji Občinskega sveta Občine Žiri dne 28. 3. 2019, Občina Žiri objavlja

JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA V OBČINI ŽIRI ZA LETO 2019

Občina Žiri bo v letu 2019 sofinancirala programe športa v skupni višini 70.000,00 evrov iz proračunske postavke 08.1.1.01 – Izvajanje letnega programa športa.

Sofinancirani bodo tudi izredni športni dosežki in višini 1.000,00 evrov iz proračunske postavke 08.1.1.05 – Nagrade za športne dosežke.

I. Na razpis se lahko prijavijo izvajalci športnih programov:

- športna društva in klubi,
- zveze športnih društev, ki jih ustanovijo športna društva za posamezna področja oziroma športne panoge,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa,
- javni zavodi s področja športa, vzgoje in izobraževanja iz občine Žiri,
- ustanove, ki so ustanovljene za opravljanje dejavnosti v športu in so splošno koristne in neprofitne,

ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da so registrirani v skladu z Zakonom o društvih oziroma da imajo organizacije v svoji dejavnosti registrirano športno dejavnost in s svojim dosedanjim delom izkazujejo pričakovano kakovost,
- da imajo sedež v občini Žiri,
- da imajo društva urejeno evidenco o članstvu in dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih,
- da imajo za določene športne programe zagotovljeno organizirano vadbo, v katero je vključenih odgovarjajoče število športnikov,
- da imajo zagotovljene materialne, kadrovske, organizacijske in prostorske pogoje za realizacijo načrtovanih športnih aktivnosti,
- da se prijavijo na razpis za dodelitev sredstev iz proračuna Občine Žiri, namenjenih izvajanju letnega programa športa in dostavijo občinski upravi poročila o članstvu, realizaciji programov, doseženih rezultatih in planu aktivnosti za prihodnje leto.

II. V letu 2019 bo Občina Žiri sofinancirala:**a) programe športa v okvirni višini sredstev**

Športna vzgoja otrok in mladine		
Interesna športna vzgoja predšolskih otrok	2,13%	1.491,00 EUR
Interesna športna vzgoja šoloobveznih otrok	12,79%	8.953,00 EUR
Športna vzgoja otrok usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport	26,88%	18.816,00 EUR
Športna vzgoja mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport	15,13%	10.591,00 EUR
II. Kakovostni šport	15,45 %	10.815,00 EUR
III. Športna rekreacija	6,05 %	4.235,00 EUR
IV. Šport invalidov	0,43 %	301,00 EUR
V. Specifične športne panoge	4,26 %	2.982,00 EUR
VI. Šolanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov	4,26 %	2.982,00 EUR
VII. Športne prireditve	3,2 %	2.240,00 EUR
VIII. Informacijski sistem na področju športa	2,66 %	1.862,00 EUR
IX. Delovanje športnih društev	6,76 %	4.732,00 EUR
SKUPAJ:	100,0 %	70.000,00 EUR

Izbrani programi bodo sofinancirani na podlagi pogojev, meril in normativov ter kriterijev za razvrstitev športnih panog v skupine glede na vsebino in glede na razširjenost in uspešnost, ki jih vsebuje Pravilnik o merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Žiri.

b) izredne športne dosežke

Sofinancirani bodo izredni športni dosežki žirovskih športnikov na mednarodnih tekmovanjih, ligaška napredovanja, nastopanja za državno reprezentanco in športnika leta v skladu s Pravilnikom o merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Žiri. Za posebne nagrade izrednih športnih dosežkov je namenjenih 1.000,00 evrov sredstev.

III. Prijava na javni razpis mora vsebovati:

prijavni obrazec za prijavo na javni razpis z zahtevanimi prilogami, plan dela in koledar športnih prireditev in akcij v društvu oziroma organizaciji, če se na razpis občine prijavlja prvič, pa še: fotokopijo odločbe o registraciji, fotokopijo pravil delovanja društva oziroma statut.

IV. Rok in način prijave

Razpisni obrazci so na voljo v tajništvu Občine Žiri in na spletni strani www.ziri.si. Vloge za programe športa z zahtevanimi podatki in prilogami zainteresirani pošljejo ali dostavijo na naslov: Občina Žiri, Loška cesta 1, Žiri, **najkasneje do 20. 5. 2019**. Rok za oddajo vloge za sofinanciranje izrednih športnih dosežkov je **22. 11. 2019**.

V. Dodelitev sredstev

Pravočasno prispеле vloge obravnava štiričlanska strokovna komisija za šport, ki jo za vodenje postopka javnega razpisa imenuje župan. Komisija pripravi predlog dodelitve sredstev in ga posreduje županu, ki z izvajalci programov športa sklene pogodbe o sofinanciranju izvedbe predlaganih programov športa.

Štev.: 410-0008/2019-3

Datum: 3. 4. 2019

mag. Janez Žakelj, l.r.
župan**PROSTORSKI AKTI
OPPN OBVOZNICA**

V uradnem listu RS št. 22/2019 z dne 5. aprila 2019 je objavljen Občinski podrobni prostorski načrt Obvoznica Žiri, ki ureja prostorske pogoje za gradnjo obvoznice po desnem bregu reke Sore na relaciji med mostom proti Logatcu in bencinskim servisom Petrol. Območja obvoznice od novozgrajenega krožišča proti industrijski coni pa bo podrobneje določal občinski prostorski načrt.

OBČINSKI PODROBNI PROSTORSKI NAČRT OB JEZERNICI II

Dopolnjeno študijo poplavne varnosti območja Ob Jezernici II je izdelovalec, podjetje Izvor, d. o. o., iz Ljubljane 8. marca 2019 posredoval na ARSO, izpostava Kranj. Občina je prosila ARSO za hiter odgovor, tako da bi predlog odloka o OPPN čim prej poslali soglasodajalcem v drugo mnenje in nato sprejeli na občinskem svetu.

OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT

Občinski prostorski načrt – sprememba št. 3 je pripravljen za ponovno posredovanje v prvo mnenje na Ministrstvo za kmetijstvo in na Ministrstvo za okolje in prostor. Po prejemu ponovnih prvih mnenj bo dokument javno razgrnjen. Datuma javne razgrnitve ne moremo napovedati, upamo, da bo septembra.

Andrej Poljanšek,
Občina Žiri**NAKUP NEZAZIDANEGA STAVBNEGA ZEMLJIŠČA V
PLASTUHOVI GRAPI**

Občina Žiri na podlagi sprejetega Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem za leto 2017 zbira interes za nakup nezazidanega stavbnega zemljišča v Plastuhovi grapi (parc. št. 860/27 in *149 k.o. 2022 Žirovski vrh). Po prostorskem načrtu Občine Žiri se nepremičnini nahajata v območju SS – stanovanjskih površin. Za izrabo zemljišča je že pripravljen načrt Idejne ureditve stanovanjske hiše v dveh variantah, pridobljeni so projektni pogoji. Izhodiščna vrednost nepremičnin je 24.500,00 evrov z DDV.

Več informacij o nepremičninah na Občini Žiri in www.ziri.si.